

Bizi **Kim** Beğenecek

DR. BURHAN İŞLİYEN

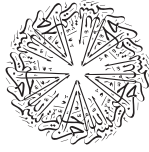
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Bizi Kim Beğenecek

DR. BURHAN İŞLİYEN

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 1798

Halk Kitapları: 448

Yayın Yönetmeni

Dr. Fatih KURT

Koordinasyon

Bünyamin KAHRAMAN

Tashih

Şaban KIRLI

Grafik&Tasarım

Mücella TEKİN

Emre YILDIZ

2. Baskı 2020

Eser Yayın Kurulu Kararı: 14.05.2020/25

Baskı

Gökçe Ofset Mat. Ltd. Şti.

Tel: (0312) 395 93 37

2020-06-Y-0003-1798

ISBN: 978-605-7751-95-9

Sertifika No: 12930

© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı

Tel: (0.312) 295 72 93-94

Faks: (0.312) 284 72 88

e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü

Tel: (0.312) 295 71 53 - 295 71 56

Faks: (0.312) 285 18 54

e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

İçindekiler

BİZİ KİM BEĞENECEK	7
DİLENCİ	8
“BENİ ÇORAPLARIMLA DEFNEDİN”	10
TAMAM HIZIR, BARIŞACAĞIM!	12
MERMER İŞÇİSİ	15
SARHOŞ	18
BEN BU GEMİNİN KAPTANIYIM!	21
YAKMAYAN ATEŞ	23
SAĞ ELİMİ TABUTUMUN DIŞINDA BIRAKIN	26
ÖLÜM GERÇEĞİ VE ÖLÜME HAZIRLIKLI OLMAK	28
MERHAMET	31
YOLCU	33
SON VASIYET	35
“HESÂBİ VERİLEBİLİR BİR HAYÂT”	38
AYI DERİSİNDEN KÜRK	40
KOMŞULUK İLİŞKİLERİMİZ VE SORUMLULUĞUMUZ	42
DİN GÖNÜLLÜSÜ	44
BURAYA GELECEK	47
‘SÖZ’ ÜZERİNE	49
KOPYA	51
HANGİ BAŞARI?	53
OKU EMRİ VE OKUMAYAN ÜMMET	55
HAYAT KİTÂBIMIZ KUR’ÂN-I KERÎM	58
İYİ İNSAN MI, İYİ MÜSLÜMAN MI?	60
KERBELÂ	62
CENNET KAPISI	65
İNSANI TANIMANIN ÜÇ YOLU	67

DÜNYAYI ELİNİN TERSİYLE İTEN PEYGAMBER.....	69
İNCİNMEDEN VE İNCİTMEDEN AİLE OLABİLMEK	71
MURÂKİP	73
DOĞRU SORUYU SORMAK.....	75
HASE ANAM ÖLSÜN	77
SÖZ ANLAŞILIR OLMALIDIR	79
HOCA, BUNU BİZE ANLATMA!	81
KÖPEKLER RAHATSIZ OLMASIN DİYE	83
BİR AVUÇTAN FAZLA İÇİNCE	85
İLAHİ KAMERALAR	87
TÜRBÜLANS	89
GÜZEL SES KUVVETLİ NEFES.....	91
KENDİNİ BİLMEYEN HADDİNİ BİLMEZ	93
ÂDİL TAKSİMAT.....	95
ALGI.....	98
ATEŞE DAYANABİLECEĞİN KADAR GÜNÂH İŞLE	100
VİRÜS MÜ, HESAP MI?	103
YAZIK, HİÇBİR ŞEY BİLMİYORMUŞ!	105
EŞLERİN BİRBİRLERİNE KARŞI ALAKALARINA DAİR.....	107
NEREDE OLURSANIZ OLUN.....	110
VALLAHİ KURTULDUM	113
KORKU.....	115
KEŞKE AÇLIK DA BULAŞICI OLSAYDI	117
“ÖLÜME, GÜNAH İŞLERKEN YAKALANMAMAK”	119
İNZİVA.....	121
İTİKAFTAN HAYIRLI.....	123
SEVİNÇ	125
RAHMET GÜNLERİ	128
RAMAZAN EBEDİ OLANA ÇAĞIRIR	130
YARIŞ	135

Bizi Kim Beğenecek

Beğenilme, takdir ve tebrik edilme arzusu fitridir. Belki belli bir ölçüde iyidir de. Güzel bir söz vardır: “Tenkit tüketir, takdir üretir.” Öğrenciyi takdir etmek başarısını artırabilir. Çalışanı, memuru takdir etmek verimliliği yükseltebilir. Müspet yaklaşım genellikle güzel netice verir.

Ancak benim vurgulamak istediğim; iş yaparken, söz söylerken bizi kimin beğenmesini beklediğimiz hususudur. “Amirim, müdürüm, patronum, başkanım beğensin...” niyetiyle yapılan işleri, söylenen sözleri acaba Rabbim beğenir mi?

Şöhretim artsın, servetim çoğalsın, takipçilerim takdir etsin diye yaptıklarımı acaba Rabbim takdir eder mi?

Kıyamet günü huzura getirilecek üç kişinin halini hepimiz biliriz. Hayırsever, âlim ve şehit. Üçü de cehenneme atılır. Sebebi de yine hepimizin malumudur. Niyetleri bozuktur. Rablerinin değil insanların beğenisini hedeflemişlerdir.

Bu satırları içim ürpererek, neredeyse ellerim titreyerek yazıyorum. Çünkü “yazdığımı ve söylediğimi kime beğendirmek istiyorum” endişesi kaplıyor yüreğimi.

İhlas, işlerimizi yaratılmışların mülahasasından tasfiye etmektir. Yani, yalnız Rabbimizin rızasını hedeflemektir. O'nun vereceği ecir ve mükâfatı O'nun dışında alabileceğimiz bütün mükâfatlara tercih etmektir; O'nun zikretmesini, dünyanın övüp alkışlamasına tercih etmektir; görsünler, bilsinler diye yapmanın O'nun görmezden gelmesine sebep olabileceğini bilmektir.

Niyazımız, Rabbimizin yüreklerimizde kendisinden başkasına beğendirme arzusu bırakmamasıdır.

Dilenci

Tecrübeli dilenci, çırağını yetiştirmiş. Birlikte hamama gitmişler.

Hamamda yıkanırken tecrübeli dilenci çırağına üç nasihatte bulunmuş:

“Bak evlâdım” demiş. “Dilenmenin üç temel kuralı vardır. Bu üç kuralı öğrenip benimsersen, bundan sonra sen de bu işi kendi başına yapabilirsin.”

“Nedir onlar efendim?” demiş ırac. Tecrübeli dilenci şöyle sıralamış:

“Bir” demiş. *“Kim olursa olsun, isteyeceksin!”* *“İki, nerede olursa olsun, isteyeceksin!”*

“Üçüncü kural da, ne verirlerse versin, alacaksın!”

Bunları iyice kavra, bundan böyle sen de yalnız başına dilenebilirsin!”

İşlerini bitirip tam hamamdan çıkmak üzere iken, ırac, dilenci ustasına elini uzatmış. *“Efendim, fakire bir sadaka verseniz.”* demiş.

“Benden de mi evlâdım?” demiş tecrübeli dilenci.

“Efendim birinci kural: Kim olursa olsun, isteyeceksin.” diye öğretmişsiniz.

“İyi de evlâdım burası hamam?”

“İkinci kural: Nerede olursa olsun, isteyeceksin.”

“Ama evlâdım, burada sana hamam tasından başka verebileceğim bir şey yok ki!”

“Üçüncü kural efendim: Ne verilirse verilsin alacaksın.” demiştiniz.

Kapitalist yaşam tarzı; insana nerede olursa olsun, kim olursa olsun, ne olursa olsun tüketmeyi, sadece tüketmeyi, yiyip-içip devamlı biriktirmeyi tavsiye ediyor maalesef... Gelsin de, nereden gelirse gelsin. “**Haram-helal ver Allâh’ım, senin kulun yer Allâh’ım!**” mantığıyla...

“Devlet hakkı var içinde, hiç önemli değil, kamu malı var önemli değil, kul hakkı var önemli değil... Nasıl gelirse gelsin. Böyle bir şey olabilir mi? Oysa fâiz bu. Allâh (c.c.) fâiz yeme-yi “**Allâh’a ve Rasûl’üne harb açmak**” olarak nitelendiriyor. “**Aldatarak mal ediniyor, aldatarak insanı kandırırarak kazanıyorsun ancak önemli değil**” mantığı... Yeter ki cebim dolsun, kasamda param biriksin, hesabımdaki malım çoğalsın anlayışıyla hareket ediliyor maalesef. Bile bile şu kursağımızdan aşağıya bir lokma haramın geçmesi, ateşi yutmaktan daha kötüdür. Yani kor ateşi yutmak, haramı yemekten daha hafiftir.

Kur’an-ı Kerim’de

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

“**Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler şüphesiz karınlarına ancak ateş tıkmış olurlar; zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir.**” (Nisa, 4/10) buyrulur.

Allâh (c.c.), sadece ve yalnızca helalden kazanmayı, sadece ve yalnızca helal yerlere harcayabilmeyi bizlere nasîb eylesin.

“Beni Çoraplarımla Defnedin”

Varlıklı ve bilge bir zât hastalandığında oğlunu yanına çağırarak ona bir vasiyette bulunmuş:

“Evlâdım, bak benim çok malım var, bilgim var, çevrem var. Hastalandım. Ölüm de bizim için. Allâh’ın takdir buyurduğu süre hepimiz için bir gün bitecek. Benim için de bitecek. Belki bu hastalıktan kalkamayacağım. Eğer vefât edecek olursam, senden bir istirahatım var. Elindeki bir çift çorabı göstererek; “bu çoraplar bana filanca sebeplerden dolayı çok kıymetlidir. Manevî değeri çok yüksektir. Beni yıkayıp kefenlediğiniz zaman definden evvel bu çorapları ayağıma giydirip beni öylece defnedin.” der. *“Filân zâtın yanına vasiyetimi yazmış olduğum bir mektup bıraktım. O mektubu defin işleminden sonra alır, gereğini yerine getirirsin.”* diye de ilave eder.

Günler geçer. Tahmin edildiği üzere baba hastalığa yenik düşer. Rûhunu Rahmân’a teslim eder. Evlat, vasiyet üzere babasının kendisinden istediklerini yerine getirmek üzere harekete geçer. Babasının çoraplarını alarak kefen işlemini yürüten hocafendinin yanına gelir ve der ki; *“babamın vasiyetidir. Son arzûsudur. Bu çorapları ayağına giydirip öylece defnetmemizi istedi benden.”* der ancak hoca efendi itiraz eder: *“Olmaz! Cenaze eğer şehîd cenazesi değilse, yanında kefenden başka herhangi bir elbise veya başka eşya cinsinden bir şey bulunduramaz”* der. *“Yahu babamın son arzusu idi, nolur ki yapsak? Yapamaz mıyız? Olmadı, müftü beye soralım.”* der evlat... Sorarlar, sonuç olumsuz. Şehrin âlimine, kadısına vs. sorarlar. Hiç birinden müspet manada bir cevap çıkmaz. Her biri aynı şekilde itiraz eder ve aynı cevabı verir. *“Bu dînen, fıkhen câiz ve mümkün değildir.”* cevabı alınır. Çaresiz delikanlı babasının son arzusunu yerine getiremez ve

cenazeyi defnederler. Tâziyesi yapılır. Babasının son arzusunu yerine getirememenin ezikliği ile, vasiyet bıraktığı zattan gidip mektubu alır ve okumaya başlar. Şöyle yazmaktadır:

“Evlâdım, senden istediğim son arzumu yerine getiremediğinin farkındayım. Getiremeyeceğini de bilerek istedim zaten. Bunu senden, sana bir şeyi anlatmak ve bir nasihat vermek için istedim. Dedim ki sana; “bak onca servetime, varlığıma, şânıma, şöhetime, ilmime rağmen kirli bir çift çorabımı bile bana çok görüyorlar, yanımda götüremiyorum. Sen artık bu dünyadan öteye götürebileceğin faydalı işlere ağırlık ver. Kabrini aydınlatacak, Rabbinin huzuruna alnın açık, yüzün ak çıkabileceğin, sıratın geçmene yardımcı olabilecek, mîzanda senin lehine ağır gelecek tedariki sağlaman gerektiğini anlatmak için yaptım.” der.

Öyle bir gün ki;

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ
﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾

“İşte o gün kişi kardeşinden, kaçır. Annesinden, babasından, Eşinden ve çocuklarından. O gün, herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.” (Abese, 34-37) buyrulur.

O günde Rabbimiz bizleri yüzleri gülen, sevinen, parl parl parıldayan kullarından olma lütfuna nâil eylesin.

Tamam Hızır, Barışacağım!

Temel ile Fadime tartışıp, kavga etmişler. Kavganın sonunda Fadime bir odaya çekilmiş, Temel evin orta koridorunda öfkeli vaziyette sağa sola gidip geliyormuş. Çok pişman olmuşlar, birbirlerini kırdıkları, üzdükleri için. Fakat nefis işte... Bir türlü bir araya gelerek barışma erdemini de gösteremiyorlar. Her ikisi de kendini haklı görüyor çünkü.

Küçücük bir hamleyle kurtulacak evlilikler, bir adımla bitecek küskünlükler o adım atılmadığı için, büyüyor, büyüyor, büyüyor ve -Allah korusun- bazen aile yuvasının dağılmasına kadar varabiliyor. İşte tam da burada belki gizli bir ele, sihirli bir dokunuşa ihtiyaç var.

Temel odanın koridorunda dolaşırken bir taraftan da söyleniyormuş: *“Nasil yaptım ben bu hatayı, neden olmadık sözleri söyledim ki, niye kırdım ben eşim Fadime’yi”* diye...

Fadime’nin oturduğu odanın kapısı aralanmış vaziyetteymiş. Odanın önünden geçerken Temel, bakmış ki Fadime’de aynı pişmanlık duygularıyla perişan bir vaziyette kendi kendine söyleniyor:

“Ah” diyormuş, *“neden kırdım, incittim ki eşimi, hayat arkadaşımı, neden bu olmadık sözleri söyledim? Allâh’ım, ne olur Hızır (a.s.)’ı gönder de bizi barıştırın”* diyormuş.

Bu sözleri duyan Temel hemen fırsatı değerlendirmiş ve aralanmış oda kapısından içeriye sanki zorla sokuluyormuş gibi Hızır’a seslenmiş:

“Tamam Hızır tamam! Sıkıştırma, itekleyip durma, tamam... Girip banşacağım şimdi.” odaya girip küskünlüğü bitirmiş.

Gençlerimiz tartışıyorlar bazen. Ailede tartışma olur, basit kavgalar olur, sesler yükselir bazen, tansiyon yükselir... Kaprislerimiz, komplekslerimiz, egolarımız, afra-tafralarımız devreye girer... İşte bu gibi durumlarda, bir Hızır gibi yetişivermek gerekiyor. Fark edildiği anda... Birazcık iteklemek, banş için bir kapı aralamak gerekiyor. Efendimiz (a.s.) öyle yaparmış. Özellikle damadı Hz. Ali ve kızı Hz. Fatıma'nın hayatında görüyoruz bu örneklği... Onlar tartıştığı zaman, hemen onların arasında birleştiricilik- banştırmacılık rolünü üstlenirmiş. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) *“Bir müslüman eşinin yüzüne rahmet nazarıyla baksa veya eşler birbirine rahmet nazarıyla baksalar, hemen Allah Teâlâ onlara rahmet eder”* buyurur. *“Bir müslüman eşinin elini avuçlarının içine alsın, el ele tutuşsalar, günahları parmaklarından dökülür gider”* diye de ilave eder.

Gençler arasında bir kavga, tartışma çıktığı zaman anne-babalarımıza, kayınpeder-kayınvalidelerimize düşen görev; *“Bırak da gel! Ne onun ağzının kokusunu çekiyorsun. Sana eş mi yok, koca mı yok, sana hanım mı yok?”* diye yangına körükle gitmek olmamalıdır asla. Bu çok çirkin, asla kabul edilemez ve müslüman anne-babaya asla yakışmayan bir tavır ve davranıştır. Anne babalara düşen görev, bir tartışma anında Temel ile Fadime hikayesinde olduğu gibi *“Hızır (a.s.)'in rolünü üstlenmek/ oynamaktır.”*

“Olur evladım, kul kusursuz olmaz... Biz de otuz yıllık, kırk yıllık evliyiz. Böyle kusurlar, hatalar her zaman olur. Ama hayırlı bir adım atacaksınız; bazen sen konuşacaksın eşin susacak, bazen eşin konuşacak sen susacaksın. Birlikte birbirinize tahammül edecek, birbirinizi tamamlayacaksınız!”

Rabbimiz karı-kocadan bahsederken;

هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٍ لَهُنَّ

“...Onlar, sizin için örtüdür; siz de onlar için örtüsünüz.”

buyurur.

Son kalemiz mesabesinde olan aile ve evlilik müessesesini yaşatmak, yıkılmasına asla meydan vermemek için müspet düşünmeli, müspet bakmalı ve müspet davranmalıyız. Cenab-ı Mevla Teala'nın “Vedût” isminden tecelliler niyaz ederek sevmeli, sevilmeli, sevindirmeliyiz. Dua ve niyazımız Rabbimizin yüreklerimize muhabbeti lütfetmesi üzerinedir.

Mermer İşçisi

Bir mermer işçisi, sıcak ve güneşli bir havada mermer ocağında çalışırken yorgun ve bitkin bir vaziyette şöyle güneşe doğru dönüp bir bakivermiş ve içinden şöyle geçirmiş: *“Güneş ne kadar etkili ve güçlü... Keşke güneş olsam!”* Hikâye bu ya, duâsı kabul edilmiş, işçi güneş olmuş. Güneş olup parıldamaya, aydınlatmaya devam ederken, bulutlar önünü kapatmış, bir türlü ışıklarını bulutların ötesine geçiremiyor. Bu durumda bulutları daha etkili ve yetkili görmüş ve *“Keşke ben bir bulut olsaymışım!”* demiş. Bu kez bulut oluvermiş. Bulut olup semada yüzerken, ortaya çıkan rüzgârın güçlü esintisi karşısında savrulmalardan kurtulamayıp etrafa dağılıvermiş. Rüzgârı güçlü görmüş bu kez de. *“Keşke rüzgâr olsaydım.”* demiş ve rüzgâr olmuş. Eserken bir dağa çarpmış, bir daha, bir daha... Bir türlü dağın arkasına geçemez olmuş. Bakmış ki dağ rüzgârdan daha güçlü. *“Keşke bir dağ olsaydım.”* demiş, dağ olmuş. Dağ olarak varlığını sürdürürken bir gün bir bakmış karnını bir canlı oyup duruyor. Güçlülükle eğilip bakmış, bir de ne görsün! Karnını elinde balyozuyla kıyasıya delmeye, oymaya çalışan bir mermer işçisi...

İnsanın öncelikle değerlendirmesi gereken hâl, içerisinde bulunduğu hâldir. Şöyle bir söz vardır dilimizde: *“Çölde ölen susuzluktan ölürken, ne mutlu gölde ölene, hiç olmazsa kana kana su içerdim!”* dermiş. Gölde ölen de çölde ölene; *“ne mutlu çölde ölene, keşke çölde bulunsaydım da, sular içerisinde kalmasaydım.”* dermiş. Yani insan bir türlü bulunduğu hâle rızâ göstermez, sürekli daha iyi, daha başka ve farklı olanı ister durur. Hâlbuki

bütün bunlar izâfidir. Var olanla yetinme, var olana şükretmesini bilme Cenâb-ı Hakk'ın bizden istediği hallerdendir.

Rabbimiz;

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ

“Hatırlayın ki Rabbiniz size: Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracam ve eğer nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir! diye bildirmişti.” (İbrâhîm, 7) buyurur.

Sürekli başkasının elinde olana heveslenip ona doğru koşturmak, onu elde etmede muhteris davranmak ve daha iyisini aramak yerine; elde mevcut olana şükredip saadeti aramak gerekir.

Yine anlatılır ki; ayağı yaralı ve sakat olan bir kimse, hâline şükretmiş... “Neden şükrediyorsun, hastasın ayağın yaralı?” diyenlere “evet yaralıyım ama, hiç ayağı olmayan insanlar gördüm, onlara göre ben çok iyiyim. Bunun için şükretmem gerekmez mi?” demiş.

Her sabah kalkıyoruz, Rabbimizin büyük lütfu ve ihsanı olan günün aydınlığı, güneş üzerimize doğuyor, bizi ve dünyamızı aydınlatıyor. Karanlıkta olan, güneş yüzü hiç göremeyen nice canlar ve canlılar, hastalar var. Bunlar karşısında hâlimize şükretmemiz gerekmez mi?

Kurulan soframıza oturup bir dilim ekmek ve bir bardak su bulabiliyorsak, hamdolsun yiyecek ekmeğimiz var, içecek suyumuz var. Ağzımıza alıp çiğneyebiliyor, yutabiliyorsak, dişlerimiz var, yutacak kursağımız var. Rabbimize çok şükretmeliyiz.

Katıldığım bir seminer programında dinlemiştim. Zengin, varlıklı bir insan, çocuğunun yakalanmış olduğu hastalıktan dolayı tükürük bezinin tükürük üretmemesi üzerine şöyle bir cümle kurmuş: “Çocuğumun ağzında bir damla tükürük olsun diye, bütün servetimi vermeye râzıyım!”

Demek ki, çölde ölenin “ne mutlu gölde ölene”, gölde ölenin de “ne mutlu çölde ölene” demesi yerine mevcut hâlimize rıza gösterip; “Rabbim! Veren de Sen’sin, alan da Sen’sin. Verince şükretmemizi, vermeyince sabretmemizi bize öğretensin. Bütün hâllerimiz için hamdolsun, âlemlerin Rabbi olan Allâh’ımıza; ancak küfür ve dalâlet halleri hariç. Yeter ki şirk, küfür, inkâr, günahkârlık, kötülük, zulüm ve dalâlet olmasın. Bunların dışındaki bütün hâllerimize şükürler olsun.” demeyi başarmaya gayret etmemiz gerekir.

Rabbimiz lütuf, inâyet ve ihsânını üzerimizden eksik eylemesin. Bizleri hamd eden nimetlerine şükreden kullarından kılsın.

Sarhoş

İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Yahya Efendi Dergâhı vardır. Yahya Efendi henüz hayatta iken, bir Ramazan gününde, hem de iftar vaktine saatler kala dergâhın kapısını bir sarhoş vurmaya başlar. Kapı açılır, sarhoş: *"Açım arkadaş, yemek getirin bana!"* der.

İçeriden şeyh efendinin sevenleri, müritleri sarhoşun sesini duyunca; *"Aman hocamız duymasın. Bir an önce sarhoşu dergâhın çevresinden uzaklaştıralım."* derler. *"Duyarsa böyle mübarek bir ramazan gününde dergâhtan sarhoş haliyle yiyecek isteyen bu kimsenin hali hocamızı çok üzer."* diye düşünürler. Onlar sarhoşu dergâhın çevresinden uzaklaştırmaya çalışırken, Yahya Efendi sarhoşun; *"Açım, bana yemek verin!"* nidalarını duymuştur bile. Arkadaşlarına, talebelerine seslenir:

"Evladım, adamcağız aç imiş, kendisine yemek versenize!" der. Çaresiz, hocalarının emrini duyan müritleri, bir tepsiye hazırda ne varsa, mevsimine göre domates, salatalık, biber, peynir, zeytin, helva, yoğurt ve benzeri yiyeceklerden koyarlar. Bir dilim ekmekle beraber sarhoşun önüne getirirler. Sarhoş büyük bir iştahla, tepside ne var ne yok hepsini yer bitirir.

Yahya Efendi, sarhoşun bu halini dikkatle izler. Tepsideki yiyecekler bitip geri getirilince, her şeyin yendiğini fakat zeytine hiç dokunulmadığını fark eder. Çünkü zeytinde ne bir azalma ne de etrafında bir çekirdek vardır. Sarhoşun yanına giderek; *"Evladım, açsın belli ki!"* der.

Sarhoş, *"Açtım hocam, doydum çok şükür."* der.

“E oruç da değilsin?” der.

“Değilim hocam.” der sarhoş.

“Her şeyi yemişsin ama zeytine dokunmamışsın. Zeytini pek seviyorsun herhalde?” der hoca.

“Aksine, çok severim hocam.”

“Peki, ama zeytinimiz çok güzeldir neden yemedin o halde?”

“Ben sarhoşum hocam. Allah Kur’an’da zeytini methediyor, onun üzerine yemin ediyor, sarhoş ağzıma Allah’ın methettiği bir nimeti almak ve onu kirletmek istemem.” diye cevap verir sarhoş.

Bir komedi filminden alıntı yapılmış bir sahne gibi gelebilir okuyucuya belki ama öyle bakmamak lazım meseleye. Bu durum bize, sarhoşumuzun bile yüreğindeki imanı gösteriyor. “Bu milletin külünden iman fıskırır. Küllenmiş kor halindeki iman.” tanımlamaları bu anlamda boşuna söylenmiş sözler değildir. Hâliyle, ahvâliyle, yapıp-ettikleriyle, duruşuyla, düşüncüyle hiç İslam’la bağdaştıramadığımız/bağdaştıramayacağımız nice insanımız, mesele inancı olunca şaşırır bazen bizleri...

“Bir daha dünyaya gelsem, Hz. Peygamber’e ilk iman eden kadın ben olmak isterim” der bir hanım mesela... Başka biri cuma akşamları gelince Yasin okumadan asla yatağa girmediğini anlatır. Bir başka kişi de başka bir dini ritüeli yerine getirdiğini, hayatlarında asla vazgeçemedikleri, vazgeçmeyecekleri İslami prensipler olduğunu söyler. Türkülerinin pek çoğunda bile imandan, İslam’dan, kahramanlıktan, vatan sevgisinden değişler barındıran bir milletin ahfadiyız. Bu olayın yaşanıp yaşanmadığı; Kur’an-ı Kerim’de yemin edilenin zeytin mi yoksa zeytinin çok yetiştiği bölgelerden olan Mescid-i Aksa çevresi mi olduğu ayrı konulardır. Asıl üzerinde durulması gereken husus bence şudur.

Biz insanlarımızı, yaptıkları yanlışlarla, hatalarla mahkûm etmeden, fikirleriyle yargılamadan, davranışlarıyla ötekileştirmeden, illa tepki göstereceksek şahsına, kişiliğine değil, işlediği günaha karşı çıkmak suretiyle kırıp dökmeden, incitmeden; her bir insana Rabbimizin güzel mesajlarını, Peygamberimizin öğütlerini ve rehberliğini ulaştırmaya, bıkmadan, usanmadan devam etmeli, gayret göstermeliyiz.

Ben Bu Geminin Kaptanıyım!

Mevlânâ Celaleddin-i Rumi Mesnevî adlı eserinde teşhis ve intâk sanatlarını sıklıkla kullanır. **Teşhis**; kişileştirme, kişiliği olmayanlara kişilik verme, şahsiyetleştirme, şahsiyeti olmayanlara şahsiyet verme; **intâk** ise, konuşma kaabiliyeti olmayanları konuşturma sanatıdır. Anlatmak istediği bazı hakikatleri eşyalar, cisimler, hayvanlar üzerinden, onları konuşturmak yöntemiyle çeşitli hikâyeler üzerine bina ederek/kurgulayarak anlatır.

Bu misallerinden bir tanesinde şöyle der:

Bir eşek yağmurlu bir günde yürürken, ayağını bastığı yerde çukurlar oluşmaktadır. Yağan yağmur neticesinde atın ayaklarının bastığı yerlerde oluşan çukura yağmur suları birikmektedir. Bir müddet sonra yağmur kesilince eşeğin ayak izleriyle oluşan çukurlardan birinde biriken suya, esen rüzgârdan gelen bir küçücük çöp düşer. Çöp, rüzgârın esintisiyle su birikintisi üzerinde sağa sola dalgalanırken bir sinek gelir ve bu çöpün üzerine konar. Mevlânâ merhum burada sineği konuşturarak sineğin şöyle söylediğini anlatır:

“Çöpün üzerinde bulunduğum bu su, büyük bir umman, bir okyanus... Bu üzerinde durduğum çöp, bu okyanus içerisinde yüzen büyük bir gemi... Ben ise bu büyük geminin kaptanıyım.”

İnsana komik geliyor değil mi? Sineğin, eşeğin ayağının bıraktığı çukurda biriken su içerisinde yüzen çöpün üzerine konup ta *“Ben kaptanıyım.”* diyerek böbürlenip gururlanması ne kadar komikse, insanın, binler, yüzbinler, milyonlar ve milyarlarca yıldızın içerisinde bir fındık tanesi, bir nohut büyüklüğünde

yer kaplamayan dünyada bir koltuk sahibi, makam sahibi, güç, servet, ihtişam sahibi olup da; “Ben; benim; benim varlığım; benim kazancım; benim malım; benim hayatım; benim makâmım; benim koltuğum; siz benim kim olduğumu biliyor musunuz? Siz kimsiniz ki? Beni tanımadınız galiba?” gibi kendisini önemseyen, kendisini büyülen, beğenen, yücelten ifadeler kullanması şu sineğin hikâyesindeki durumdan çok daha vahîm ve acınacak bir vaziyettir. İnsanın içerisinde bulunduğu samanyolu galaksisinde yüz milyarlar aşkın yıldız var, galaksi var. İnsan bunların arasında ne kadar bir yer işgâl ediyor ki az bir mala, makama, mevkiye, Kur’ân’ın ifadesiyle; “*metâun kalîl = azıcık bir faydalanma*” olan dünya ve nimetlerine aldanıp kendisini beğensin?

“Kalbinde hardal danesi kadar kibir bulunduran kimse, cennete giremez!” buyrulur ya hadis-i şerifte. İnsanın kendini beğenmesi kadar büyük günah olur mu?

Allah kibir, gurur, kendini beğenme, enaniyet, haset, hırs, böbürlenip büyükleme gibi hastalıklardan bizleri muhafaza eylesin.

Yakmayan Ateş

İbrahim (a.s.)'ın babası Azer, put yapıp satan bir put imâlatçısıdır. Çocukken tahtadan oyduğu putları küçük İbrahim'in eline verir, İbrahim suyun yanından geçerken putların başını suya sokar, "*Hadi bakalım, siz şimdi susamışsınızdır. Biraz su için bakalım.*" dediği anlatılır kitaplarımızda. Daha sonraki zamanlarda, Rabbini arayış gayretlerinin neticesinde, "*Ben şimdi doğmayan, doğurulmayan, ölümsüz, bütün bunlara ihtiyacı olmayan ve fakat bunları bizzat yaratan Rabbimi buldum.*" dedikten sonra bir panayı gününde şehir tamamen boşalmış vaziyetteyken, mâbede, puthaneye girer ve bütün putları kırar. Bir tanesini istisnâ bırakır ve onun boynuna da baltayı asar.

Kur'ân-ı Kerim'in anlattığına göre; döndükten sonra putlarının yerlere serildiğini, ayaklar altına alındığını, darmadağın edildiğini görüp şaşkına dönen müşrikler, putperestler "*Bunu tanrılarımıza kim yaptı?*" arayışı içerisine girerler.

Sonra, Kur'ân-ı Kerim kendisinden "*fetâ*" diye bahseder. Müşrikler; "*Adı İbrahim'di. Putlarımız hakkında ileri geri konuştuğumu duyardık.*" derler. İbrahim'in yanına giderler veya İbrahim'i yanlarına çağırırlar. O da; "*Şu büyük puta sorun. Bu işi belki o yapmıştır, baksanıza baltayı da ilahları kırdıktan sonra boynuna asmış.*" der. Bunu söylerken, bir yalana başvurmak ya da yanlış cevap vermek değildir İbrahim'in muradı... Asıl böyle yapmakla, putların güçsüz olduklarını, cansız, ruhsuz olduklarını, kendi başlarına hiçbir şey yapamayacaklarını, ne bir başkasına fayda sağlayabileceklerini, ne de kendilerine gelebilecek bir zararı defetmeye güçlerinin bulunmadığını ifade etmek istemişti İbrâhim aleyhisselâm.

Sonra; hak ve hakikatlere gözleri ve kalpleri kapalı olan müşrikler gürûhu tarafından görenlere ibret olsun diye büyük bir ateş yakılır. O alevli ateşin içerisine İbrahim (a.s.) mancınıkla tam fırlatılırken; kimi rivayetlerde meleğin İbrahim (a.s.)'ın yanına geldiği, “*Dilersen sana yardım edeyim, Rabbin seni kurtarmamı buyurdu.*” dediği, onun da; “*Hasbunallâhu ve ni'mel vekîl!*” (Rabbim bana yeter, O ne güzel vekildir!)” diyerek bütün benliğiyle kendisini Rabbine teslim ettiği anlatılır.

Esasen İbrahim (a.s.)'ın hayatının tamamı, teslimiyet örnekleriyle doludur. İbrahim (a.s.) daha sonra alevli ateşin içerisine atılır. İşte tam o esnâda Rabbimizden bir nidâ;

فُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

“*Ey ateş! İbrahim’e karşı serin ve esenlik ol*” dedik. (Enbiyâ, 69) diye emredilir. Bunun fizyolojik anlamda dünya şartlarında nasıl gerçekleştirildiği üzerinde elbette ayrıca konuşulabilir. Ama yakması için korkunç alevlerle tutuşturulan ateş, İbrâhim (a.s.) için o gün bir gül bahçesine dönüşür.

Efendimiz (a.s.); “*Bütün insanlar bir araya gelseler, sana zarar vermek isteseler, Allah dilemedikçe hiçbir zarar veremezler. Yine bütün insanlar sana bir fayda vermek için toplanıp bir araya gelseler, Allah dilemedikçe yine bir fayda veremezler.*” (Tirmîzî, İbn-i Abbas (r.a)'den..) buyuruyor. İşte bu tam tevekkül ve teslimiyettir. Saf ve hâlis niyet, arı-duru bir bakıştır. Allâh'a tam yaslanma, O'na tam güvenme, O'nun ipine tutunma, Allah'tan emîn olma, O'ndan geldiyse eğer ona rıza gösterme halidir. Her hâlükârda Rabbimize tam bir güvenle, tam bir tevekkülle;

Hořtur bana senden gelen,

Ya hil'atu yahut kefen,

Ya gonca gül yahut diken,

Kahrın da hoş, lütfun da hoş!

Diyebilmeyi ümit ediyoruz. Rabbimiz cümlemize nasip eylesin.

Sağ Elimi Tabutumun Dışında Bırakın

Abbasi halifelerinden Harun Reşid için anlatılır. Kimi kaynaklarda başka gönül ehli insanların, idarecilerin de benzer vasiyetlerde bulunduğu söylenir ama kimin söylediği, kimin bu vasiyette bulunduğu çok da önem arz etmemektedir. Biz hikâyemizde Harun Reşid'i esas alacağız.

Harun Reşid hastalanınca, etrafında bulunanlara; “Ben ölünce, yıkayıp kafenledikten sonra tabutuma koyunca sağ kolumu tabutun dışında bırakın. Kolum tabutun dışına sarkmış vaziyette çarşı pazardan beni geçirip kabristana öylece götürün” demiş.

“Efendim” demişler, o zaman malum olduğu üzere Abbasi Halifesidir hazret... “Bu daha evvel hiç yapmadığımız bir uygulama. Neden böyle yapalım ki?”

Merhûm halife çok ibretli bir cevap vermiş:

“İnsanlar, devlet başkanının bile bu dünyadan elinin boş gittiğini görsünler!”

Ellerimizin, ayaklarımızın, gözlerimizin, kulaklarımızın ve derilerimizin de şahitlik yapacağı, her bir şeyi gizlemeden sayıp dökeceği büyük bir gün var önümüzde...

Sıkça okuduğumuz Yasin Suresi'nde:

“O gün onların ağızlarını mühürleriz; yaptıklarını bize elleri anlatır, ayakları da şahitlik eder.” (Yâ-Sîn, 65) buyrulur.

Onun için ellerimizle neler yaptıysak, gözlerimizle nelere baktıysak, dillerimizle neleri söylediysek ve kulaklarımızla neleri işittiysek, vücudumuzu nerede yıprattıysak ona dikkat etmeli-

yiz. Rabbimizden sıkça niyâzımız bizleri daima yolunda istihdâm eylesin üzerine olsun. Bedenimizi, vücudumuzu yolunda yıpratılmayı nasip eylesin ki, yarın huzuruna çıktığımız zaman bize fayda verecek, âhirette yüzümüzü aydınlatacak güzel bir halimiz olsun.

Dünyadan kabre götürebileceğimiz tek dünyalık -o da nasip olursa- kefendir. Bizi ebedi bırakacağını zannederek mala, makama, servet ve şehvete yönelmek; Allah'ı, ahireti ve hesabı unutmaktır.

Merhametli Rabbimiz, kendi yolunda yorulmuş ve fakat sevgisiyle, muhabbetiyle yoğrulmuş, rızasına talip kullarından olmayı cümlemize nasip eylesin, ihsân eylesin.

Ölüm Gerçeği ve Ölüme Hazırlıklı Olmak

ÖLÜM GÜZEL ŞEY

Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber...
Hiç güzel olmasaydı ölür müydü peygamber?...

Öleceğiz müjdeler olsun, müjdeler olsun!
Ölümü de öldüren Rabbe secdeler olsun!

Kapı kapı, yolun son kapısı ölümse;
Her kapıda ağlayıp o kapıda gülümse!

O demde ki, perdeler kalkar, perdeler iner,
Azraile “hoş geldin” diyebilmekte hüner...

O dem çocuklar gibi sevinçten zıplar mısınız?
Toprağın altındaki saklambaçta var mısınız?

Ölüm ölene bayram, bayrama sevinmek var;
Oh ne güzel, bayramda tahta ata binmek var!...

Ufka bakarlar; ölüm uzakta mı uzakta...
Ve tabut bekler, suya inmek için kızakta...

Sultan olmak dilersen, tâcı, sorgucu, unut!
Zafer araban senin, gıcırtilı bir tabut!

Necip Fâzıl KISAKÜREK

Bir anneyi okumuştum bir yerde... Uzak bir şehirde askerlik vazifesini yapmakta olan evlâdını kocasıyla birlikte ziyârete gider. Batıdan doğuya bir otobüs yolculuğuyla askerde olan tek ve biricik yavrulannı ziyaret için giderler. Yolda giderken zaman zaman boynuna bir şey battığından şikâyet eder anne... Kocasına, “Bir bakıversen bey ne olur, sanki sırtımda bir şey var?”

derse de eşi “Bakamam hanım, bu kalabalıkta bu kadar insanın arasında nasıl bakayım, ayıp olur.” gibisinden itiraz eder. “Hele bir sakinleyelim, uygun bir hal bulduğumuzda bakarım.” diyerek yola devam ederler. Oğullarını, askerlik yaptığı şehre geldiklerinde, birliğinden izin alarak bir süre için dışarı çıkarırlar. Bir mesire alanında ağacın gölgesine otururlar. Biraz sakinleştikten sonra anne oğluna; “Oğlum, babana yol boyunca söyledim, bakmadı, bakacak bir fırsat bulamadı. Şu sırtıma/boynuma bir bakıver. Elini bir uzat, sanki batan bir şey var” der. Delikanlı tereddütsüz elini annesinin sırtına uzatır ve bakar. Annesinin sırtında nasıl girdiği ve anneye zarar vermeden nasıl kaldığı bilinmeyen bir akrep çocuğun uzanan parmağını sokar ve çocuk oracıkta saniyeler içerisinde can verir.

Ölümü bazen sırtımızda taşıyız, bazen koynumuzda. Bazen en sevdiğimiz bir kimseye ölüm, bizim elimizle, aracılığımızla gelir. Ölüm her zaman ve her yerde, bilip bilemediğimiz her zeminde karşımıza çıkabilir.

Rabbimiz Kur’an ayetleriyle bu akıbeti bizlere öğretir. Her gece karşı karşıya kalabiliriz beklenmedik neticelerle:

“Allah ölüm vakitleri geldiğinde insanları vefat ettirir, ölmeyenleri de uykularında ölmüş gibi yapar. Ölümüne hükmettiklerini tutar, diğerlerini ise belli bir süreye kadar bırakır. Kuşkusuz bunda iyice düşünenler için dersler vardır.”

(Zümer, 42)

Ve **“Allah, eceli geldiğinde hiç kimseyi (ölümünü) ertelemes. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”** (Munâfikûn, 11)

İman, güzel ahlâk, sâlih ameller ve hâlis niyetlerle Rabbimize varacağımız güne hazırlıklı olmanın gayreti içerisinde olalım. Dünya işlerimizi yürütürken, dengeli ve hırsa kapılmadan, ih-

tiyaçlarımızı karşılayabilecek bir hayat için çalışırken; hemen yarın terk-i dünya edebileceğimiz hakikatinin bilinciyle bizi ahiret âleminde, ebedi cennete taşıyacak olan hayırlı işlere, amellere, ibadetlere ağırlık ve ehemmiyet verelim.

Rabbimiz hesabı verilebilir bir hayatla huzuruna varabilmeyi, cennet ve cemali ile müşerref olabilmeyi nasip etsin.

Merhamet

Medine-i Münevvere'den Mekke-i Mükerrerme'ye doğru seyahat ederken yaşanan bir hadise... İnsanın gözünü yaşartır. Şu yaşamış olduğumuz zâlimlik ve merhametsizlik örneklerine karşı zihnimizin mutlaka bir köşesinde kayıtlı kalması gereken ibret dolu nebevî bir tablodur.

Efendimiz (a.s.) yolda giderken, yolun kenarında belli ki yeni yavrulanmış ve yavrularını emzirmekte olan bir köpek görür. Küçücük yavru köpekler annelerini emmekle meşguldürler.

Efendimiz (a.s.) çok kalabalık olan arkadaşlarının, farkında olmaksızın annelerini emmekte olan yavru köpeğe zarar vermesinden endişe duymuş olmalı ki, arkadaşlarından bir tanesini çağırır ve ona bir talimat verir:

“Ordu geçişini tamamlayıncaya kadar bu köpeklerin başında nöbet tutacaksın. Farkında olmadan hiçbir arkadaşımın köpeklere zarar vermesini istemiyorum.” der.

Bizler, annelerini emen yavru köpekler rahatsız olmasınlar diye, ordusunun yolunu değiştiren ve köpeklerin başında sahibisine nöbet tutturan bir şefkat, merhamet peygamberinin ümmetiyiz. Hiç şu merhametsizlik görüntüleri bize yakışıyor mu? Hiç köpeğin boynuna bir tasma bağlayıp da, arabanın arkasına takarak can verinceye kadar koşturmak, sürüklemek bize yakışıyor mu? Hiç gördüğümüz bir kediyi, köpeği, kuşu, başka canlı varlıkları tekmelemek bize yakışıyor mu?

Allâh'ın Rasûlü (a.s.) hayvanlarımızı kurban ederken bile; *“Boğazladığımız zaman boğazlamayı güzel yapın.”* kör bir bı-

çakla bir hayvanı kurban etmeye çalışan bir sahabîyi görünce; “*Senin niyetin bu hayvanı birkaç defa öldürmek midir?*” diye uyardığını biliyoruz. Bütün canlılara olduğu gibi, hayvanlara merhamet göstermek, imanımızın bize yüklemiş olduğu görevlerdendir. Biz merhamet âbidesi, âlemlere rahmet olarak gönderilen Muhammed Mustafa (a.s.)’ın ümmetiyiz. Ona lâayık ümmet olmak istiyorsak, elbette elimizden, ayağımızdan, gözümüzden, kulağımızdan sadece ve sadece şefkat ve merhamet sadır olmalıdır.

Yolcu

Anadolu'da şehir şehir dolaşıp konferanslar veren bir araştırmacı/yazar arkadaşımız anlatıyor:

“Konferans vesilesiyle gittiğim, ziyaret ettiğim şehirlerde ilk yaptığım işlerden bir tanesi, bu şehirde hâli hatırı sorulacak, ziyaret edilip duâ ve tavsiyelerini alabileceğim bir büyük var mıdır? Duâsını alalım ve daha sonra işimize bakalım.” diye düşünürüm. Bu alışkanlığımı adet haline getirmiştım. Yine bir şehire gittim ve karşılayanlara aynı minvâl üzere sorumu sordum.

Büyük biz zât olduğundan bahsettiler ve hemen vakit geçirmeden tarif edilen adrese gittik, içeriye girdik. Güler yüzlü pîr-i fâni bir zât bizi karşıladı. İçeri girdim ancak ilk olarak evde eşyanın azlığı, evde sanki taşınıyorlarmış gibi bir görüntünün olması dikkatimi çekti. Acaba dedim, bir yolculuk mu var? Merakla; “Efendim taşınıyor muydunuz, yoksa bir uygunsuz bir zamanda mı geldik?” diye sordum. “Hayır evlâdim, bunu nereden çıkardın?” dedi. “Yani efendim, etrafta görünürde hiç eşya filan yok gibi, şaşırđım, o yüzden sordum, bağışlayın!” dedim. İhtiyar amca bana dönerek, “E senin de yanında eşya filan yok” dedi. “Ama efendim ben yolcuym, bir günlüğüne geldim, döneceğim” dedim. Bana şöyle mütebessim ve mânâlı bir edâ ile baktı ve: “Ben de yolcuym evlâdim, belki bir gün, belki daha da az kalıp kalamayacağımı bilemiyorum!” dedi.

Rasûl-i Ekrem (s.a.v) Efendimizin; “Dünyada gurbette imişsin gibi ol. Ya da yoldan geçen bir yolcu gibi ol!” Buyurur ya... Hani yolculuğa çıkmış bir insan yorulup mola vermek için durup dinlendiği yerde, o konakladığı mevkiin nimetlerinden

ne kadar istifade ediyorsa, o kadar istifade edip, yolun kalan kısmına güç biriktirmek gerekir.

Bizler uzun bir yolculuğa çıkmışız. Sonsuz olduğuna inandığımız, ebediymiş, bitmez tükenmez, hiç ölmeyeceğimiz bir yolculuğa çıkmışız. Bu uzun yolculuğumuz süresince dünyada kaldığımız müddet, çok ama çok kısa bir zamandır. Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle;

“Kıyamet gününü gördüklerinde (dünyada) sadece bir akşam vakti ya da kuşluk zamanı kadar kaldıklarını sanırlar.” (Nâziât, 46)

“Yeryüzünde ne kadar kaldınız?” diye sorunca, iman etmeden gidenlere;

“Bir gün ya da ondan biraz daha az bir zaman kaldık.” (Mü'minun, 113) derler diye anlatır Kur'an-ı Kerim.

Bizler de yolcuyuz. İçerisinde bulunduğumuz hâl ve şart ne olursa olsun, yolun kalan kısmı için mutlaka hazırlık yapmamız gerekmektedir. Yarın yevm-i kıyamette bizi huzurlu ve mutlu kılacak ne varsa, onu azık olarak yanımıza almamızın gayreti içinde olacağız.

Son Vasiyet

Rasûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz âhir ömründe hastalanınca, vefâtından önce onüç gün kadar süreyle hasta yatağında istirahat buyurmuşlardı.

Öyle ıstırâp çektiği anlar olur, ateşi yükselir ki... Hattâ bir defasında, bir arkadaşı ziyâret için gelip baş ucunda oturduğunda eli Rasûlullâh'ın ateşler içerisindeki mübârek tenine dokunur. Şaşkınlık içerisinde, “*Yâ Rasûlallâh! Sen de mi acı çekiyorsun?*” diye sorduğunda Efendimiz: “*Evet, ben sizin çektiğiniz sıkıntılarını, acılarını iki katını çekiyorum ancak, Rabbim bana ecirini iki kat verecek!*” buyurmuşlardı.

Öylesine sıkıntılı, hasta ve yorgun, hâlsiz anlarında, Hz. Âişe'nin dizine mübârek başını koyup onun su ile ıslattığı bir bezi alınına koyarak ferahlanmasını beklediği, misvâk ile dişlerini temizlediği anlardan birinde, mü'minler için kıyâmet gününe kadar ölçü olabilecek iki cümle döküldü. Biz bunu;

“Allâh'ın emirlerine saygı ve yine O'nun yarattıklarına şefkat gösterme” şeklinde özetleyebiliriz.

Birinci tavsiyesi: “*Namaza, aman hâ namaza dikkat edin!*” idi. Sanki asırlar öncesinden ümmetinin namaz konusundaki gevşekliğini, tembelliğini görmüş olmalı ya da bu durum kendisine bildirilmiş olmalı ki, “*Aman, namaz konusuna dikkatli davranın.*” diyordu vefâtından önce. Takdir edersiniz ki, bir kimsenin en kıymetli, en önemli sözleri, herhâlde vefât etmeden önce söylediği son cümleleri olmalı...

Nasıl ki babamız, annemiz ya da pek çok sevdiğimiz bir yakınımız vefât ettiğinde, “Son arzûsuydu, son isteğiymi, vasiyetiy-

di, nasihatıydı...” şeklinde insanlara anlatınız ya hep. Ve o son arzuların, vasiyyetin yerine getirilmesi için çaba sarfederiz ya işte öyle... Aynı şekilde Efendimizin son vasiyyetine de kulak vermemiz gerekir: “Aman ha! Ümmetim, namaza dikat edin!”

Bir diğer tavsiyesi ise; “*Elinizin altında barındırdıklarınız, işçileriniz, köleleriniz, (kölelik müessesesi henüz kaldırılmamışken) ya da Allâh’ın birer emâneti olarak mâiyetinize aldığımız eşleriniz konusunda Allâh’tan korkun!*”

“Sizin en hayırlınız, eşlerine karşı en hayırlı davrananlarınızdır.” Bir başka beyânında da, “...ahlâkı en güzel olanlarıdır!” buyuran Efendimizin tavsiyeleri doğrultusunda onlara karşı hassas olun, dikkatli davranın, haksızlık etmeyin, eziyet etmeyin, zulmetmeyin...

Diğer düstürlarla birlikte elbette işte bu iki husus, bizler için vazgeçilmez prensipler olmalıdır. Namazsız hayat yoktur. Mü’min için ölmek, namazsız kalmaktan daha evlâdır tâbir yerindeyse... Sadece sabah namazı için bile; “*sabahın iki rek’ati, dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır*” buyurur Rasûlullah (s.a.v.) Efendimiz.

Şimdi bizler bunca uyarı, dikkat çekme, tavsiye (vasiyet) gibi açıklamalardan sonra, elbette Rabbimiz nezdinde kulluk borcumuzun en vazgeçilmezi olan namazımızı bihakkın edâ etmeye, onu ikâme etmeye, namazla kıyâma, rükûya ve secdelede Rabbimizin rızasını kazanmaya çalışacağız.

İnsan olduğumuzu, insanların bizim üzerimizde ve bizim de insanlar üzerinde yerine getirmemiz gereken haklarımız, mükellefiyetlerimiz olduğunu unutmayacağız. Eşlerimizle, çocuklarımızla, arkadaşlarımızla, çalıştırdıklarımızla, komşularımızla olan münâsebetlerimizi İlâhî ve Nebevî düstür-

lar doğrultusunda tanzim etmemiz gerektiğini aklımızdan çıkarmayacağız.

Bütün güzel sözlerin kaynağı Rabbimiz... Son sözümüzün sâhibi de O olsun:

“Sabır ve namaz ile Allah’tan yardım isteyin. Şüphesiz o (sabır ve namaz), Allah’a saygıdan kalbi ürperenler dışında herkese zor ve ağır gelen bir görevdir.” (Bakârâ, 45)

“Sana vahyedilen Kitab’ı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki, namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah’ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir.” (Ankebût, 45)

“Hesâbı Verilebilir Bir Hayât”

Rabbimiz Celle Celâluh Zümer Sûresi'nin 73. âyet-i celîlesinde buyurur:

“Rablerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, oraya varıp da kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin buraya, derler.” (Zümer, 73)

Dünyada iken, her yaptığı, ettiği işlerin, söylediği sözlerin hesâbını bir gün muhakkak Rabbinin huzûrunda bir bir vereceğine inanarak yaşayanlar;

“İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen yazmaya hazır bir melek bulunmasın.” (Kâf, 30) âyeti mücibince, insanın ağızından çıkan her sözü kaydeden bir bekçi, bir muhâfız melek olduğunun bilincinde olarak davranan ve yaşayanlar için Rabbimiz cennetlerin kapılarını ardına kadar açmıştır. Allâh (c.c.) hesabı verilebilecek, hesabını verebileceğimiz sorumlu, şuurlu, izzetli ve rızâ-i ilâhî istikametinde bir hayâtı yaşayabilmeyi bütün mü'min kullarına nasîp eylesin.

Yine Kur'an; muttâkî olanların, takvâ sahibi, Allah'tan hakkıyla korkarak ve O'nu gereği gibi severek yaşayanların gruplar hâlinde cennetlere sevkedileceğinden bahseder. Tanıdığımız bir cümle ile; **“Size selâm olsun!”** diye karşılanacağımızı, **“Ne güzel yaşadınız siz, ağızınızdan yalan bir söz çıkmadı, ellerinizden kimse zarar görmedi, dilinizden kimse incinmedi, ne güzel ahlâklı insanlar idiniz, ne dürüst tüccarlar, sanatkârlar idiniz, ne ahlâklı, izzetli işveren, işçi, patron ve emekçiler idiniz, ne vaktine, saatine dikkatli memurlar idiniz, dersine değil dakikalar, saniyeler gecik-**

meyen öğretmenlerdiniz, vazîfesini bihakkın edâ eden hocalar idiniz, siz ne güzel insanlar idiniz... *Girin*", "***fedhulühâ hâlidîn! Ebediyyen, temelli kalmak ve bir daha aslâ çıkmamak üzere sizin için hazırladığımız cennetlere***" diye meleklerin sesleneceğini bize anlatır.

Zümer Süresi'nin 71. âyet-i celîlesinde Rabbimiz küfredenleri de anlatır ve buyurur ki;

"O küfredenler, bölükler halinde cehenneme sürülür. Nihayet oraya geldikleri zaman kapıları açılır, bekçileri onlara: Size, içinizden Rabbinizin âyetlerini okuyan ve bugüne kavuşacağınızı ihtar eden peygamberler gelmedi mi? derler. "Evet, geldi" derler ama azap sözü kâfirlerin üzerine hak olmuştur." İşte bunlar için;

"Onlara: İçinde ebedî kalacağınız cehennemın kapılarından girin; kibirlenenlerin yeri ne kötü! denilir" buyurulur ve hemen ardından işte şu yukarıda zikrettiğimiz Zümer Süresi'nin 73. âyetinde Rabbimiz cennet ehlini anlatır. Cennet ehli mü'minlerin;

"Onlar: Bize verdiği sözde sadık olan ve bizi, dilediğimiz yerinde oturacağımız bu cennet yurduna vâris kılan Allah'a hamdolsun. İyi amelde bulunanların mükâfatı ne güzelmiş! derler." tarzındaki şahitliğini, itirâfını beyân buyurur.

Rabbimiz, meleklerin cennetin kapısında mü'minleri karşılayıp da ***"Sizler ne güzel insanlardınız, ne güzel yaşadınız, artık sizler için hazırlanmış olan bu cennetlere dilediğiniz kapıdan girin, selâm olsun size."*** diyecekleri muttakî bir hayatı yaşamayı bizlere nasib eylesin.

Ayı Derisinden Kürk

Size hafif meşrep bir hikâyecik anlatarak başlayayım. Belki biraz içerisinde “**argo**” sayılabilecek kavramların olduğu bir hikâye ancak, verdiği mesaj çok değerli...

Zenginliğiyle bilinen ve kendisine “**ağa**” diye hitab edilen bir zât, üzerinde, omuzlarından sarkıtılmış -ki bu durum örfümüzde kibir alameti olarak bilinir- ayı derisinden işlenmiş bir kürk ile insanların arasına çıkmış.

Gören herkes, saygı gösteriyor, hürmet ediyor, ayağa kalkıp yer gösteriyor, karşısında el pençe dîvan duruyor filan...

Bu duruma tanıklık eden bir derviş, hiç oralı olmuyormuş. Karşıda bir duvarın eteğine oturmuş, ibretle seyrediyormuş.

Herkes saygı gösteriyor ama, bir kişi var ki, kendisine hiç ilgi duymuyor, saygı göstermiyor. Kim acaba bu kendini bilmez meczup adam, bu saygısız insan kim diye merak eder olmuş ağa...

Varmış dervişin yanına:

“Beni tanımadın herhalde? Sen benim kim olduğumu bilmiyorsun galiba?” diye sormuş.

Bu sözler bize yabancı değil... Dünyada mevki, makam, şöhret sâhibi olan, elde ettiği gücün kendisini şımarttığı insanlardan sıkça duyduğumuz sözlerdir.

Derviş başını kaldırmış:

“E tanıdım seni, ne olacak?”

“Kimim peki ben?” demiş ağa.

“Kim olacak, aslın bir damla kirli su, sonun bir avuç toprak.” de-yivermiş bizim derviş.

Ağa ziyadesiyle sinirlenmiş:

“Bırak benim aslımı, sonumu... Şimdiki hâlime baksana sen, ki-mim ben?”

Derviş, gayet sakin bir ses tonuyla:

“Şimdiki hâline de bakıyorum. Bıçak soksam karnına, kan ve pislik akar. Sırtındaki kürke gelince; bir ayı, bir ömür onu giydi ama, yine de aylıktan kurtulamadı..!” deyivermiş.

...

Bir âyet-i kerîmede Rabbimiz:

“Yeryüzünde büyükenerek yürüme! Sen asla yeri yaramaz-sın ve boyca da dağlara erişemezsin.” (İsrâ, 37) buyurur.

Biz, öyle bir yaratılışla mücehhez kılınmışız ki, beynimizdeki damarlardan bir tanesi çatlasa, konuşan dilimiz konuşamayacak, gören gözümüz göremeyecek, işiten kulağımız duyamayacak, tutan elimiz tutamayacak ve yürüyen ayaklarımız yürü-meyecek derecede âciz kalabilecek durumdayız.

Her şey Allah'tandır. Veren O'dur, alan O. Biz, her hâlükâr-da imtihan edilmekteyiz. Rabbimiz imtihanımızı kolay kılsın. Kibir ve enaniyetten, yeryüzünde büyüklük taslayarak gezip dolaşmaktan bizleri muhafaza buyursun.

Komşuluk İlişkilerimiz ve Sorumluluğumuz

Büyük şehirlerde apartmanlarda yaşıyoruz. Belki eskiden köyün tamamında yaşayan nüfus oranı, hatta onun birkaç katı aynı apartmanlarda oturuyor olabiliyoruz. Aynı sitenin içerisinde, onlarca aile ile birlikte yaşadığımız olabiliyor. Hatta çoğunluk bölgelerde böyle bir hayat tarzı sürdürüyoruz.

Yeni, çağdaş hayat tarzımızla beraber, komşuluk ilişkilerimizde de maalesef, eskiden olan samimiyet, geçmişteki birbirlerimiz meseleleriyle, kederleriyle karşılıklı dertlenme, sevinçleriyle sevinme, neşelenme gibi güzellikler yok denecek kadar azaldı. Birbirlerimizin ihtiyacına yeteri kadar koşmuyoruz. Bu ilişkilerimizin zayıflaması için, apartmanlarda da, site halinde yaşadığımız mekânlarda da ciddi bir gayrete, silkinmeye ihtiyacımız var.

Her hâlükârda apartman yöneticileriyle, komşularımızla konuşup toplantı yaptığımız esnada, ayda, onbeş günde ya da haftada bir, müsait mekânlarda bir araya gelme, sohbet meclisleri kurma, eşimizin, dostumuzun, konu komşumuzun dertleriyle dertlenip hemhâl olma gibi bir çabamız olmalıdır.

Bazen yıllarca oturduğumuz aynı apartmanda, birbirimizle tanışıp selamlaşmadan, komşumuzun, arkadaşımızın ismini dahi öğrenmeyi merak etmeden ayrıldığımız oluyor ki, bu çok sağlıklı bir yaşayış biçimi değildir. “Komşu komşunun külüne muhtaç.” demiş atalarımız. Hz. Peygamberimiz (s.a.v);

“Cebrâil (a.s.) bana komşuyu o kadar çok tavsiye etti ki, neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak zannettim” buyuruyor. “Vallâhi lâ yu'min! Vallâhi lâ yu'min! (Vallâhi iman etmiş

olmaz, vallâhi iman etmiş olmaz). ‘Kim Yâ Rasûlallâh?’ diye sorulunca da; “*Komşusu şerrinden, kötülüğünden emin olmayan kimse!*”

Buyuran da rahmet ve merhamet Peygamberi Efendimiz (a.s.)’dır.

Elbette, apartman usulü bir hayat tarzı sürdürürken birbirimizi rahatsız etmemeye özen gösterecek ama bunun yanında da komşuluk ilişkilerimizi geliştireceğiz. Birbirimizin halinden haberdâr olacak, birbirimizin derdiyle dertlenecek, bazen aynı apartman içerisinde belki aç olarak sabahlayan bir komşumuz oluyor da ondan haberimiz olmuyorsa oturup bu davranışımızın muhasebesini yapacak, kendi halimize, duyarsızlığımıza, ilgisiz ve yardımsız kalışımıza isyân edeceğiz. Çünkü biz; “*Komşusu aç iken, kendisi tok yatan bizden değildir.*” diyen bir Rasûl’ün ümmetiyiz..!

Yeni oturma düzenimizde, yeni sakinlerimizle beraber, yeni komşularımızla birlikte ama eski güzel ve özenilecek komşuluk ilişkilerini canlandırmanın gayreti içerisinde olmak, yıkıcı değil yapıcı, bütünleştirici olmak hepimizin vazgeçilmez bir görevi olmalıdır.

Yine söz ve öz sultanı, “*canlı, yürüyen Kur’an*” diye Hz. Aişe vâlidemizin tavsif ettiği Rasûl-i Ekrem (s.a.v) Efendimiz; “*Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız; müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz. Ey Allâh’ın kullan! Kardeşler olunuz!*” düstûrunu hatırlamak ve üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmek borcunda olduğumuzu unutmamalıyız.

Allah kalplerimizi, komşuluğa, kardeşliğe, iyiliğe, sevgiye ve muhabbete açsın.

Din Gönüllüsü

Mahmut Toptaş Hoca'mız "Modern Hayatta Nebevî Mücadele" adlı eserinde bir anekdot anlatır:

Adana'da bir imam hatip, görev yapmış olduğu köyde her ezan okuduktan sonra camiye gelen, namaz davetine iştirak etmesi gereken cemaatin azlığını görünce ezanı okuyup bütün köy halkını dolaşmaya başlar. Köy sakinlerini dolaşırken *"ezan okundu, hadi ne bekliyorsunuz, camiye, namaza icâbet ediniz"* diye davetini yeniliyor, daha sonra namaza duruyorlar. Bir gün, iki gün, üçgün... Sürekli bu hâl devam edince, sabah namazı için kapısını çaldığı komşulardan iri yarı, güçlü kuvvetli bir adam kapıya çıkıp; *"yeter be arkadaş! Nedir senden çektiğim, bir daha kapımı çalıp beni rahatsız edersen, mutfaktan bıçağı aldığım gibi seni doğranım bak!"* diyerek tehdit ediyor, tepkisini dile getiriyor.

Cami görevlisi imam efendi gayet sakin bir edâ ile; *"Fazla konuşma! Şimdi köyün üst başına gidiyorum, dönüşte yine sana uğrayacağım. Abdestini al, hazırlan!"* biçiminde cevap veriyor. Köyün diğer hanelerini dolaşıp, cemaate, camiye ve namaza çağrılarını tamamladıktan sonra geri dönüp az evvelki adamın kapısında durunca bir de ne görsün?! Az evvel kapısını çaldığında kendisini tehdit eden adam abdestini almış, üstünü giymiş, camiye gitmeye hazır vaziyette kapıda kendisini bekliyor..!

Azimle, sabır ve sebât ile, ihlâs ve samimiyet üzere yapılan her bir hareketin, davranışın karşılığını Mevlâ Teâlâ muhakkak bereketlendiriyor, ödüllendiriyor.

Bizim hitap ettiğimiz toplum, ne kadar günahkâr olsak dahi, ne kadar eksikimiz, kusurumuz, hatalarımız olsa dahi, Allah denilince, Rasûl denilince, Kur'an ve sünnetten bahsedilince, karşımızda duran ve içinde küllenmiş gizli bir vaziyette duran iman ateşi, muhatabının eline ayağına, gözüne kulağına, rûhuna, rahatına, kalbine ve kalıbına sirâyet ediyor.

Sahâbe-i Kirâm'dan Mus'ab b. Umeyr'i Peygamber Efendimiz (a.s.) Akabe biatından sonra, bir muallim, bir davetçi, bir tebliğci olarak Medine-i Münevvere'ye gönderince -ki, Kur'an'ın belki de üçte bir bölümü henüz nâzil olmuştu- Mus'ab'ın elinde bütün detaylarıyla anlatabileceği derli toplu bir kitap yoktu. Bugünkü gibi teknik aletler, kasetler, CD-DVD'ler, flash bellekler, görsel ve yazılı belgeler, sunum sinevizyon materyalleri yoktu. Ama Mus'ab, gönlüyle, gönlünden taşan heyecan ve imanı, azmi ve gayretiyle öyle çalıştı ki, bir sene sonra o günkü adıyla Yesrib olan Medine'de İslâm'ın konuşulmadığı, gündeme taşınmadığı ev kalmadığını siyer kitaplarımız bize öğretir.

Azim ve gayretlerle çalışmak, çalışmalarımızı nefsimizin uydurduğu bahanelerle engellemek, vazife yapmaktan kaçınmamak, vazife yaptıktan sonra da, Rabbimizin rızasını yerine getirmiş olmanın engin huzuru içerisinde semeresini sadece O'ndan bekleyerek "Elhamdulillah" diyebilmek gerekir.

Zira Hz. Peygamber (s.a.v.) Efendimiz Mekke'de davet ve tebliğ hareketini yürütürken bir çadırdan çıkıp ötekine giriyor ve insanlara; "Külû! Lâ ilâhe illallâh... Tüflihû! = Ey insanlar! Lâ ilâhe illallâh deyin kurtulun!" diye uyarıyor, çıkınca da davetini, tebliğini yerine getirmenin rahatlığı ile Rabbine hamd ediyor, nübüvvetinin hadsiz ücretlerine hak kazanıyordu.

İnsanlık ailesi ancak; davetin, tebliğın, irşâdın, hakkı tebliğ bătıldan sakındırma gayretlerinin devamı, bu sorumluluğun bilinçli bir şekilde ve Rabbin rızası doğrultusunda yürütülmesi ve bu yürütmenin kıyamete kadar devamı sayesinde huzur ve felâha kavuşabilecektir.

Rabbimiz bütün sorumluluk sahibi kullarını, güçleri nispetinde bu vazifeyi icrâya muvaffak kılsın.

Buraya Gelecek.....

Harun Reşid döneminde yaşayan sözleri nükteli, garip davranışları dolayısıyla meczup diye değerlendirilen Behlül Dâna bir zât vardır. Kitaplarımızda çokça menkıbeleri anlatılır. Yine onunla alakalı anlatılan menkıbelerin birinde şöyle bir hâdisenin yaşandığı ifade edilir:

Behlül Dâna'nın kıt imkânlarla biriktirdiği bir miktar parası vardır. Paralarını biriktirdiği kesesi bir gün çalınır. Behlül Dâna parası çalınınca etrafındakilere; *"Param çalındı."* diye duyurur. Arkadaşları, *"Arayalım o zaman."* derler. Hazret *"Yok!"* diye itiraz eder. *"Ben nerede bulacağımı biliyorum."* der. Çalınan keseyi hiç aramaz, doğruca kabristanın giriş kapısının önüne gider, oturur ve beklemeye başlar. Etrafındaki arkadaşları; *"Ne yapıyorsun Behlül?"* derler. *"Senin para dolu kesen çalındı, sen mezarlığın kapısında oturuyorsun."* diye takılırlar. Behlül Dâna ise onlara şu hikmet dolu cevabı verir:

"Para kesemi çalan nasıl olsa bir gün mutlaka buraya gelecek. Onun gelmesinin en kesin ve garantili olduğu yerde onu bekliyorum!"

Bir gün yolumuz muhakkak düşecek, bir gün kaçtığımız, korktuğumuz, başımıza gelmesini hiç arzu etmediğimiz o mekâna mutlaka gireceğiz. Kabrin karanlığını aydınlatacak ışıklarımız neler olabilir, onun hazırlığını yapmamız lâzım. Kabrin darlığını genişletecek ameller neler olabilir, onlara yatırım yapmak lâzım. *"Ne getirdin?"* diye sorulduğunda, *"İşte benim getirdiklerim, âhîret azığı!"* diyebileceğimiz, yüzümüzün akıyla, gönül

ferahlığıyla ortaya koyabileceğimiz, ibâdetler, iyilikler, duâ, zikir, tevbe, hayır, hasenât ve güzellikler hazırlamalıyız.

Rabbimizden niyâzımız odur ki; her an, her yerde hazır olabilmeyi ve hesâbı verilebilir hayırlı bir hayat yaşamayı cümlemize nasip eylesin.

‘Söz’ Üzerine

Söz, önce söyleyene tesir etmelidir. Ziya Paşa *Terkîb-i Bend*’inde;

“Onlar ki, verir lâf ile dünyaya nizâmât,
Bin türlü teseyyüb bulunur hânelerinde..”

der. Yani, onlar lâf/söz ile dünyaya nizâm vermeye, düzene koymaya çalışırlar, ama kendi benliklerinde, nefislerinde, evlerinde çok sayıda eksiklerle, yanlışlarla, kusurlarla mâlûldürler, demek ister.

Sözün tesirli olmasının en önemli esaslarından bir tanesi, önce söyleyen üzerinde bir tesir icrâ etmesidir. İnsan önce, kendisi söylediklerine inanmalı ve uygulamalıdır. Kıyâmet gününde insanlardan azabın en çetinine uğrıtılacak olan bir kimseden bahseder Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselâm...

Efendimiz (s.a.v) böyle çok çetin bir âkıbeta mâruz kalmış, “*dolap beygirinin değirmeni*” benzetmesiyle anlatır ve onun fecî durumunu haber verir.

Derler ki; “*Sana ne oldu? Sen dünyada iken, iyiliği emreden, kötülükten sakındıran bir insandın, niçin böyle bir azâba mâruz kaldın?*”

Der ki:

“*Ben dünyada iken iyiliği başkalarına emreder ancak onu kendim yapmazdım, kötülükten de başkalarını nehyeder, sakındırırdım ancak, kendim kötülüklerle dalar dururdum.*”

Allah Teâlâ Hazretleri, Benî İsrâil'in âlimlerine ve dolayısıyla, kıyâmete kadar gelecek olan bütün âlimlere hitâb eden şu ilâhî vahyini duyurur:

“Siz, Kitabı okuduğunuz halde, insanlara iyiliği emredip biz-zat kendinizi unutuyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor mu-sunuz?” (Bakârâ, 44).

“Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah katında bü-yük bir nefretle karşılanır.” (Saff, 2-3)

O halde, yeniden başta söylediğimiz sözümüzü tekrarlıyoruz:

Söz, önce söyleyen üzerinde tesir göstermeli, onu güzelliklere, hayırlı işlere, sâlih amellere yönlendirmeli ve sonra da başka-larını teşvik vesilesi olmalıdır. Hz. Peygamber (a.s) ın sık sık Rabbine sığındığı hususlardan biride “fayda vermeyen ilim”dir.

Rabbimiz, söylediklerimizi sırtımızda istifade edemeden taşı-maktan muhafaza buyursun.

Kopya

Erzincan İl Müftüsü olarak görev yaptığım yıllarda yaşadığım bir hâdise, hiç unutmadığım ve unutamayacağım bir hâtıradır. Genç bir kardeşimiz bir gün müftülüğümüze geldi ve şöyle bir soru yöneltti:

KPSS'ye birkaç kez girdim ve hep 66-67 civarında puanlar aldım. Son girdiğim sınavda, önümde oturan başka bir sınav adayının kâğıdına bakarak ondan yedi sorunun cevabını kopya çektim. Girdiğim sınavdan 73 puan aldım. Yaptığım hesaba göre, o arkadaştan kopya çektiğim yedi sorunun cevabı da doğru çıkmıştı. Yani, ondan almış olduğum kopya ile, "70 puan barajını" geçmiş oldum. Şimdi ise, zabıt kâtipliği sınavı var önümde, ilana çıkıldı ve ben müracaat ettim, ilk on kişinin içerisinde girdim, klavye/daktilo kullanımı testini geçmem gerekiyor, on parmak yazabilmem lazım ve ben klavyeyi çok iyi kullanıyorum. Bu testi geçmem garanti gibi gözüküyor. Ancak, mülakata girmezden evvel sınavda arkadaştan çekmiş olduğum kopya, aklımı kurcalamaya başladı:

"Şimdi ben kopya usulü kazandığım sınavla barajı aştım ve bu şekilde kâtiplik alımı mülakatına müracaatta bulundum, böylelikle ilk ona girdim. Böylece mülakata girer ve kazanırsam ve böylece göreve başlarsam, benim kazancım helal olur mu?"

Soru belki bize garip gelebilir. "Allah Allah, böyle de hassas düşünce olur mu ki?" diyebiliriz. Ama hayır, normal zamanlarda Kur'an'ın prensiplerine göre çok sıradan, rutin ve doğal şekilde olması gereken bir düşünce ve hassasiyet meselesi bu. Çok doğru ve mutlaka sorulması gereken bir soru bu. Ancak, günümüzde helâl-haram düşünce ve sınırları birbirine karıştığı ve karıştırıldığı için, hassasiyetlerimizi kaybettiğimiz ya da

zayıflattığımız için, şu anlattığımız hadise bile çok garip karşılanır bir hâle geldi.

Soruyu cevaplandırımdım. *Elbette, dedim... Sen, kopya usulü kazandığın bir sınavla hakikatte hak etmediğin bir puanı hak edip mülakata girdiğin ve başarılı olduğun için bu şekildeki bir muamele ile diğer hak sahiplerine haksızlık etmiş oluyorsun ve böylelikle elde edeceğin kazanç bütünüyle helâl olmaz.*

“Teşekkür ederim hocam” dedi ve ayrıldı. Sonra takip ettim ve öğrendim ki, o kazandığı işe devam etmekten vaz geçmiş. Şimdi hâlâ özel bir şirkette çalışmaya ve helâl kazancının hassasiyetini yaşamaya devam ediyor.

“Kıyamet günü mahşer meydanında hesaba çekilirken kişi; nereden kazanıp nereye ve nasıl harcadığının hesabını vermedikçe bir adım öteye gidemez” denir ya; haksız kazançlarla, iltimas yoluyla, torpilcilerle, kopya ile, adam kayırmacılıkla, adamını bulup görmekle, rüşvet vermekle yapılan yerleştirmeler, verilen sınavlar, sahip olunan makam ve mevkiiler, mal ve mülkler, her nev’i kazançlar elbette bir bir hesaba çekilecek, kişi bunların hesabının yüzünün akıyla vermedikçe felâha ve huzûra kavuşamayacaktır.

“Hiçbir kul, kıyâmet günü ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne yaptığından, malını nereden kazanıp nereye harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından hesâba çekilmedikçe bir adım dahi atamaz!” (Tirmizî, Kıyâmet, 1/2417)

Kul hakkı, kamu hakkı, çevre hakkı, Allah hakkı gözetilmemiş, bir şekilde bu haklara tecavüz etmek suretiyle elde edilen kazançlar kursaktan geçen haramlar olması hasebiyle ateşi celden davranışlardır ki, böyle hâllere düşmekten Rabbimizin engin merhametine sığınırız.

İş edinme usullerimiz, kazanma yollarımız, niyetlerimiz, gayretlerimiz, harcama yollarımız helâl ve meşru olmalıdır.

Hangi Başarı?

Başarıyı ne ile ölçüyoruz. Başarıyı, günün sonunda çok para kazanmış olmakla mı, çok mal kazanmak, yığınla dünyalığa mâlik olmakla mı? Günün sonunda, tarlamıza, bahçemize bir karış daha fazlasını katmakla mı? Başarımızı ne ile ölçüyoruz? Hayatımızın sonunda da başarımızı ne ile ölçeceğiz?

Başarı, Rabbimizin;

“Rablerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, oraya varıp da kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin buraya, derler.” (Zümer, 73) mübarek beyanıyla karşılanacak olan kullarından olmakla ölçülmelidir.

Başarı; muttaki olan kulların taşıdıkları özellik ve güzellikleri, vasıfları bezenmek, kuşanmak, taşımak suretiyle, **“bazı yüzlerin ağarıp, bazı yüzlerin karardığı günde yüzleri ak olanlar”**ın içerisine dâhil olabilmektir. Başarı ve marifet;

“Ey iman edenler! Allah’tan, O’na yaraşır şekilde korkun ve ancak Müslümanlar olarak can verin.” (Âl-i İmrân, 102) ayet-i celîlesi mücibince **“lâ ilâhe illallâh, Muhammedu’r-Rasûlullâh”** diyerek rûhu Allah’a teslim edebilmektir. Efendimiz (a.s.) bunun yolunu bize; **“nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz öylece diriltilirsiniz”** düsturuyula öğretmektedir.

“Lâ ilâhe illallâh, Muhammedu’r-Rasûlullâh” diye diye Rabbimizin huzuruna çıkabilmek için, öylece yaşamak, hayatımızı idâme ettirirken hem Kur’an’da hem de Peygamber Efendimizin

sahih sünnetinde bizden yerine getirmemizi istediklerini yapmak, yasakladıklarından kaçınmak ve netice itibarıyla;

“Ey huzura kavuşmuş insan! Sen O’ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. (Seçkin) kullarımın arasına katıl. Ve cennetime gir!” (Fecr, 27-30) hitabına mazhar olarak Rabbin huzuruna çıkabilmek; cennet ve cemâliyle müşerref olabilmektir başarı...

Rabbimiz kendi yolundan ayrılmamıza fırsat vermesin ve bir ömür razı olacağı işlerle meşgul olabilmeyi nasip eylesin.

Oku Emri ve Okumayan Ümmet

Rasûlullâh (s.a.v) Efendimiz nübüvvetle şereflendirilmeden önce, belli aralıklarla Hira mağarasına giderdi. Tarih, siyer kitaplarımız anlatır. Peygamber Efendimiz Cebel-i Nûr'da Hira Mağarası'nda Cebrail (a.s.) ile ilk karşılaşmasında, Cebrail'in Rabbimizden alarak Resulüne getirdiği ilk vahiy, ilk emir, mâlum olduğu üzere; "İKRA!" "oku" hitabıdır.

"Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir aşılannmış yumurtadan yarattı. Oku! Rabbin, en büyük kerem sahibidir. O Rab ki kalemle (yazmayı) öğretti. İnsana bilmedikleri şeyi öğretti." (Alak, 1-5)

Cenâb-ı Zülcelâl'in, kendi zâtına imân eden, peygamberine tabi olan kullarına verdiği ilk emrin "oku" olması ne kadar mânidâr, ne kadar câlib-i dikkattir. Üzülerek söylemeliyiz ki, bu ilâhî emirle taban tabana zıt olan, dünyada en az okuyan kitlenin, müslümanlar olduğu hakikatidir.

Birtakım araştırma şirketleri belli aralıklarla çeşitli mevzular üzerine araştırmalar yapıyorlar. Bir şirket; pek çoğumuzun, eğitim hayatı (okul) bittikten sonra elimize hiç kitap almayı-şımız gerçeğini yaptığı bir anketle duyurmuş. Son aldığımız kitap, mecbûriyetten dolayı ders kitabı imiş...

Önce, Yaraticının yarattığına değer verip gönderdiği Kitâb'ı anlayarak okumak, mutlaka **"Rabbimiz bu Kitab'da ne söylüyor, bizden ne istiyor?"** sorularının cevabını bulmak ve hayatımızı ona göre tanzim etmek için okumak...

"Gerçekten size Allah'tan bir nur, apaçık bir kitap geldi. Rızasını arayanı Allah onunla kurtuluş yollarına götürür ve

onları iradesiyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır, dosdoğru bir yola iletir.” (Mâide, 15-16)

“Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, bu Kitab’ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri hem de gönülleri Allah’ın zikrine ısınıp yumuşar. İşte bu Kitab, Allah’ın, dilediğini kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren olmaz.” (Zümer, 23)

Hayatı anlamlandırarak kitapları, kaynak eserleri okumak, doğru yaşayabilmek, doğru bir hayat yaşayanların tecrübe ve birikimlerinden istifâde ederek yaşamak için okumak... Elbette ki, Rasûlullâh (s.a.v.) Efendimizin hayâtını okumak... Bizim ebedî hayatımızı mutlu kılacak ölçüleri veren eserleri okumak... Ama mutlaka okumak... Dünyayı ve olayları, gelişmeleri, tarihi, tarihten bize kalan dersleri ve ibretleri, edebiyat dünyamızın zenginliklerini, şiiri...

Velhâsıl, Cenâb-ı Zülcelâl’in muazzam ve muhteşem bir varlık olarak yarattığı insana verdiği akıl nimetini tüm fonksiyonlarıyla kullanmaya çalışmak ve dünyada kalıcı eserler, iyilik örnekleri, izzetli ve şerefli davranışlar, nesillere ve çağlara hâtıralar bırakabilmek için illâ okumak...

Sadece günlük rutin meşgûliyetlerle, televizyon karşısında vakit öldürerek, sosyal medya ortamlarında bir ömrü hebâ ve heder edecek kadar derinlikli gereksiz meşgûliyetlerle, ne dünyamıza, ne âhiretimize fayda vermeyecek lüzumsuz bilgilere, görsellere ayırdığımız zaman dolayısıyla mutlaka hesaba çekileceğiz!...

Hayatımızı, okuyarak anlamlandırmalıyız. Çocuklarımızın önünde, karşısında okuyan, araştıran, değerli şeyleri konuşan, güzelliklere olan sevgimizi onların karşısında ızhâr eden anne-babalar olmalıyız ki, onlara da oku deme yüzümüz, hakkımız ve cesâretimiz olsun.

Hayat Kitâbımız Kur'ân-ı Kerîm

*Ya açar nazm-ı celilin bakanz yaprağına,
Yahud üfler geçeriz bir ölünün toprağına...
İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin,
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için..!*

Merhûm İstiklâl şâiri Mehmed Âkif Ersoy, Kur'ân-ı Kerim'e karşı vazifelerimiz konusunda bu dizeleri dile getiriyor.

Bir kitâbımız, Rabbimizden bize gönderilmiş bir mektup, bir hayat programımız var. Okunup, anlaşılıp anlatılsın, hayata tatbik edilsin diye. Kendisiyle dünya ve âhiret huzuru mutluluğu sağlanması gereken bir kitap.

Hâl böyleyken, sadece okunup sevap beklenen bir kitap gibi algılanıyor zaman zaman... “Ölmüşlerimizin ardından okuyalım”, elbette okuyabiliriz. “Düğünde, dernekte, törende okuyalım, güzel nağmesinden kulaklarımız istifade etsin” diye... Ancak Kur'an'ın indiriliş gayesi bunlardan hiçbiri değildir.

“(Resûlüm!) Sana bu mübarek Kitab'ı, âyetlerini düşününler ve akli olanlar öğüt alsınlar diye indirdik.” (Sa'd, 29) buyrulur.

Ölmüş olan anne-babamızın, dede-ninelerimizin veya bir başka yakınımızın, sevdiklerimizin rûhuna Kur'ân okurken;

“Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz.

O halde Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah, tevbeyle çok kabul edendir, çok esirgeyicidir.” (Hucûrât, 12)

Âyet-i celîle'sinden asıl istifâde etmemiz gerekenin, bizim gibi hayatta olanlar olduğunu,

Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.” (Mâide, 90) bu ve benzeri ayetlerden asıl istifade etmesi gerekenler, hayatta olan ve ayetlerde bahsedilen hususlara muhatap olanlardır. Bu problemlerle karşı karşıya bulunanlar olduğumuzu idrâk etmeliyiz.

Kur'ân'ın bir hayat kitabı olduğunu ve hayatta olanları uyar-
mak için geldiğini Yâ-Sîn Sûresi'nde Rabbimiz;

“Diri olanı uyarsın ve inkârcılar üzerine söz hak olsun diye indirilmiştir.” (Yâ-Sîn, 70) buyurmaktadır.

Bu bilinç istikâmetinde onu okumalı, okutmalı, anlamalı ve hayatımıza yansıtmalıyız. Rabbimiz, aklımızın ve anlayışımız-
nın önündeki engelleri kaldırsın.

İyi İnsan mı, İyi Müslüman mı?

“İyi insan olmadan, iyi Müslüman olunmaz.” der bilge lider Aliya İzzetbegoviç... Önce ahlâkımız güzelleşmelidir. Ahlâkımız, ilhamını, edebini, ilmini, güzelliğini, vakarını, şahsiyetini Kur’an’dan ve onun teslimiyetiyle ümmete örneklik teşkil ettiği Hz. Muhammed Mustafa (sav.)’den almalıdır.

Kur’an-ı Kerim’de ilk inen ayetlerden bir tanesi, Resulallah (s.a.v.)’in ahlâkına, **“Ey Peygamber! Muhakkak sen pek yüce bir ahlâk üzerindesin!”** (Kalem, 4) buyurulmak suretiyle dik-katler çekilmekte, vurgu yapılmaktadır. Bizler, öyle bir hayat yaşamalıyız ki, ibadetlerimiz, üzerimizde bir yük, bir fazlalık, bir sıkıntı, bir bıkkınlık sebebi gibi gözükmemelidir. Öyle güzel insanlar olmalıyız ki, ibadetlerimiz bizim ahlâkımızı, yaşayışımızı, konuşmalarımızı, bakışımızı taçlandırır mahiyette olmalıdır.

Rabbimizin fitratta ruhumuza yazdığı yaratılış ayarlanımıza yeniden dönebilmemiz için kendimizi yenilememiz, yeniden iman edip salih ameller işleyerek özümze dönebilmek için tevbe ve istiğfar ile kendimize söz vermemiz gerekiyor. Rabbimizin mübarek vahyinden mülhem;

“Ey iman edenler! Allah’a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr eden kimse iyice sapıtmıştır.” (Nisa, 136)

İnsan olmak erdemli olmayı, erdem sahibi olmak ahlâk-ı hamideyi kuşanmış bir mü’min/müslüman olmayı gerekli kılar. En tabii insânî davranışlarımızı özümüz gibi bilip, Resûlullah’ın

(s.a.v.); “Din samimiyettir, din samimiyettir, din samimiyettir.” ölçüsünü de asla hatırımızdan çıkarmadan, fıtratımıza uygun bir hayat yaşamalıyız.

İnsan olmanın temel şartlarından birisi, nefse muhalefet etmektir. Yani onun isteklerini değil, istemediklerini yapmaya yönelmek... Zira nefsinizi dizginleyemeyen kimse, kesinlikle olgun bir insan olma vasfını yakalayamaz.

Böyle bir insan ve böyle bir mü'min; kendisine Hz. Peygamber (s.a.v.)'i rehber edinecek, onu örnek alacak, modern deyimlerle; “rol model” kabul edecek, elinden geldiği, gücü ve bilgisi yettiği oranda ahlâkıyla ve şahsiyet duruşuyla ona benzemeye çalışacak...

Allah (c.c.); güzel insan, güzel bir kul, Rabbinin rızâsını kazanmış bir bahtiyâr olmayı cümlemize nasîb eylesin.

Kerbelâ

10 Muharrem, tarihimizin en hüzünlü hâdiselerinden birinin yaşanmış olduğu bir tarihtir. Allah Rasûlü (asm) Efendimizin, “**cennet gençlerinin efendileri**” diye vasıflandırdığı Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’den ikincisi, Efendimizin mübarek sırtında taşıdıkları, öpüp okşadığı, kokladığı biricik torunu, gözbebeği, gönlünün çiçeği, çok sevdiği torunu Kerbelâ’da günlerce susuz bırakılıp sonra da hunharca katledilmişti Hz. Hüseyin (r.a.).

Kerbelâ’nın yıldönümünde, milâdî 680 yılında, hicrî 56. yılda yaşanan bu menfûr hâdisenin yıldönümünde yapmamız gereken, yine ve yeniden acıları tazelemek, vahşeti bütün çıplaklığıyla anlatarak nefreti yeniden körüklemek, gözyaşı dökmek, hüznün üzerine hüzn katmak olmamalıdır.

Yeni Kerbelâ’ların yaşanmaması, yeni vahşetlerin sergilenmemesi, yepyeni acı ve karanlık tabloların çizilmemesi için, yeniden mâsûm Hüseyin’lerin katledilmesini engellemek için alınması gereken tedbirlerin, yürütülmesi gereken stratejilerin üzerinde konuşmak gerekir elbette.

Belli ki bugün bu tedbirleri yeterince alamamış olmamızdan olsa gerekir ki, Kerbelâ’ların yaşandığı bu topraklar üzerinde gün geçmiyor ki yeni Kerbelâ’lar yaşanmasın. Mezhep ve meşrep farklılıklarından, soy sop kavgalarından kaynaklanan tâlih-sizlikler, aykırılıklar, ayrılıklar, kan dökmeler gerçekleşsin.

Yerin altı şehîd, üstü şâhidlerle dolu olan ümmet coğrafyasında her gün yeni şehîdlerin acısına tanık olmaktadır bu millet...

Dünya âhiretin tarlasıdır. Dünya bize, sadece ve sadece Rabbinizin rızasını ve sevgisini kazanıp, âhirette O’nun cennetine

ve cemâline kavuşmak için verilmiş kısa bir zamandır. Bu süreyi yaşarken, hayatı bize zehir edecek yanlışlardan, bu hayatı yaşarken, -kendim bir şey olayım, bir makâma geleyim, baş olayım, başta kalayım diye- tamâmen beşerî/dünyevî maksatlarla başkasının hukukunu çiğneyip hayatı kendimize harâm ve zindân, âhiretimizi de ziyân ve hüsrân etmemeliyiz.

Dünya hepimize yetecek kadar nimetlere sahip, hepimizin huzûr içerisinde yaşamasına fırsat verecek kadar bol imkâlarla donatılmış bir zemindir. Bu hayatta; rengi, dili, ırkı, mezhebi, meşrebi, cemaati, cinsiyeti ne olursa olsun, insanlar barış ve huzûr içerisinde yaşamayı başarmalıdır.

İnsanlar birbirlerinin inancına, iffet ve nâmûsuna, can mal ve nesil emniyetine, birbirlerinin mukaddeslerine kastetmediği müddetçe savaş meşrû değildir ve bu dînimizin va'zettiği hükümlerce de böyledir. Savaş, insanın imanının, güvenliğinin, neslinin, nâmusunun, canının tehlikeye girdiği durumlarda meşrû ve mukadder hale gelir. Hırslarımızın, heveslerimizin ardından koşmak sûretiyle, arzu ve isteklerimizi “tanrı” edinmek suretiyle yanlışlara düşmemek için her bir sorumluluk sahibi mü'min fertlerin üzerine düşen görevler vardır.

Biz ülke olarak çok hassas bir dönemden geçiyoruz. Bazen öyle bir dil ya da öyle bir üslup kullanıyoruz ki, bir çırpıda bütün geçmişteki iyiliklerimizi, gayretlerimizi silip atabiliyor, karşımızdakinin de insan olduğunu, onun da iffetinin, izzetinin, nâmûsunun, hak ve hükûkunun, iman ve inanç sahibi olduğunun bilgisini unutabiliyoruz.

Söylediğimiz her sözün, yaptığımız her işin, kalkıştığımız her eylemin, niyetimize koyduğumuz her davranışın hesabını inceden inceye vereceğimiz bir gün var önümüzde. Kur'an bu hususa birçok âyetiyle işaret eder.

Hesâbı verilebilir bir hayatı yaşamaya koyulmalı, bizi cennete ve Rabbin rızâsına götürecektir bir azîmet ve ruhsatı kendimize azık edinmeliyiz. Bizim Kerbelâ'dan çıkaracağımız en önemli derslerden biri bu olmalıdır.

Yeni Kerbelâ'ların yaşanmaması için, dünyamızı şefkat ve merhametin, sevgi ve huzûrun, hak ve adâletin, hakkâniyetin eğemen olduğu bir zemin haline getirme gayretine koyulmalıyız. Zira bize hep ezberletildiği gibi “**maraz, merhametten değil**” asıl maraz/hastalık merhametsizlikten doğuyor. Böyle bilmeli, böyle iman etmeli ve Kerbelâ'yı bu düşüncelerle yeniden okumalı, anlamalıyız.

Hz. Hüseyin (ra) ve onun şahsında bütün şühedâyı rahmetle yâd ediyor, Rabbimizin bütün şehidlerimizin şehâdetini kabûl buyurmasını niyâz ederken, bizler de, çıkaracağımız dersler ve ibretlerle Rabbimizin bizden râzı olacağı bir hayatı O'ndan diliyoruz.

Cennet Kapısı

Dünyadaki imtihanlarımız farklı farklı merhalelerle bizi karşılaştırabilir. Bazen varlıkla, bazen yoklukla, bazen sevinçle, bazen hüznün ve kederle, bazen hastalıklarla, bazen de sağlık ve şifâ üzere bir yaşayışla imtihan ediliriz. Rabbimiz;

“Çaresiz, biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!” (Bakârâ, 155)

Hastalarla ilgilenenler açısından da, üzerinde önemle durulması gereken hususlar, meseleler vardır. Meselâ, evdeki hastayı cennete açılan bir kapı olarak görmek gerekir. Hele kendisine mâlik olamayan bir hastanın temizliğini üstlenen, vücut bakımını yapan, yemeğini yediren, elbiselerini giydiren vb. pek çok insânî ihtiyaçlarını gidermesine yardımcı olan kardeşlerimizin, bu hizmetleri karşısında Allâh'ın rızasını kazanabileceklerini unutmamaları gerekmektedir.

Herhangi bir menfaat, karşılık beklemeden, evimizde olana, yanibaşımızda bulunana, konu komşudan ihtiyaç sahibi olanlara, yardıma muhtaç durumda bulunanlara el uzatmak, ihtiyaçlarını gidermek, onların sevgilerini kazanıp duâlarını almak, hastaları ziyaret edip onlara şifâ ve hayır dilemek elbette Allâh'ımızın bizden beklediği kulluk görevlerimizi yerine getirmede O'nu râzı edecek en hayırlı vazifelerdendir.

Dünyaya, iman etmeye, insanlık örneği sergilemeye, İslâm'a insan kazandırmaya ve iyilik köprüleri kurmaya gelmişiz. İstiyoruz ki, bâki kalan bu kubbede hoş bir sedâ bırakalım. Bir İslâm büyüğünün ifadesiyle; **“Biz muhabbet fedâileriyiz,**

husûmete vaktimiz yoktur!” Medenî olan, medeniyet hasasiyeti olan kimseleri ancak iknâ ile dize getirebiliriz. Sözdən anlamayanlar için icbâr edecek bir vasfımız ve gayretimiz yoktur. Rabbimizin Kur’an’da bize öğrettiği şekilde “**selâm**” der geçeriz.

“Rahmân’ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığında (incitmeksizin) «Selâm!» der (geçer)ler.” (Furkân, 63)

Her yaratılanın mutlaka bir vazifesi vardır. En lüzumsuz görünen küçük bir hayvanın, hatta bir çöp parçasının bile yaratılış gayesi vardır. İnsanoğlunun yaratılışı ise hikmetlerle doludur. Çünkü o, yaratılmışların içinde en şerefli sayılmış ve diğer canlılar onun emrine verilmiştir. Şu halde insan dünyada diğer eşyaya da hükmeden, dolayısıyla onların sorumluluğunu da üstlenen kıymetli bir cevherdir.

Dilimizde, atalarımızdan bize mîras kalan ne kıymetli deyişler vardır: “At ölür meydan kalır, yiğit ölür şân kalır.”

İyiliklerimiz, hayırlı/faydalı gayretlerimiz, koşturmacalarımız, iyi niyetlerimizin bize kazandırdığı güzellikler nispetinde Rabbimizin nezdinde bir değer ifade ederiz. Biliriz ki; bizim vasıtamızla bir kimsenin hidayet ve felâh bulması, bizim için binlerce pek değerli dünya nimetlerinden daha hayırlıdır. Bizi cennete de, Rabbin rızasına ve hoşnutluğuna da götürecek olan kalıcı değer budur.

Rabbimiz bizi güzel hallerle hallenmeye muvaffak kılsın.

İnsanı Tanımanın Üç Yolu

Hazret-i Ömer (r.a.)'in halifeliği döneminde demişler ki, “*Yâ Emîrû'l-Mü'mînîn! Ey Mü'minlerin Emîri! Camiide/mescidde bir kısım adamlar gördük ki, çok takvalı/muttakî, Allah'tan korkan insanlardı...*”

Hz. Ömer, kendisine bu sözü söyleyenlere hemen oracıkta üç soru sormuş:

“*O mescidde gördüğünüz ve bana ‘takvalı insanlar’ diye şehâdette bulunduğunuz insanlarla alışveriş yaptınız mı?*”

“*Yapmadık*” demişler.

“*Onlarla yolculuk yaptınız mı?*”

“*Hayır, Yapmadık*”...

“*Peki, onlarla komşuluk/arkadaşlık yaptınız mı?*” diye sormuş.

“*Hayır, yapmadık.*” diye cevap vermişler.

“*Hâ öyle mi? Demek siz onları mescidde boyunlarını sallarken gördünüz. Dikkat edin! Takvâ, boyun sallamakta değildir.*” diye onları uyarmış.

Yine Hazret-i Ömer (r.a.)'e atfen anlatılan bir rivâyette -kimi kaynaklarda hadis-i şerif olarak geçer- şöyle buyrulur:

“*Bir kişinin namazı ve orucu sizi aldatmasın. Onun dirhemle ve dinarla olan ilişkisine bakın!*” Günümüzün değerleriyle ifade edecek olursak, para ile, mal mülk ile olan, dolarla, avroyla olan ilişkisine bakın diyebiliriz.

Nasıldır? Alım-satım yaparken dürüst davranıyor mu, borcuna sadık mı, kendisine güvenilir mi, fâizle ve kumarla iş yapıyor mu? Kul hakkına, devlet hakkına, kamu malına eli uzanıyor mu? “Devletin malı deniz, yemeyen keriz.” gibi mi bakıyor ticârete, alım-satıma, hayattaki kazançlarına? Bütün bunlara bakmak icap ediyor.

İyi insan olmadan, iyi Müslüman olunmaz. Önce ahlâkımız güzelleşmelidir. Kur’an’da ilk inen âyetlerden bir tanesi, Rasûlullah (s.a.v.) Efendimizin ahlâkına vurgu yapar:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾

“*Ve sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin!*” (Kalem, 4) buyrulur.

Bizler, öyle bir hayat yaşamalıyız ki, ibadetlerimiz üzerimizde bir yük gibi algılanmamalı, bize külfet olarak görülmemeli. Öyle güzel insanlar olmalıyız ki, ibadetlerimiz o güzelliği taçlandırır bir nitelik arz etmelidir.

Yine Rabbimiz Mâûn Sûresi’nde;

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾

“*Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar kıldıkları namazdan gâfildirler!*” (el-Mâûn, 4-5) buyuruyor.

Demek ki namaz, oruç ve benzeri ibâdet ve davranışlar kişiyi gerçek Müslüman, şahsiyetli Müslüman, iyi Müslüman yapmaya yeterli olmuyor. Esas kulluk, muâmelede ortaya çıkıyor. Kulun karakteri ve şahsiyeti kendisini böyle belli ediyor.

Dünyayı Elinin Tersiyile İten Peygamber

Malum olduğu üzere Hz. Peygamber kalın bir kamıştan örülme hasırın üzerinde yatarı. Öyle ki, üzerinde gecelediği zaman hasırın çukurları vücudunda izler bırakırdı. Onun bu halini bilen komşularından Medineli bir kadın, Efendimiz (a.s.)'a bir hediye sunmak istedi. Hurma liflerinden doldurmuş olduğu bir dōşeđi getirip Hz. Peygamber'in evine bırakıverdi.

Resulallah Efendimiz o saatte evde bulunmuyordu, hanımı Hz. Aişe Validemiz (r.a.)'e: *“Bunu ben Resulallah Efendimiz (a.s.) için kendi imkânlarımla hazırladım, getirdim. Onun hasır üzerinde yatıp uyuduğunu duydum. Buna gönlüm razı olmadı. Bu nedenle ona bir hediye sunmak istedim.”* dedi.

Hz. Aişe Validemiz (r.a.), bu iyi niyetli komşu kadının hediyesini reddetmedi. Hz. Peygamber'in her zaman yatıverdiği hasırın üzerine komşu kadının getirdiği dōşeđi serdi. Akşam olunca, Resulallah (s.a.v.) eve geldi, her zaman yattığı hasırın üzerindeki dōşeđi görünce şaşkınlıkla sordu:

“Bu nedir yâ Âişe?”

Hz. Âişe Validemiz:

“Yâ Resulallah! Bunu Medine'nin hanımefendilerinden birisi sizin için kendi imkânlarıyla hazırlamış. Size hediye etmek için getirdi. Ben de rahat edesiniz diye onu sizin hasırın üzerine serdim.” dedi.

Resulallah (s.a.v.); *“Yâ Aişe, bunu hemen topla ve sahibine iade et. Vallahi ben isteseydim, Allah sağımda ve solumda altından ve gümüşten dağlar yaratırdı. Ama ben bütün bunları istemiyorum.”* dedi. Benim bu tercihim, gönüllü bir tercihtir. Ben ebedi

olana, bitmeyene, sonsuz ve kalıcı olana yatırım yapıyorum.”
der gibi bu sözleriyle Peygamber Efendimiz (a.s)

Elbette ki evlerimizdeki mevcut eşyalarımızı, mobilyalarımızı, kıyafetlerimizi tasfiye ve tahliye edip kuru evlerde, hasırların üzerinde yatmalıyız demiyoruz. O îmani olgunluğa erişmek elbette zordur lâkin bu bilinç, bu hassasiyet, bu inançla yaşamak; ve en azından o ruhu sinelerimizde taşımamız gerek.

Günümüz şartlarında, başkaları tarafından kınanma, ayıplanma endişesi varken, **“Aman ne derler, nasıl karşılırlar.”** korkuları varken elbette bu olgunluğa ulaşmak zordur. Ancak, hayatımızın her anında ve alanında işlerimizi güzel yapmakla, çalışmakla, üretmekle, ümmetin kendi ayakları üzerinde alınıp ayakta durmasını sağlamak için gayret etmekle beraber; şahsî zevklerimiz, beklentilerimiz için değil, ebedî mutluluğumuz, cennet ve cemâlullâh için hazırlık yapma bilinç ve düşüncesini kaybetmemek gerekir.

Rabbimizin;

“Kim ahiret kazancını istiyorsa, onun kazancını arttırınız. Kim de dünya kârını istiyorsa ona da dünyadan bir şeyler veririz. Fakat onun ahirette bir nasibi olmaz.” (Şûrâ, 20) ve;

“Her kim bu çarçabuk geçen dünyayı dilerse ona, yani dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadarını dünyada hemen verir, sonra da onu, kınanmış ve kovulmuş olarak gireceği cehennem sokarız.” (İsrâ, 18) hitabındaki acı akıbete maruz kalmamak için kendimize çeki düzen vermeli, bu bilinç ve hassasiyetle hareket etmeliyiz.

Niyazımız, Cenab-ı Hakk'ın bizi dünyevileşmeden dünyayı yaşayan, ahiret saadetini tehlikeye atacak davranışlardan uzak duran kullarının arasına dahil etmesidir.

İncinmeden ve İncitmeden Aile Olabilmek

Evliliğin, üzerine binâ edilmesi gereken iki temel husus vardır:

Rûm Sûresi 21. âyet-i kerimede Rabbimiz; **“Kaynaşmanız için size kendi (cinsi)nizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve merhamet peydâ etmesi de O’nun (varlığının) delillerindendir. Doğrusu bunda, iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır.”** buyurmaktadır.

Bir hocamız bu durumu şöyle ifade etmektedir: **“Evlilik, can cana, yan yana, şimdi lâzımsın sen bana.”** dönemlerinden ibarettir. Gençlik dönemlerinde, her bakımdan kadın ve erkek birbirlerine ihtiyaç duyarlar. Orta yaşlarda, hayatın zorluklarını birlikte göğüslerler. Yaşlılıklarında ise, ikisinin de dermanı olmasa, ellerinden tutanları bulunmasa, yerlerinden kalkamaları bile birbirlerinin aynı oda içerisinde soluklanmalarından bile ferahlık duyar, mutlu olurlar.

Şu cümleleri sıklıkla işitmişizdir: **“Hocam, elleri tutmasa, ayakları yürümese, dizlerinin dermanı olmasa, hiçbir işin ucundan tutamasa bile keşke hayatta olsaydı da, sadece nefes alıp verseydi. Onun nefes alıp verişini görmek bile beni rahatlatıyordu.”** 50-60 yıl, bir yastığa baş koyduktan sonra, eşlerden biri vefat edince arkalarından konuşan hacı amcalara, hacı teyzelere rastladım. Şöyle diyorlardı:

“Evlâdım, 60 yıldır biz evliyiz. Bir gün bile ben ondan incinmedim.” İşte bu hâller, Allâh’ın âyetlerindendir. Birlikte 50-60 yıllık bir ömür sürdürmelerine rağmen ki, kim bilir ne zorlukları, sıkıntılı, acıları, yoklukları birlikte göğüslediler. Buna rağmen, sabrettiler, sebât ettiler, sevgi ve merhamette ku-

sur etmediler. Anlayış ve sadâkatle bir ömrü birlikte göğüslediler. Böyle bir hâl üzere yaşamak, elbette Allah Teâlâ katında makbul ve muteberdir. Övgüye layıktır.

Rabbimiz bizleri, **“Allah, mü’min erkeklere ve mü’min kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vadetmiştir. Allah’tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur.”** (Tevbe, 72) müjdesine lâayık kılsın.

Cenâb-ı Zülcelâl, evlerimizin, cennete namzet evler olmasını bizlere nasip eylesin. Ve bu evlerimizde, eşlerimiz, çoluk-çocuğumuzla birlikte rızâ-i ilâhîye mazhar olabilecek bir hayatı yaşamayı bizlere lütfeylesin.

Murâkıp

Muaz b. Cebel, delikanlılık yaşlarında Müslüman olan sahâbîlerdendir. Aynı zamanda, ortopedik özürlü bir kimsedir, ayağı sakattır. Peygamber Efendimiz (as), vefatından kısa bir müddet önce, Muâz b. Cebel'i Yemen'e vali olarak tayin etmiştir. Muaz, Hz. Ebû Bekr döneminde de validir, Hz. Ömer döneminde de validir.

Hz. Ömer (r.a.) döneminde bir gün, görev yaptığı yerden Medine-i Münevvere'deki evine dönünce zevcesi, *“Herkes şehir dışından gelirken evlerine, ailelerine, çocuklarına çeşitli hediyelerle dönüyorlar. Sen ise bize hiçbir şey getirmedi.”* şeklinde sitemde bulunur. Muaz b. Cebel, *“Benimle beraber çok dikkatli, çok uyanık bir müfettiş vardı ve beni kontrol ediyor, denetliyordu.”* şeklinde cevap verir.

Muaz'ın bu ifâdelerinden, kendisine Hz. Ömer tarafından bir müfettiş görevlendirildiği sonucunu çıkaran eşi, *“Hz. Peygamber (asm) seni vali olarak görevlendirdi ama sana bir müfettiş tayin etmemiştir. Hz. Ebû Bekr seni vali olarak görevlendirmemiştir, yine o da sana bir murakıp görevlendirmemiştir. Ömer'e de ne oluyor ki, böyle bir uygulamaya ihtiyaç duymuş?”* deyince, Muaz hiç sesini çıkarmaz. Belki de çekinmiştir eşinden ancak neticede bu söz, Hz. Ömer (r.a.)'in kulağına gider. Hz. Ömer, *“Ey Muaz! Ben sana ne zaman bir müfettiş/murakıp tayin ettim de, sen böyle konuşmuşsun?”* deyince Muaz b. Cebel, *“Ben Ömer bana müfettiş tayin etti demedim ki. Ben;*

“Şunu iyi bilin ki üzerinizde bekçiler var, değerli yazıcılar var, onlar, yapmakta olduklarınızı bilirler.” (İnfitâr, 10-12) ***“İn-***

san hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen yazmaya hazır bir melek bulunmasın.” (Kaf, 18) hükm-ü ilâhîsini kastederek söyledim” der ve meseleyi vuzuha kavuşturur. Hz. Ömer, yanında bulunan hediyelerden, Muâz’ın eşinin gönlü kalmasın diye bir kısmını gönderir ve gönlünü alır. Mesele tatlıya bağlanmış olur.

Rabbimiz Kur’ân-ı Kerim’de Rabbimiz,

“Kitap ortaya konmuştur: Suçluların, onda yazılı olanlardan korkmuş olduklarını görürsün. “Vay halimize! derler, bu nasıl kitapmış! Küçük büyük hiçbir şey bırakmaksızın (yaptıklarımızın) hepsini sayıp dökmüş!” Böylece yaptıklarını karşılarında bulmuşlardır. Senin Rabbin hiç kimseye zulmetmez.”

(Kehf, 49) fermânıyla, kaçamayacağımız hesap günü için bizleri uyarmakta ve o gün için hazırlık yapmamızı, bizim üzerimizdeki gözetleyici meleklerin, denetimci müfettişlerin sürekli ve kusursuz bir şekilde vazifelerini eda ederek bizim yaptıklarımızı ve söylediklerimizi kayıt altına aldıklarını ve yarı yevm-i kıyâmette önümüze konulacağını haber vermektedir.

O gün için hazırlık yapmaya, bir ömür nefislerimizi muhasebeyi ihmal etmeden murâkabe altında tutmaya ve sorumluluk bilinciyle yaşamaya Rabbimiz bizleri muvaffak kılsın.

Doğru Soruyu Sormak

Gençlerimizi evliliğe hazırlıyoruz...

Bir gelin ve damat adayları söz konusu olduğunda, iki gencin bir yuva kurup mutlulukları için girişimde bulunulduğu zaman, taraflar arasındaki görüşme esnasında:

“Evi var mı, işi var mı, arabası var mı? Yatak odası takımını, bulaşık makinasını, buzdolabını, halıyı, mobilyayı, perdeyi aldı mı? Efendim işte, masrafları kim karşılayacak, ayrı mı oturacaklar, yoksa anne-babasıyla birlikte mi oturacaklar? Ayrı oturacaklarsa ev kiralanmış mı?” Türünden onlarca soru soruluyorsa ve buna rağmen sorulan sorular içerisinde;

“Rabbini bilir mi, kitabı (Kur’ân’ı) bilir mi, helâli-harâmı bilir mi? Yarın çocuklarının boğazından bir lokma haram geçirmemek için gecesini gündüzüne katıp da, evimize haram lokma girmesin diye dikkat eder mi, etmez mi?” sorularını sormuyorsak, kendi ellerimizle bir yuvanın felâketini hazırlıyoruz, âhîret hayâtını karartıyoruz demektir.

“İbâdetleri var mı, namaz kılar mı meselâ?” gibi sorular, sorulan onlarca soru arasında yerini almıyorsa, kendi öz evlâdımızı, her şeyimizden esirgeyip de yetiştirdiğimiz, eline ayağına taş değmesin diye üzerine titrediğimiz çocuğumuzu daha işin başında kendi elimizle ateşe atıyoruz demektir.

Dünyadan maksat, cenneti kazanmaktır. Dünyadan maksat, elbette ki Allâh’ımızın rızâsını kazanmaktır. Ebedî bir hayat vardır önümüzde ve orası için hazırlığımızı bu dünyada yap-

mamız gerekiyor. Din, Müslüman ailelerimizin gündemine ne zaman girecek? Kur'ânî yaşantıyı hayatımızın merkezine ne zaman koyacak, ne zaman Kur'an'la nefes alıp, Kur'an'la nefes vereceğiz? Bunu fark etmeyelim diye bize hep mezarlıklarda bir ölünün ardından okumamız gereken sûreler, âyetler telkin edildi. Düğünde okuduk, cenâzede okuduk, açılışta okuduk, kapanışta okuduk, ölüye okuduk, hastaya okuduk... Dirilerin anlayarak okumaya ihtiyacı yok gibi zannedip de kendimize lâayık-ı veçhile Kur'an'ı okumadık...

Doğru soruyu sormak gerekiyor: El ele, yürek yüreğe yolculuğa çıktığımız bu delikanlı, bu hanım kızla cennete ulaşır mıyım, ulaşamaz mıyım?

Cennet arkadaşı olacak eşler aramalıyız.

Cennet arkadaşı olacak eşler bulmalıyız.

Cennet arkadaşı olsun diye eşlerimizin değerini bilmeliyiz.

Rabbimiz dünyada evlerimizde cennete namzet bir hayat yaşamayı, ahirette cennet ve cemaline nail olmayı nasip etsin.

Hase Anam Ölsün

2014 Yılı haccında Medine-i Münevvere’de irşat koordinatörü olarak görev yapmak nasip oldu. Bir gün Ravza-i Mutahhara’yı ziyaret eden Türk hacı hanımlara rehberlik etmekle görevli olan hacı hanımlar bir peçeteye sardıkları küçük kağıt parçalarına yazılmış notlar getirdiler.

Ravzayı ziyaret eden hacı hanımlar maalesef dilek ve isteklerini kağıtlara yazarak bırakmışlardı. Çok ilginç istekler vardı. Oğluna iş, kızına nasip arayanlar, akıllı cep telefonu siparişi verenler....

Bizim daha küçük gayretle rehberlik etmemiz gerektiği aşıkarcak ancak bu ayrı bir yazının konusu. Benim ilgimi fazlasıyla çeken bir not, bir istek üzerinde durmak istiyorum. Küçük not kağıtlarından birinde “Ben haccımı yapıp memlekete dönmenden Hase anam ölsün” yazıyordu. Acaba Hase ana dediği kim, ne yaşandı aralarında ki, ömrünün en müstesna anında ona beddua etmiş bu hacı hanımın sorusu zihnime takılı kaldı. Bir müddet sonra Diyarbakır İl Müftüsü olarak görev yaparken bu anektodu paylaştım arkadaşların yanında. ‘Hocam Hase ana, Kürtçede “kaynana” anlamına gelir dediler. Mevlid-i Nebi Haftasında ‘aile’yi konuşuyoruz. Ailelerimizde mübarek topraklara kadar taşıdığımız olabiliyor belli ki...

İyi “kaynana” olmazsa annelerimiz, Ravza-i Mutahhara’da bile şikayete-bedduaya konu olabiliyorlar... İyi ‘gelin’ olmazsa hanımefendiler kinlerini, kin ve öfkeyi kaldırmak hayatının en büyük hedeflerinden olan rahmet Peygamberinin yanı başında bile atamıyorlar yüreklerinden.

Haydi kin ve nefretten yüreklerimizi arındıracak; düşmanlıkları dostluğa çevirecek bir ayetle bitirelim. Rabbimizden âyet-i kerimenin muktezası ile amel etmeyi nasip etmesini niyaz ederek: *“İyilikle kötülük bir olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel olan davranışla sav; o zaman bir de göreceksin ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse kesinlikle sıcacık bir dost oluvermiş!”* (Fussilet, 34)

Söz Anlaşılır Olmalıdır

Delikanlının biri, lise tahsilini bitirdikten sonra, kazanmış olduğu üniversite tahsilini yapmak üzere köyünden kalkıp İstanbul'a gider. Köy hayatının alışkanlığını atmak ve şehir hayatına alışmak için bir dönem İstanbul'da serbestçe dolaşır.

Sonra eğitimine başlar. İlk yarıyılılık dönemin sonuna gelir. Sömestr tatili için ailesinin yanına döner. Annesi şöyle bir bakar hasretle... O merhamet, muhabbet ve şefkatli bakışları arasında yavrusunun giydiği gömleğin yakalarının biraz kirlenmiş olduğunu fark eder ve "*Vah evlâdım, gömleğini yıkayan da olmadı öyle mi?*" türünden bir cümle sarf eder. Evlat; "*anneciğim gömleği yıkamaya olanak bulamadım.*" der.

Dağ başında, şehirden uzak, köy hayatı yaşayan teyze olanak kelimesinden ne kastettiğini anlamayınca, bir deterjan markası olabileceğini düşünerek; "*yavrucuğum*" der, "*olanak bulamadın madem, tursil de mi yoktu.*" diye mukabele eder.

Sözlerimiz anlaşılır olmalıdır. Muhataplarımız tarafından ne söylediğimiz, konuşurken neyi kastettiğimiz, vurguladığımız mesele nedir, anlaşılmalıdır. Mârifet; ağdalı, cafcıflı, süslü kelimelerle, seciyeli konuşarak, muhatabımız anlasın-anlamasın, çeşitli terkiplerle, izafetlerle, anlaşılmayan kelimelerle dolu cümleler kurmak, karşımızdakini şaşırtmaya ve kendimize hayran bırakmaya çalışmak değildir. Asıl mârifet, konuşmalarımızın, kavramlarımızın bizi dinleyenler tarafından anlaşılır olmasıdır.

Kur'ân'da Rabbimiz, "**İnsanlara, güzel söz (kavl-i leyîn) söyleyin.**" (Bakârâ, 83) buyurur.

Ve Rasûlullah (sav); koyduğu şu ölçülerle bize güzelliğın yolunu açmıştır:

“İnsanlarla akli seviyelerine göre konuşmakla emrolunduk.”
(Keşfûl-Hafâ Hadis No: 592, Buhâri Edeb 34).

“İnsanlarla anlayacakları şekilde konuşun. Siz Allah’ın ve Peygamber’inin yalanlanmasını ister misiniz?” (El-Camiu’s-Sağır (Haddisu’n-Nâs) Bölümü, Buhâri İlim 4).

Sakınmak lâzımdır şu hâlden ki; **“Onları gördüğün zaman kâlıpları hoşuna gider, konuşurlarsa sözlerini dinlersin. Onlar sanki duvara dayanmış kütükler gibidir. Her gürültüyü kendi aleyhlerine sanırlar. Düşman onlardır. Onlardan sakın. Allah onların canlarını alsın. Nasıl bu hale geliyorlar?”** (Münâfikûn, 4) Rabbimizin ihtâr ettiği bu zümreden olmaktan, yine O’nun muhafazasına ilticâ ederiz.

Hülâsâ; bir konuşma ne kadar iyi ve doğru anlaşılıymışsa, o kadar başarılıdır. Bazen yapmacık tavırlara gireriz, bazen bildiğimizi, bilgiçliğimizi deklare etmek, kanıtlamak isteriz ancak bilmeliyiz ki, bu hatalı bir tavidir. Sözlerimiz mutlaka anlaşılır olmalı; doğru, isâbetli ve etkileyici olmalıdır.

Hoca, Bunu Bize Anlatma!

Zaman zaman sosyal medya üzerinden bilgi paylaşımında bulunuyoruz ve zaman zaman da kürsülerde, TV programlarında veya herhangi başka bir etkinlik ve faaliyette yapmış olduğumuz sohbetlerden, arkadaşlarımızla özellikle mesaj içerikli bölümleri kısa kısa video ve makale haline getirerek insanlarımızın istifadesine sunuyoruz. Ellerimizdeki imkânlar ölçüsünde...

Elbette bu paylaşımlardaki bütün gaye ve gayretimiz, önce nefsimize, sonra da insanların istifadesine bir şeyler aktararak faydalı olabilmek, Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu kazanabilme, Rasûl'ünün sevgisine ve yaşayışına insanları teşvik edebilme yönünde katkı sunmaktır.

Sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlarda dinleyici/izleyici veya takipçilerimiz arasında yapılan yorumlara baktığımız da dikkatimi çeken bir hususu paylaşmak istiyorum.

Meselâ faizden bahsediyoruz, *“Hoca, sen neden zinadan bahsetmiyorsun?”* Zinadan bahsediyoruz, *“Hoca, bir defa da faizden bahset, Allâh'ın hükmünü nereye kadar gizleyeceksin?”* Kul hakkından bahsediyoruz, *“Hoca, kamu hakkı ne olacak? Bir kere de şu çalıp çırpın filâncalardan bahsetsene!”* Hırsızlık diyoruz, *“Hoca, hani hiç devleti soyanlardan bahsetmedin?”* tarzında serzenişlere şahit oluyoruz. Belki gündemi saptırma, konuyu başka taraflara çekerek farklı algılar oluşturma gayretleri de bu yorumların bir parçasıdır diyebiliriz.

Lâkin, mesele asıl bu değildir. Herkes kendi hâline, gidişatına bakacak, bakmalıdır. Zira, insan düzelirse, dünya düzeldi. Dünyamızı düzeltebilirsek, âhiretimizi de düzeltme yoluna girmiş ve felâha kavuşabilme konusunda bir merhale kat etmiş olabiliriz.

“Sen bunu neden fılınca kişiye söylemiyorsun? Git bunu falanca zâta anlat!” türünden akıl vermek yerine, “Ben bu sohbetten ne alabilirim, benim hissemeye düşen nedir?” gibi bir sorgulama halinde olursak daha hayırlı netice elde etmiş olabileceğiz.

Bazen sohbetlerimizde anlatırız: “Burunsak” diye bir hikâye vardır. Annesinin sütünü olmadık zamanlarda emmesini istemedikleri buzağının kafasına, annesinin memesini emmesine engel olacak bir maske takarlar ki, buna kimi yörelerde burunsak adı verilir.

Şimdi, hak ve hakikatler karşısında yukarıda zikrettiğimiz tavırlar, burunsaklı buzağının haline benziyor. Süt ile kendi arasında maske olunca, süttten istifâde edemeyen buzağının hali gibi.

“Hoca, bize faizi anlatıyorsun ama, senin kazancın da faiz. Onu ne yapacağız?” şeklinde sesler yükseliyor. Ben emeğimin karşılığını alıyorum ancak diyelim ki bu itiraz haklı olsun Allah korusun. Benim yapmış olduğum yanlış, başkasının yemiş olduğu fâizi meşru hale getirir mi?

Mesele, Kur’an ve sünnet bütünlüğü içerisinde bir hayata talip olabilmektir. Öncelikle “**Kendi nefislerimizi Allâh’ın gazabından, cehennem ateşinden nasıl kurtarabiliriz?**” şuuruyla hareket etmeye çalışmak lazımdır. Öyle bir günden korkmalı ki Rabbimizin;

“**Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun!**” (Tahrîm, 6) uyarısı karşısında yapabileceğimiz güzel işlere bakmalı ve öylece davranmalıyız.

Konuşan da, yazan da, okuyan da elbette kendi yükümlülüğünün hesabını yapıyordur/yapacaktır. Kimsenin yaptığı yanlış, işlediği günah kimseye haramı meşru gösterecek bir davranış kapısı ve fırsatı açmaz, açmamalıdır.

Köpekler Rahatsız Olmasın Diye

Rasûlullah (sav) Efendimiz, 622'li yıllarda 40 yaşında nübüvvet vazifesiyle şereflendirildikten sonra, yaklaşık 13 yıl kaldığı, doğup büyüdüğü, çocukluğunu, gençliğini geçirdiği Mekke-i Mükerrerme'yi terk edip Medîne-i Münevvere'ye hicret etmek zorunda bırakılmıştı. Zira Mekke'nin müşrik ve kâfirleri, İslâm'a ve Müslümanlara hayat hakkı tanımaz hale gelmişlerdi.

Hicretten sonra Medîne'deki 8. yılında artık vaktin tamamlanmış olduğunu düşünmüş, evlerine dönme vaktinin gelmiş olduğunu tasavvur etmiş olmalı ki, Mekke'nin Fethi için hazırlık yapılmasını istedi ashâbından ve 10.000 civarında bir ordu ile Mekke'yi fethetmek üzere yola çıktılar.

Rasûlullah Efendimiz fetih gününde Mekke'nin kapısından içeri girerken, muzaffer bir komutan edasıyla değil, başı önüne eğik, mütavâzı bir âbid edâsıyla şehre giriyordu. Bu yolculuk esnasında, yani henüz fetih gerçekleşmeden, Medine'den Mekke'ye doğru seyir halindeyken yaşadıkları bir hâdise, insanın göz pınarlarını ıslatacak niteliktedir. Yaşanan zulüm ve merhametsizlik örneklerine karşı, mutlaka zihnimizin bir köşesinde kalması gereken muhteşem bir nebevî tablodur.

Yolda giderken, yavrularını emzirmekte olan bir köpeğe rastlarlar Allâh'ın peygamberi (asm) ve ashâb-ı kirâm (r.a.)... Rasûlullah (sav), ordunun görmeden, bilmeden köpeğe ve yavrularına zarar verebilecekleri endişesiyle sahabeden birini çağırarak ona bir talimat verir. Buyurur ki; *“Ordu, bu köpeklerin yanından geçişini tamamlayıncaya kadar burada nöbet tutacaksınız. Farkında olmaksızın hiçbir kimse, bu hayvancıklara zarar vermesin diye.”*

Bizler, annelerini emmekte olan yavru köpekler rahatsız olmasın diye ordusunun yolunu değiştiren Hz. Muhammed Mustafa (sas)'in ümmetiyiz. Hiç şu merhametsizlik görüntüleri bize yakışıyor mu? Bir köpeği boynundan aracın arkasına bağlayarak can verinceye kadar sürükleyip eziyet etmek, zulmetmek bize yakışıyor mu? Bir kediyi, kuşu, ya da başka bir canlıyı zevk olsun diye tekmelemek, ona acı vermek bize yakışıyor mu? Değil Müslüman olmak, bu acımasız haller, insan olana yakışıyor mu?

Allâh'ın Nebîsi (as), hayvanlarımızı kurban ederken bile, “*boğazladığınız zaman, boğazlamayı güzel yapın*” buyurmuşlar, kör bir bıçakla bir hayvanı kurban etmeye çalışan bir sahâbîyi görünce; “*senin niyetin bu hayvanı birden fazla/birkaç kere öldürmek mi, ne yapıyorsun?*” diye uyardığını biliyoruz.

Tüm canlılara olduğu gibi, hayvanlara da şefkat ve merhametle muâmele etmek imanımızın bize yüklemiş olduğu sorumluluklardandır. Bizler, merhamet âbidesi, âlemlere rahmet olsun diye gönderilen bir güzîde Peygamberin, onun yolunda olduğu iddiasıyla hayat süren bir ümmetiz. Elbette ona layık olmak istiyorsak, elimizden, ayağımızdan, gözümüzden, kulağımızdan, dilimizden, düşüncelerimizden bütün bir insanlığın ve varlıklar âleminin emin ve emniyette olması gerekmez mi?

“*İnsanlık için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmet*” (Âl-i İmrân, 110) olan/olması gereken bir toplumun bu hassasiyetleri göz ardı etmesi, dînî inanç ve düşünce atmosferinden ne kadar uzaklaştığını gösterir. İslâmî ve insânî hassâsiyetlerimizi, sorumluluklarımızı oturup yeniden gözden geçirmemiz gerekiyor.

Bir Avuçtan Fazla İçince

Her geçen dakika bizi daha fazla yaklaştırıyor Rabbimizin bizim için takdir ettiği sürenin sonuna. Şöyle düşünün, şiddetli yağın yağmur neticesinde dağın zirvelerinden kopup gelen sel, yerinden söktüğü ağaçları, büyük kayaları sürükleyerek üzerimize doğru geliyor; yanardağ patlamış, püsküren lavlar kızıl bir nehir gibi akararak üzerimize doğru geliyor ve biz piknik yapmaya, oyun oynamaya, gülüp eğlenmeye devam ediyoruz.

Sizde de oluyor mu bilmiyorum; bazen neden bu kadar rahatız? Rahavetimizin sebebi ne? Hem yaşadığımız dünya hayatımızda pek çok sıkıntı, zorluk ve problemle karşılaşma ihtimali, hem de hesap, mizan, sırat, cennet, cehennem safhalarıyla karşılaşma kesin bilgisi karşısında vurdumduymazlığımızın, kayıtsızlığımızın nedeni ya da nedenleri ne olabilir?

Bu ve benzeri sorular, zihnimi meşgul ederken Bakara Suresi'nde Talut ve ordusunun imtihanının anlatıldığı ayetler imdadıma yetişti:

Talut, ordusuyla giderken, askerlerine “Allah, sizi bir nehirle sınayacak; kim ondan içerse benden değildir-eliyle bir avuç alan müstesna- ondan tatmayan da bendendir” demişti.

Askerler, az bir kısmı hariç nehrin suyundan içince “Bugün Calut’a ve askerlerine karşı bizim gücümüz yok.” demişlerdi.

(Bakara, 249-251)

Yazıya başlarken sorduğum sorular cevabını bulmuş oldu: Dünya nimetlerinden; makam mevkisinden, mal mülk servetinden olması gerekenden fazla edinince; yani bir avuçtan fazla içince takatimiz kesildi, direnme gücümüz azaldı.

Halbuki Rabbimiz “*bütün iyi ve güzel şeylerimizi dünyada tüketmememiz*” konusunda bizi uyarmıştı. (Ahkaf, 20)

Hz. Peygamber (a.s): “*Ben sizin için fakirlikten değil, dünyanın nimetlerinin bollaşmasından ve sizden öncekileri helak eden dünyalık biriktirme yarışının sizi de helak etmesinden korkuyorum.*” buyurmuştu.

“Dünya sevgisi bütün hataların başıdır.”

Direncimizi kıran, mücadele azmimizi tüketen ve bizi gaflete sürükleyen dünyevileşmedir.

Direnmemiz gereken nokta burasıdır.

İlahi Kameralar

Her hâlimizle, her baktığımızla, her tuttuğumuzla, her yazıp çizip söylediğimizle kayıt altına alındığımızın bilincinde olmak...

Trafikte mobese kameraları var, ancak onların ölü noktaları var, karanlık gibi ortamlarda yetersiz kalanları var, mesâfe sorunları var. Köşeyi dönünce, ağacın arkasına gizlenince, kameraların açısının dışına çıkınca görmeyiveriyorlar.

Fakat Allâh'ın görevli meleklerinin mobeselerinin, kameralarının kör noktası yoktur. Her halimiz, her işimiz, her günümüz, her mekânımız denetim ve gözetim altındadır. Sadece kameralar değil, o günde hiçbir şey gizli kalmaz, insan vücudunun bütün âzâları, hayâtımızın her safhasını bir bir ortaya sayıp döker.

Kur'an, tablolar hâlinde bizlere, dünya, kıyâmet ve âhiret hal-lerimizi anlatır:

“Gün gelecek, dilleri, elleri ve ayakları yapmış oldukları bütün kötülükleri tek tek bildirerek, aleyhlerinde şahitlik edecektir.” (Nur, 24)

“O gün mühür vuracağız ağızlarına, elleri bize söyler, ayakları şahitlik eder, kendi yaptıklarına.” (Yasin, 65)

Ve Rabbimiz, o günde herkesin kendine yeter bir derdi olduğunu hatırlattığı mübârek sûrede kaçamayacağımız mutlak âkıbeti haber verir:

“Kulakları sağır eden o ses geldiğinde, İşte o gün kişi kardeşinden, kaçır. Annesinden, babasından, Eşinden ve çocuk-

larından... O gün, herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır. O gün bir takım yüzler parl parl, güler ve sevinir. Yine o gün birtakım yüzleri de keder bürümüş, Hüzünden kapkara kesilmiştir. İşte bunlar kâfirlerdir, günahkârlardır.”
(Abese, 33-42)

Selfieler çekiyoruz bugün... “Özçekim” diyorlar Türkçemizde adına. Sağa dönüp çekiyoruz, sola yaslanıp çekiyoruz. Gülümser pozlar veriyoruz, havalı duruşlar sergiliyoruz cep telefonlarımızın megapikselli yüksek objektifleri karşısında. Kalıcı kılaçağız, hâtıra olarak kalacak arşivlerimizde, her bakan güzel ve alımlı bulsun diye...

Siretlerimiz surete çevrilse, içimizdeki yıkık dökük tablolar gözlerimizin önüne konsa, merhameti unutmuş, gözyaşları kurumuş, duyarlılığını yitirmiş ve ruhunu dünyevi niyetlerin işgâl ettiği vicdânlarımızın da selfiesini çekmeye cesâretimiz var mı diye sormadan edemiyoruz.

Allah (c.c.), hesapların açığa çıkarıldığı gün, bütün yapıp ettiklerimizden ibaret olan amel defterlerimiz önümüze konup da bir bir her şey ortaya saçılınca, yüzümüzü ak edecek bir hesapla huzuruna çıkabilmeyi bizlere nasip eylesin.

Türbülans

Uçak yolculuğu yaparken başınıza gelmiş olabilir. Hava şartlarına göre uçak zaman zaman türbülansa girer. Şiddetli sarsıntılar yaşanabilir. Havadaki olumsuz şartlar nedeniyle olabilen bu hava burgaçları, alışkın değilseniz, hele de benim gibi yükseklik fobiniz varsa, ayaklarınızın yerden kesilmesinden hiç ama hiç hoşlanmıyorsanız sizde ciddi korkulara ve istenmeyen hallere sebebiyet verebilir.

Yıllar öncesiydi... Belki yirmi yılı geçti, bir gazetecinin hatıralarından notlar almıştım, hâlâ saklıyorum: Üst düzey bir heyet, uzak bir ülkeden gelirken, uçakta ikram servisi yapıldığı bir esnâda -ki maalesef bu ikrâmlar arasında alkollü içecekler de bulunuyor- heyette olan yolculardan pek çoğu alkollü içecekler tercih ederler. Ellerinde içki bardaklarıyla Allâh'ın yasak kılmış olduğu içeceklerini yudumlarırken uçak çok ciddi bir türbülansa girer. Şiddetli sarsıntılarla irtifa kaybetmeye başlar. Heyetten pek çoğu, ellerindeki viski, şarap kadehleriyle “Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden abduhü ve Rasûlüh” diye şehadet getirir; biri yanındakine, “ben elham'ı okuyorum, sen kulhü'yü oku, ayet-el kürsi'yi oku” der; bir başkasının yanındakine “Sen bana göre Allâh'a daha yakınsın, O'na duâ et de bizi kurtarsın” dediği duyulur. Velhasıl dudaklar kıpır kıpır bütün yolcular samimiyetle dua etmektedir...

Elbette ki, böyle bir imtihanla karşı karşıya kalınca yüce Yaratana sığınmaktan başka yapılabilecek bir şey de yoktur doğrusu.

Yûnus Süresi'nin 12. ve 22-23. ayet-i kerimelerinde Cenâb-ı Zülcelâl;

“İnsana bir zarar geldiği zaman, yan yatarak, oturarak veya ayakta durarak (o zararın giderilmesi için) bize dua eder; fakat biz ondan sıkıntısını kaldırdınca, sanki kendisine dokunan bir sıkıntıdan ötürü bize dua etmemiş gibi geçip gider. İşte böylece haddi aşanlara yapmakta oldukları şeyler güzel gösterildi.”

“Sizi karada ve denizde gezdiren O’dur. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz, o gemiler de içindekileri tatlı bir rüzgârla alıp götürdükleri ve (yolcular) bu yüzden neşelendikleri zaman, o gemiye şiddetli bir fırtına gelip çatar, her yerden onlara dalgalar hücum eder ve onlar çepeçevre kuşatıldıklarını anırlar da dini yalnız Allah’a halis kılarak: “Andolsun eğer bizi bundan kurtarırsan mutlaka şükredenlerden olacağız” diye Allah’a yalvarırlar.”

“Fakat Allah onları kurtarıncaya bir de bakarsın ki onlar, yine haksız yere taşkınlık ediyorlar. Ey insanlar! Sizin taşkınlığınız ancak kendi aleyhinizedir; (bununla) sadece fâni dünyaya hayatının menfaatini elde edersiniz; sonunda dönüşünüz yine bizedir. O zaman yapmakta olduklarınızı size haber vereceğiz.” buyurarak insanın zor zamanlarda Rabbine sığınıp rahata kavuşunca O’nu unuttuğunu anlatır.

Mesele, sıkıntılı zamanlarda Rabbine kusursuz bir ihlasla sığınan insanın, şeytânın vesvesesinin ve nefsinin azgınlıklarının önüne geçerek, aynı sığınmayı ve teslimiyeti geniş zamanlarında da göstermesi ve O’na her zaman ihtiyâcı olduğunun bilincinde olarak yaşamasıdır.

Zor zamanlarda Rabbimize iltica ve yönelişimizin artması normal ve anlaşılabilir olmakla birlikte; darlık anında O’na olan ihtiyâcımızı dile getirdiğimiz gibi varlıkta da bu ihtiyâcı dile getirmeli, hamd ve senâ ile kulluğumuzu taçlandırmaya çalışmalıyız.

Güzel Ses Kuvvetli Nefes

“Çok güzel sesi var, hele bir Kur’an okusun, insan kendinden geçiyor.”

Seni hayran bırakan sesin güzelliği mi, mananın ifade ettiği mi?

Seni kendinden geçiren nağmeler mi, hükümleri mi?

Seni etkileyen musiki mi, mesaj mı?

*“Ne zaman anarsam seni
Kararım kalmaz Allah’ım
Senden gayrı gözüm yaşı
Kimseler silmez Allah’ım”*

Güzel sesiyle yukarıdaki dizeleri seslendiriyor. Sizi bir düşünce alıyor. *“Allah Allah! Karan kalmasa sesi bu kadar gür çıkmazdı herhalde”* diye geçiyor içinizden.

Salon dolu, hatip etkileyici. Öyle güzel anlatıyor ki, kendinizi asr-ı saadette zannediyorsunuz. Takvadan bahsediyor, diğer-gâmlıktan ve zühtten. Ne güzel insan! Örnek şahsiyet diye düşünüyorsunuz. Aaaa bir de ne göresiniz... Üçüncü tatil ka-sabasında da bir yazlık almış Gayri menkullerinin gelirini iki muhasebeci takip ediyormuş... Bindiği arabayı alabilmek için 6 ay önceden sıraya yazılmak gerekiyormuş. Konferans vermek için davetinizi menajerine iletip fiyatı onunla konuşmanız icap edermiş...

“Hocam bu kadar okuyoruz, anlatıyoruz; salonlar dolu, televizyon, radyo ve iletişim araçları akşama kadar dini meselelerin konuşulduğu programlarla dolu, neden etkimiz sınırlı oluyor?” so-

rusunun cevabını yukarıdaki satırlarda aramamız gerektiği kanaatindeyim.

Elbette biz seferle sorumluyuz, zafer Allah'ın takdiriyledir. Ancak sefer esnasında kullandığımız araçlar Allah'ın rızasına uygun olmalı değil mi? “İhlas” kitapların sayfalarında kaybolan bir kavram olmamalı.

Güzel sesiyle “Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resulallah” diyerek kaside okuyanımız yanmadan söylüyorsa bu bir vebaldir.

Asr-ı saadetin güzellikleriyle dinleyenlerin göz yaşı dökmesine vesile olan hatibimiz, asr-ı saadetten fersah fersah uzak yaşıyorsa bu bir vebaldir.

Kitabı, sünneti konuştuğumuz mekan ve mekanın sahipleri, halleriyle kitabı ve sünneti istihfaf ediyorsa bu bir vebaldir.

Rabbimizin katında kıymetli olan, güzle ses, kuvvetli nefes, etkili hitabet değil; ihlaslı gönül, salih amel ve güzel ahlakıdır.

Kendini Bilmeyen Haddini Bilmez

Bu sohbetimizde yine Mevlânâ'nın Mesnevî'sinden kısa ve ibretlik bir hikâye aktaralım:

Bir sinek, aslanın başına konar ve meydan okumaya başlar: *“Kim demiş ki aslan bu ormanın kralıdır diye. Benden büyüğü mü var, benden daha güçlü ve cesur olanı mı var ki?”*

Bundan yola çıkarak diyor ki Mevlânâ Celaleddin Rumî, “Kişinin tehlikeyi görebilmesi için, bilgi sahibi olması gerekir. Anlaması, idrâk etmesi gerekir. Kişinin, yaratıcıyı, hayat vereni, yöneteni, kulluğa lâyık tek varlığı fark edebilmesi için elbette, bilgi, iz'an ve şuur sahibi olması gerekir. Bilmeyen insan, cehaletinden ötürü kolaylıkla meydan okuyabilir, haddini aşan sözler sarf edebilir, kolayca inkâra düşebilir. Bilmeyen insan, karşıda kendisini bekleyen tehlikeleri hafif görebilir, önemsiz sayabilir.

Hız. Peygamber aleyhissalâtu vesselâmın; *“Bildığimi bilseydiniz, çok ağlar az gülerdiniz.”* buyurmasından anlıyoruz ki, korkmak için bilmek gereklidir. Sevmek için de, ümitvâr olmak için de bilmek gerekir. Tefekküre, düşünceye yoğunlaşmak gereklidir.

Cenâb-ı Zülcelâl'in, insanın haddini bilmesi gerektiğini hatırlatan âyetleri vardır. Buyurur ki Yasin Suresi'nde;

“İnsan görmez mi ki, biz onu meniden yarattık. Bir de bakıyorsun ki, apaçık düşman kesilmiş.

Kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve: “Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?” diyor.

De ki: Onları ilk defa yaratmış olan diriltecek. Çünkü O, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir.” (Yâ-Sîn, 77-79)

Demek, kendini bilmezse bir insan haddini de bilmiyor, hakikati de bilmiyor, Rabbini de bilmiyor. Hayatımıza anlam kazandırmak, huzura kavuşmak istiyorsak, Kur’ân ile hemhâl olmalı, onun gösterdiği istikâmette, bilgi ve hikmetle, sabır ve teslimiyetle Rabbimizin hoşnutluğunu kazanmaya çalışmalıyız. Dünya ve ahiret bilgisine ulaşmanın, varlığımıza anlam katmanın yolu Kur’an’a; anlamına, mahiyetine vakıf olmaktır.

Âdil Taksimat

Daha evvelki bazı sohbetlerimizde Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin teşhis ve intâk sanatlarını içeren hikâyeleri konu edinmiştik. Bunlardan bir tanesinde, aslan, kurt ve tilkinin arkadaşlığını anlatır Mevlânâ merhum.

Aslan, tilki ve kurt arkadaşlık kurup birlikte ormanda gezerlerken acıkmışlar. Hemen oracıkta aslan bir ceylanı avlayıp kurdun önüne bırakmış. *“Hadi, şu ceylanı bir taksim ediver de, birlikte âfiyetle yiyelim.”* demiş. Kurt, büyük bir dikkat ve kemâl-i ciddiyetle, *“Şu but senin, bu but benim, şu but da tilkinin.”* şeklinde taksim ederken aslan sinirlenmiş, bir pençe darbesiyle kurdun işini bitirmiş. *“Bre ahmak, sen kendini benimle nasıl eşit sayarsın? Sen benim çektiğim emeği çektin mi ki böyle bir taksimata cüret edebiliyorsun?”* diye de arkasından kükreymiş. Sonra tilkiye dönmüş ve *“Hadi, şu taksimi sen yapiver de karnımızı doyuralım.”* demiş. Tilki; *“Efendim, şu ön but, sizin sabah kahvaltınız olsun, arka butu da öğle yemeğinde âfiyetle yersiniz. Şu kalan kısmını da akşam yemeğinize ayıralım da aç kalmayasınız.”* diye taksimde bulununca aslan; *“Sen ne yiyeceksin o halde?”* diye sorunca, *“Efendim, ben çabuk doyarım zaten. Sizin yediklerinizden arta kalan kemiklerle, derisiyle idâre ederim.”* demiş. Aslanın çok hoşuna gitmiş bu cevap ve; *“Aferin sana! Sen bu güzel(!) ve adâletli(!) taksimi nereden öğrendin?”* diye sormuş. Tilki; *“Bu taksimi, işte bir pençe darbesiyle yerde cansız yatan şu kurttan öğrendim efendim.”* demiş.

Kur’ân-ı Kerim’de müteaddit âyetlerde;

“Onlar, yeryüzünde gezip de kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinin nice olduğuna bakmadılar mı? Ki onlar, kendi-

lerinden daha güçlü idiler; yeryüzünü kazıp alt üst etmişler, onu bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi. Peygamberleri, onlara da nice açık deliller getirmişlerdi. Zaten Allah onlara zulmedecek değildi; fakat onlar kendi kendilerine zulmetmekteydiler.” (Rûm, 9)

“Senden önce de, şehirler halkından kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını peygamber göndermedik. (Kâfirler) yeryüzünde hiç gezmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu görsünler! Sakınanlar için ahiret yurdu elbette daha iyidir. Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?” (Yûsuf, 109)

“(Resûlüm!) De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın da, daha öncekilerin âkıbetleri nice oldu, görün. Onların çoğu müşrik idi.” (Rûm, 42) buyurulur.

Yani mübârek mesajları, “Yeryüzünde dolaşın, sizden önce yaşamış ve hakikati yalanlamış olanların hâllerinin ne olduğuna bir bakın, inkârcıların sonunun ne olduğunu görün. Muhkem kayalar üzerine evler inşâ etmişlerdi. Şanlı ve ihtişamlı nice binâlar yapmışlardı. Hiç ölmeyecekmiş gibi yaşıyorlardı. Bütün yatırımlarını dünyaya yapmışlardı. Akıbetlerinin ne olduğunu görün” diye de anlayabiliriz.

Sokaklarda elektrik direklerinin tehlike arz eden kısmına yerleştirilmiş üzerinde kurukafa sembolünün bulunduğu bir işaret levhası vardır. Herkes bilir ki, üzerinde yazdığı gibi “**ölüm tehlikesi**” vardır. Çarpılmışlığı simgeleyen bir kurukafa. Yani, buradan öteye geçmeyin, çarpılma tehlikesi var demek.

Bizden önce yaşayan mal sahibi, mülk sahibi...

Bizden önce yaşayan makâm sahibi, mevki sahibi...

Bizden önce yaşayan ve dünya nimetlerinin kendilerine alabildiğine arttırıldığı, azmış, şırmamış, Kârunlaşmış, tiranlaşmış insanların âkıbetlerinden elbette dersler ve ibretler almalıyız.

Dünya hayatında, dünyalık adına bütün kazandıklarımızla ancak kabrin kapısına kadar gidebiliyoruz. Oradan ötesine bizi taşıyacak olan değerlerimiz; sahih imân, sâlih amel, güzel ahlâk, samimiyet ve teslimiyettir.

Algı

Maalesef, algının gerçeğin önüne geçtiği bir dünyada yaşıyoruz. İnsanların kanaatlerini özellikle sosyal medya üzerinden oluşturulan algılar belirliyor.

Sizinle ilgili oluşan algıyı değiştirmek günümüzün en önemli zorluklarından biri. Bir bilim adamı “Ön yargıları değiştirmek atomu çatlatmaktan daha zor.” der.

Mensubu olduğumuz teşkilatımız da bu önyargı problemin-den fazlasıyla nasibini alıyor:

7 bin lira maaş alan imamlar!!

- En fazla bütçeye sahip devlet kurumu!!

- Her Cuma günü cami önlerinde toplanan milyarderler!!

- Faize helal ve caiz diyen Diyanet!!

- Kurslarda kötü muamele gören çocuklar!! vs.

Öyle bir kesim var ki, ne anlattırsanız anlatın, ne yaparsanız yapın yukarıdaki klişe cümleler ya da benzerleriyle karşılık veriyorlar. Konuşmanız, söylenenlerin doğru olmadığını ispat etmeye çalışmanız anlamsız kalıyor.

Ülkemizin hemen her köşesinde, hatta dünyanın pek çok noktasında teşkilatımız mensupları tarafından yürütülen/öncülük edilen hizmetler gerçekten takdiri hak ediyor. Elbette takdir yalnızca âlemlerin Rabbi katından olursa ebedi saadete vesile olur. Elbette bütün bu hizmetlerde sadece O'nun rızasını/hoşnutluğunu hedefleyerek gayret etmek gerekir. Ancak daha çok insanı rahmetle buluşturmak, Efendimiz (as)'la tanıştırmak

mak da dünyadaki en büyük hedeflerimizdendir. Bu hedefe ulaşabilmek için de yanlış algıları düzeltmek, önyargıları yıkmak gerekir.

Şimdi birebir iletişim zamanı:

Vazife yaptığımız bölgede haberdar olmadığımız bir yoksul, hasta, muhtaç kalmayınca kadar: halini hatırını sormadığımız, derdine derman aradığımız tek bir fert kalmayınca kadar koşturma zamanı. Camiye gelsin ya da gelmesin, Kur'an kursuna devam etsin ya da etmesin herkese ulaşma zamanı. Selamı yayma zamanı. Efendimiz (as)'ın tavsiyesini aşkla hayata geçirme zamanı. *“Yaptığınız takdirde birbirimizi sevmenize vesile olacak şeyi söyleyeyim mi? Selamı yayınız.”* buyurmuştu.

Selam ve sevgi dili güçlenip yayıldıkça, olumsuz algılar değişecek, önyargılar yıkılacak inşallah.

Ateşe Dayanabileceğin Kadar Günâh İşle

Osmanlı da uzun yıllar medreselerde ders kitabı olarak okutulan “Mültekâ'l-Ebhûr = Denizlerin Buluştuğu Yer” adlı eserin yazarı İbrahim Halebi ile ilgili şöyle bir hâdise anlatılır:

İbrahim Halebi gençlik yıllarında, bekâr, evde tek başına ve gecenin ilerleyen saatlerinde mum ışığı altında ders çalışırken veya herhangi bir eseri mütâlaa ederken kapısı çalınır. Kalkıp kapıyı açar, karşısında genç bir hanımefendi, kendisine; *“filânca yerden gelirken yolumu kaybettim. Bu civarda da sadece sizin evin penceresinden dışarıya ışık yansıdığını gördüm. Falanca paşanın kızıyım ben, eğer biliyorsanız beni evime götürünüz ya da beni evinizde misafir ediniz. Gecenin bu karanlığında sokakta kalmaktan ve başıma bir fenalık gelmesinden korkuyorum”* der.

İbrahim Halebi evde yalnızdır ve yalnız başına bir hanımefendiyi evine almak ve onu misafir edip etmemekte bir müddet tereddüt geçirir. Sonra, *“buyurun”* der, hanımefendiye evde müsait bir yer gösterir ve kendisi yeniden kitaplarının başına döner.

Misafir kızımız herhalde çekinmekten olacaktır ki, gece uyuyamamış, tedirgin bir vaziyette köşesinde ikamet etmekte iken, İbrahim Halebi'nin aralıklarla masasının üzerinde yanmakta olan mumun alevine elini uzatıp bir süre beklettiğini ve geri çektiğini görür. Öyle ki, sabah olduğunda İbrahim Halebi'nin elinin bir parmağının yanmaktan kararmış vaziyette olduğuna şahit olur. Ama aralarında herhangi bir konuşma geçmediği için çekinir, kendisine bir şey soramaz. Gün ağarıp aydınlanır.

Misafir kızımız izin ister, evden ayrılır ve kendi evinin yolunu tutar. Eve varınca, evde merakla bekleyen babasına başına gelenleri ve durumu anlatır. Babası merakından olacak ki, İbrahim Halebi'yi ziyarete gider. Kızının kendisine anlatmış olduğu bu garip hadisenin sebep ve hikmetini merak etmektedir ve İbrahim Halebi'den öğrenmek ister. Hazret;

“Efendim, ne yalan söyleyeyim, ben sağlıklı ve genç bir insanım, bir delikanlıyım. Kızınız da genç ve güzel bir hanımefendi. Gece aralıklarla şeytan ve nefsim aklıma birtakım kötü düşünceler, vesveseler sokmaya çalıştı ve ben her defasında elimi mumun alevinin üzerine koydum. Kendi kendime dedim ki:

‘Ey nefsim, bu mumun alevi, cehennemın nârıyla mukayese edilemeyecek kadar hafif, basit ve önemsiz bir ateştir. Dayanabiliyor musun?’ Baktım ki parmağım mumun alevine dahi dayanamıyor, cehennemın ateşine nasıl tahammül göstereceğim? Dolayısıyla, nefsimin ve şeytanın beni hayâsızlığa, şerre sürüklemesine îmânım, edebim, aklım ve kalbim rıza göstermedi, kendimi sakındırdım” diye cevap verir.

İmam Şibli'nin rivayet ettiği ve hadis olarak literatürümüze geçen bir nasihatte “Ateşe dayanabileceğin kadar günah işle.” diye tavsiyede bulunulur. Tâbir yerindeyse işlediğimiz her günah, bir bakıma vücudumuzu ateşe arz etmektir. Rabbimiz, inkârcıları kuşatacak olan azaptan bahsederken bir ayet-i celilede;

“Âyetlerimizi inkâr edenleri pek yakında korkunç bir ateşe sokacağız. Onların derileri kızarıp kavruldukça, yerlerini başka derilerle değiştireceğiz ki, azabı hiç aralıksız tatmaya devam etsinler. Şüphesiz ki Allah, kudreti dâimâ üstün gelen, her hükmü ve işi hikmetli ve sağlam olandır.” (Nisâ, 56) buyrulur.

Bu mübârek mesajdan, Rabbimizin azâb etmekten hoşlandığı anlamını çıkarmamalıyız elbette. “Yaratan, yaşatan, rızık veren, bütün nimetleri önümüze seren, cümle hayvanâtı emrimize musahhar kılan, bilumum eşyayı işlerinize âmâde kılan Benim. Karşılığında, kulluk yapmanızı istiyorum. Beni tanımanızı ve sizden beklediğim kulluk vazifelerinizi yerine getirmenizi, aksi takdirde karşılığımı böyle alacağınızı bilmenizi istiyorum.” diye anlamak gerektir. Ateşe dayanmayı göze alamayacaksak eğer, korktuklarımızdan, vahşî ve yırtıcı hayvannattan kaçtığımız gibi, semâvî ve ârazî afetlerden sakındığımız gibi haramlardan ve Allâh’ın, işlediğimiz haramlar sebebiyle bize gönderebileceği gazâbını üzerimize çekmekten son derece sakınmalıyız.

Virüs mü, Hesap mı?

Ülkemiz, Elazığ/Malatya'yı yoğun olarak etkileyen depremle sarsıldı. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Cenab-ı Hak'tan rahmet; yaralılara acil şifa; zarar görenlere kolaylıklar diliyorum. Çok güzel dayanışma ve yardımlaşma örnekleri yaşandı. Enkazın altından gelen çığlığa sesi titreyerek cevap veren Mehmetçiğin de; telefonla irtibat kurduğu kadının hayata tutunması için canhıraş gayret eden gönüllünün de; insanüstü bir çabayla kurtarma faaliyetlerine katılan ekip personelinin de ellerinden öpülmeli. Bir de enkazdan çıkarılırken başörtüsü isteyen teyzemiz var: Rabbim cennet ve cemaliyle ödüllendirsin.

Aynı günlerde bütün dünyada büyük bir tedirginliğe sebep olan virüs de gündemimizi meşgul etmeye başladı. Çığ felaketi, uçak kazası peşi peşine geldi. Rabbimizden hayatını kaybeden tüm afetzedeler için rahmet diliyorum.

Bütün bu yaşananlardan ve yaşananlar üzerine yazılıp, çizilip, söylenenlerden almamız gereken dersler var kanaatimce.

Her olayı sadece maddi gözle değerlendirmek ibret almamızı zorlaştırabiliyor.

- Binalar sağlam yapılmalıydı.
- Demirden, çimentodan çalınmamalıydı.
- İnşaat yapılacak yerin zemin etütlerine özen gösterilmeliydi.
- Yollarda çığ tehlikesine karşı önlem alınmalıydı.
- Uçak pilotu piste sert iniş yapmamalıydı.

Bu liste böyle uzayıp gider.

Söylenenlerin tamamı insan ihmali veya insan ahlakıyla ilgilidir. Çimentodan çalmak, denetim görevini yapmamak ahlaksızlığın en çirkin örneklerindedir. Gerekli incelemeler elbette yapılmalı ve sorumlular cezalandırılmalıdır.

Ancak yaşamış olduğumuz her musibet ya da felaket sonrası sadece maddi gerekçelere yoğunlaşıp büyük hakikati kaçırdığımız da bir vakıadır.

Hikayeye göre; bir kral muhteşem bir saray yaptırıp halkın ziyaretine açar ve sarayın eksikliğini bulabilene ödül vereceğini duyurur. İnsanlar büyük bir beğeni ile sarayı gezip hayranlıklarını ifade ederler.

Bütün ayrıntılar düşünülmüş, mükemmel bir saray olduğunu söylerler. Derviş-meşrep bir zât da sarayı şöyle bir üstün körü gezdikten sonra, büyük bir eksik tespit ettiğini fısıldar. Kralın huzuruna çıkarılır. Kral küçümseyen bir eda ile “*Ne eksikliğini varmış?*” diye sorunca, derviş; “*Azrail’in girebileceği boşluk kapatılmamış.*” cevabını verir.

Bütün tedbirler alınsın, bütün eksikler tamamlansın... Yalnız, “ruh”un bizim kontrolümüzde olmadığı bilinsin. “Muhkem kalelerde bile olsak” bir gün bedenimizi terk edeceği unutulmasın.

Musibete üzülmeli, kazaya ağlamalı ama imansız ölüme hıçkırıklara boğulmalıyız. Hayatın tekrarı yok. Ve ahiret bir defa yaşanan dünya hayatımıza göre şekilleniyor: Ya sonsuz rahmet... Ya ebedi azap...

Rabbimiz rahmetiyle muamele etsin!

Geçmişlerimize ve bize...

Yazık, Hiçbir Şey Bilmiyormuş!

Seksenli yılların sonunda memleketim Erzincan'ın Kemah İlçesi Gülabibey Camiinde İmam-Hatip olarak vazife yapan, hafız, medrese usulü eğitimini ve İmam-Hatip Lisesini tamamlamış, idealist, sıradışı bir imamı vardı. İmam-Hatip Lisesi Müdürümüz Cemal İlter; “*Bu hocanın yanında dolaşmak bile eğitimidir.*” diye bizi, Hocamızdan istifade etmeye teşvik etmişti. Ben hem yapabildiğim kadar yanında bulunmaya gayret ettim; hem de bir müddet âlet kitapları okudum. Her iki hocama da Rabbimden hayırlı ömür, sıhhat, afiyet ve hayırlı akıbet niyaz ediyorum.

Hocamız Gülabibey Camii'nin şadırvanında abdest alırken, kendisi de imam olan ağabeyim Şeref Hoca; “*Hocam akşam haberleri izlediniz mi?*” diye sordu. Hoca; “*İzlemedim, ne vardı ki*” cevabını verince ağabeyim; “*Belçikalı bir adam gösterdiler, farklı şiveleriyle birlikte tam 37 dil biliyormuş*” dedi. Hocam; “*Müslüman mıymış?*” diye bir soru daha sordu. “*Hayır*” cevabını alınca da “*Yazık, hiçbir şey bilmiyormuş!*” dedi.

“Yazık, hiçbir şey bilmiyormuş!” Bu cümle bir kitabın, hatta kitapların anlatamayacağını anlatıyor aslında. Maddeci, menfaati ve dünyayı esas alan hayat anlayışı bizi de etkiliyor farkında mısınız? Kendisinde hiçbir iman alameti olmayan kişinin başarısını takdir etmek; bizatihi haram içeren bir eylemi, davranışı beğenmek aşınmanın, bozulmanın boyutları hakkında bir fikir verebilir.

Rabbimiz; iman etmeyenlerin iyi işlerini çöldeki seraba benzetir. (Nur, 39) İndirdiğini beğenmeyenlerin amellerinin boşa

çıkartıldığını (Muhammed, 8-9) belirtir; en çok zarara uğrayanların iyi iş yaptıklarını zannettikleri halde çabaları boşa giden kimseler olduğunu (Kehf, 103-105) ifade buyurur.

Alemlerin Rabbi katında insana değer katan imandır; salih ameldir; güzel ahlakıdır, takvadır. Bizim “Nurlar / ışıklar içinde uyusun.” dememizle kabri aydınlanmaz insanın. **“Ayetlerimizi inkar edenler karanlıklar içindeki sağır ve dilsizlerdir”** (En’am, 39) buyurur Mevla.

Ölçümüz kitabın ölçüsü olacak. Bizim beğenilerimiz değil Rabbimizin beğenisi esas olacak.

Alemleri bilse, dünyayı imar etse, gezegenlere ulaşacak vasıtalar yapsa insan; alemleri Yaratanı tanımadıkça, cennete ulaştırın vasıtaları bulmadıkça kıymetinin olmadığını bilecek. Kendisini Rabbinin katında kıymetli yapan değerlere ihtimam göstererek yaşamayı hayat tarzı haline getirecek. Yoksa... Yok-sası... akla bile getirilmemelidir.

Eşlerin Birbirlerine Karşı Alakalarına Dair...

Aynı yastığa baş koyup yıllarını harcamış eşler olarak birbirimize, bizden beklenen ölçüler içerisinde değer verebiliyor muyuz, ilgi ve özen gösterebiliyor muyuz? Çocuklarımıza hak ettikleri emek ve değeri veriyor muyuz? Evde sevgiyi yerleştirmek ve büyütme üzerine gayretler gösteriyor muyuz?

Bir hocamız arkadaşının kendisine bahsettiği bir konuyu ismini zikretmeden bize naklederken şöyle söylediğini anlattı:

“Ben işyerimde çalışmakta iken, bir ara hanım beni aradı. ‘Bey’ dedi, ‘ben falanca kişinin düğününe gitmek için hazırlandım, gelip beni alır düğün evine bırakır mısınız?’ diye. Ben de eşimin şoförlüğü olmadığı için onu evden alarak düğün mahalline götürmek üzere aracımın yola çıktım. Evimizin önüne vardığımda orada, evimizin yakınında beklemekte olan bir hanımefendi gözüme ilişti. Nasılsa bizim hanım değil diye, oralı olmadım, bakmadım, ilgilenmedim.

Aracımdan inmemiş vaziyette kapı önünde beklerken ve hanıma geldiğimi haber vermek için telefonu tuşlarken, benim ilgilenmediğim hanımefendi geldi ve araca bindi, yanıma oturdu. Baktım bizim hanım. Şaşkınlıkla gayri ihtiyarî dilimden şu cümle döküldü:

Yahu hanım! Sen bu kadar güzel miydin?

Hanımlarımız herhangi bir etkinliğe katılmak için evlerinden çıkarılarken alabildiğine düzenli, özenli, giyim kuşamına dikkatli, ev içerisindeyken olabildiğince dikkatsiz, özensiz ve alakasız davranabiliyorlar. Erkeklerimiz için de durum bundan

farklı olmuyor çoğunlukla. Erkeklerimiz mesela, dışarıda olabildiğince centilmen, nazik, kibar ancak, evine döndüğünde kaba, ceberut, kırıcı, nezaketten uzak bir tavır içerisinde davranışlar sergileyebiliyorlar.

Oysa Kur'an Fir'avun'a bile onu Hakk'a davet için Musa (a.s.)'ı yönlendirdiği zaman; **“Ona yumuşak söz söyleyin. Belki, aklını başına alır veya korkar.”** (Ta-Hâ, 20) buyururken peygamberine nezaket davranışını hatırlatır ve bunun muhatap üzerindeki etkisini öğretir. Yine Rabbimiz bir mübarek beyanında Peygamberimize hitaben; **“O vakit Allah'tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi...”** (Âl-i İmrân, 159) buyurmak suretiyle nezaket, saygı, sevgi, muhabbet eksenli olmayan bütün davranışların, muhataplarımızı bizden uzaklaştıracağını bize hatırlatıyor.

Bütün bu uyarılara rağmen, sevimsiz haller bizlere, Müslüman ailelere yakışıyor mu? Erkek açısından da kadınlarımız açısından da ilgiye, nezakete, centilmenliğe, sevgiye, samimiyet ve sadakate en layık olanlar yine kendimiz değil miyiz?

Hz. Peygamber Efendimiz (a.s) sevgili eşleri Hz. Aişe'sine **“Hümeyra”** diye hitap ederlerdi. En güzel hitapları eşlerine karşı kullanırlardı. Bir erkek açısından da en güzel hitaba en layık olan yine eşidir.

Bizler bugün bu davranışlarımızın tam tersini sergiliyorsak, bu bizim Kur'an'la ve sünnetle olan bağımızın zayıflığını, ilgisizliğimizi, onların düsturlarını kulak ardı ettiğimizi, İslâm'ın kaynaklarıyla aramıza mesafeler koyduğumuzu gösterir.

Güzellikler, nezaket dolu davranışlar öncelikle en yakınımızdan, eşlerimizden ve çocuklarımızdan başlayarak en dışarıya,

en uzağıımıza doğru dalga dalga yayılmalı ve tüm insanlığı kuşatmalıdır. Huzurlu bir ailenin, huzurlu cemiyetin teşekkülü ancak böylelikle mümkün olabilecektir.

Kur'an ve sünnet bize bunun en güzel ve en özel örneklerini sunar. Zira Allah Teâlâ aileyi sevgi, saygı, ülfet ve ünsiyet olarak tarif etmiştir: **“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.”** (Rum, 21.) Aile, sıcak bir yuva ve hayatın fırtınalarından korunmak için güvenilir bir limandır. Modern dünyanın cazibesinden korunmak için sağlam bir kaledir. Evlerimiz ve eşlerimiz sükûnet vesilesidir. Rabbimizin rızasını talep gaye ve gayretinde olan mü'min kardeşlerimiz bu hassasiyetlerini yeniden gözden geçirmeleri ve daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

Nerede Olursanız Olun

Rahmân ve Rahîm (olan) Allâh'ın Adıyla (C.C.)...

“Nerede olursanız olun ölüm sizi yakalar; sarp ve sağlam kâlelerde olsanız bile!” (Nisa, 78-79) buyuruyor Rabbimiz Kur’ân-ı Kerîm’inde...

Zaman zaman kabirleri ziyaret ediyoruz, etmeliyiz de... Bir yanda çok kadîm medeniyetlere ait mezarların bulunduğu, bir yanda babalarımızın, annelerimizin, yakın veya uzak dostlarımızın, kardeşlerimizin medfûn buldukları kabristanlardan geçiyoruz. Pek çok mezar taşı üzerinde, çokça unvan, mal makam, mansıp sahibi, sevilen, hayatta iz bırakmış insanların isimleri yazıyor. Rabbimizden hepsine rahmetler dilerken, bizlerin de onların aramızdan ayrılışından dersler ve ibretler çıkararak razı olduğu bir hayatı yaşamayı nasip etmesini temenni ve niyaz ediyoruz.

Esas ve önemli olan, bu dünyadan ebediyet âlemine geçiş yaparken, hesabı verilebilir bir hayatı geride bırakabilmek, kabre ve sonsuz ahiret hayatına hazırlık yapabilmektir. Bizler biliyoruz ki, baktığımız her görünenin, konuştuğumuz her kelimenin, yuttuğumuz her lokmanın, her davranışımızın bizden hesabının sorulacağı gün gelecek. Bugün bizim yapıp ettiklerimizden, işlediklerimizden, söylediklerimizden, söylememiz gerekirken söylemeyip ihmal ettiklerimizden müteşekkil amel defterlerimiz önümüze konulunca;

“Oku kitabını! Bugün sana hesap sorucu olarak kendi nefsin yeter!” (İsrâ, 14) buyurulacaktır.

Kabirleri ziyaret ederken veya yanlarından, yakınlarından geçerken ceddimizin, büyüklerimizin veya tarihte iz bırakmış geçmiş büyüklerimizin yaptığı gibi, râbîta-i mevt yaparak kendimizi kabrin içerisinde düşünmeli, öyle tahayyül etmeli, kabre girdiğimiz zaman kabrin karanlığını nura, aydınlığa çevirecek güzel işlerle, salih amellerle dolu bir ömür yaşamayı kendimize şîâr edinmeliyiz. İbret alınmadan yapılan kabir ziyareti, ziyaret edilene okuduğumuz rahmet ve dualarla bir yönüyle faydalı bir iştir ancak, eğer bize bir tesiri, ibretlik bir etkisi olmuyorsa, bizi düzeltme yolunda önümüze bir şey koymuyorsa bize bir faydası olmaz.

Bizler, bir eli yağda, bir eli balda kabilinden bir hayat yaşamış olsak bile, gayretimiz; kaçamayacağımız âkıbet olan -eğer onu da Allah nasip edecekse- böyle bir kabristanda medfûn bulunup amellerimizle, biriktirdiklerimizle karanlıklar içerisinde kalmamak için hazırlıklı gitmek olmalıdır.

Rabbimizin; **“Biz, yakın bir azap ile sizi uyardık. O gün kişi önceden yaptıklarına bakacak ve inkârcı kişi: ‘Keşke toprak olsaydım!’ diyecektir.”** (Nebe, 40) ayetindeki akıbet ve pişmanlığı yaşama durumuna maruz kalmadan kendimiz için önden bizi kurtaracak bir şeyler hazırlamanın, göndermenin çabası içerisinde olmalıyız. Allah’ın bize rahmet etmesini, bizi bağışlamasını, bize cennetini lütfetmesini istiyorsak, elbette dünyada iken bizi cennete götürecektir işlerin etrafında, düzlüğünde, yamaçlarında dolaşmamız gerekmektedir.

Hayatını Allah’ın istemediği hâllerden uzak tutamayan, bir ömür boyu isyan ve kusurlarla, ihanet ve zulümlerle, yalan ve haksızlıklarla, sevgisizlik ve samimiyetsizliklerle sürdürmüş kimselerin Allah’tan rahmet ve bereket beklemesi veya bizim onlar için bu duaları yapmamız onlara cenneti ve cennet nimetlerini kazandırmayacaktır.

Bir de şu var: Kur'an-ı Kerim; **“Nihayet onlardan birine ölüm gelip çattığında; ‘Rabbim! Beni geri gönder. Tâ ki boşa geçirdiğim dünyada sâlih ameller işleyeyim.’ der. Hayır! Bu, onun ağzından çıkan (boş) bir lâftan ibarettir. Onların arkasında, tekrar dirilecekleri güne kadar (devam edecek, bu dünyaya dönmelerine mânî olan) bir berzah (perde) vardır.”** (Mü'minûn, 99-100) mübarek beyanıyla, insanın pişmanlığını ve boş talebini bize hatırlatır.

İnsan, bu fânî dünyada nasıl ve ne kadar yaşarsa yaşasın, sayılı nefeslerini tükettikten sonra, mutlaka “öteki” âlem olan kabrin yolcusu olacaktır. Bu yolculukta da yanında götürebildiği tek dünyalık, sadece birkaç metre kefen bezidir. Dolayısıyla fânî hayat çarşısının en son giysisi olan kefen, bir gün mutlakâ herkesi saracak ve ölüm gerçeği, bütün fânî alışverişlere, zevklerle, câzibelere ve aldatıcı sözlere/davranışlara “iptal” mührünü vuracaktır. Neticede insanın bedeni, kendisinden yaratıldığı toprağa geri dönecektir.

İnsanın bedeni, ruhunun kılıfı mahiyetindedir. Yeniden dirilişin gerçekleşeceği kıyamet gününde, bu rûha yeni bir beden giydirilecektir. Bu beden keyfiyeti de, dünyada iken ruhun kazandığı manevi seviyeye göre tezahür edecektir. Kabirleri ziyaret esnasında, dirilerin ölümlere gönderebileceği en iyi hediye ise onlar için istiğfâr etmek ve onlar adına sadaka verip infakta bulunmaktır. Rasûlullah (s.a.v.)'in; **“Yarım hurma dahi olsun tasadduk ederek kendinizi ateşten koruyun!”** (Müslim, Zekât, 68.) tavsiyelerini hatırlamak ve bu noktada dikkatle hareket etmek gerekmektedir.

Rabbimizin, ebedî âleme bu şuur ve hassasiyetle hazırlanmamız hususunda bize yardımcı olması niyazıyla, bütün okuyucularımı muhabbetle selamlıyorum.

Vallahi Kurtuldum

Hz. Peygamber (s.a.v) hicretin 4. yılında Ebu Bera'nın davetiyle çoğunluğu suffe ashabından olan 70 arkadaşını Necid Bölgesindeki kabileleri İslam'a davet için göndermişti. Haram b. Milhan (r.a) Hz. Peygamberin verdiği mektubu kabilenin lideri Amir b. Tufeyl'e ulaştırınca Amir mektubu okumadan Haram'ı öldürttü. Arkasından haince saplanan mızrağın ucu göğüs kemiklerini parçalayıp çıkarken Haram B. Milhan'ın dudaklarından dökülen son cümle *"Kabe'nin Rabbine yemin olsun ki kurtuldum."* oldu.

Benzer bir olay 70 kişinin içinde bulunup da şehit olan Amir b. Fuheyre ile ilgili olarak da anlatılır.

"Kabe'nin Rabbine and olsun ki kurtuldum" cümlesi ölümü öldürmenin huzuru ile söylenebilecek bir cümle. Çanakka- le'de cesetleriyle duvar ören Mehmetçik için düşmanın "Bizim yaşamayı istediğimiz kadar onlar ölmeyi istiyorlar" tespiti de ölümü bir son değil, cennete açılan kapı olarak görmenin ifadesi.

Tarih boyunca bu örneklerle benzer yüzlerce, binlerce yaşanmış hadise anlatılabilir. Esasen İslam'ın insandan istediği de bu adanmışlık ruhudur. Kur'an-ı Kerim'de dünyadaki kalış süremiz "gündüzün bir kısmı", "bir akşam ya da kuşluk vakti" olarak tasvir edilir. "Kuşluk vaktinde cenneti kazanın, öyle gelin." diye seslenir sanki.

Biz yaşadığımız çağda dünyevileşmenin etkisiyle ölümü kötü görüp sadece yaşamayı kutsarken, Rabbimiz kendi rızasını kazanmak için yaşanan kısa hayatla beraber yine O'nun için

candan geçebilmeyi yüceltir. “Allah müminlerden cennet karşılığında mal ve canlarını satın almıştır” (Tevbe, 111) ve “Allah yolunda öldürülenler diridirler ve kendilerine ikram edilenlerden fevkalade memnundurlar”. (Al-i İmran, 169)

Anadolu coğrafyasını dikkate alarak soralım: 639’lu yıllarda sahabe ve tabiinden müteşekkil ordu Diyarbakır surlarını şehitlerle aşip fethetmeseydi; 1071’de Sultan Alparslan Türk ve Kürtlerden müteşekkil, ümmet bilincine ulaşmış ordusunun başında kefene bürünür gibi giydiği beyaz kaftanında şehadet niyetiyle kendisini adamasaydı; Çanakkale’de yüzbinlerce Mehmetçik cesetleriyle düşmanın önünde sur yapmasaydı; yıllardır terörle mücadelede kendisinden vazgeçen şehitlerimiz olmasaydı; 15 Temmuz’u 16’sına bağlayan gece şehadet ruhuyla binler, yüzbinler hainlerin eline geçmiş tankın, uçağın önüne dikilmeseydi....

Bugün semalarında Allah (c.c) ve Muhammed (a.s)’ı simgeleyen ay ve yıldızıyla dalgalanan al bayrağı; minarelerinde “Allah’u Ekber” sadaları yükselen camileri; üzerinde özgürce dolaşılan şehirleriyle Anadolu’dan bahsedebilir miydik?

Yoğunlaşmamız gereken, üzerine titrememiz gereken nerede, ne zaman öleceğimizden ziyade mü’min ölüp ölemeyeceğimizdir. Can emanetini şehadetle sahibine sunabilirsek bundan büyük bahtiyarlık olabilir mi?

Korku

Hepimizin korkuları var. Kimimizin dünyevi, kimimizin uhrevi. Rabbimiz, bizi “korkuyla” sınavacağını (Bakara, 155), korkularımızdan sonra emniyete kavuşturacağını (Nur, 55) ve kendisine kulluk etmemiz gerektiğini (Kureys, 3) ifade buyurur.

Burada hayati önemde olan soru, neyden ya da kimden ne kadar korktuğumuz sorusudur. **“Yalnız benden korkun!”** (Bakara, 40-41). **“Eğer müminseniz benden korkun!”** (Âl-i İmran, 175) hatırlatmaları ışığında biz de kendimize sorular soralım.

- Korktuğumuz ölmek mi, öldükten sonra dirilmek mi?
- Korktuğumuz dünyadan ayrılmak mı, cennete kavuşamamak mı?
- Korktuğumuz aydınlık evlerimizi terk etmek mi, karanlık kabir mi?

O kadar çok soru sorulabilir ki. Ancak hepsini özetleyebilecek olan; “Korktuğumuz ölmek mi, imansız ölmek mi?” sorusudur.

Sonsuz hayata inanan insan için cevap “ölmek” olamaz. Bu durumda da başka sorular sorma mecburiyeti doğar. Eğer cevabımız “imansız ölmek” ise, yani en büyük endişe ve korkumuzun Rabbimizin huzuruna imansız gitmek olduğunu söylüyorsak bu gafleti nasıl açıklayacağız?

Bedenimize mikrop, virüs, hastalık bulaşmasın diye onlarca, yüzlerce tedbir alırken -ki almalıyız- kalbimize, ruhumuza mikrop ve hastalık isabet etmesin diye bir çaba göstermeyişimizi nasıl izah edeceğiz.

“Bir kuşluk vakti” kadar süren ömür için binlerce hazırlığın yanında “ebedi” olan ahiret için vurdumduymazlığı ne yapacağız?

Bazen “her şeyi biz başarabiliriz, karşılaştığımız bütün zorluklarla baş edebiliriz, kimsenin yardımına ihtiyacımız yok” gibi bir anlayışla hareket ediyoruz sanki. Rabbimizin rahmeti olmazsa, O’nun bizi muhafazası olmazsa gözle görülmeyen bir mikropla bile mücadelede aciz kalırız.

Yaşarken de ölürken de; korkular içindeyken de güvene kavuştuğumuz anda da Rabbimizin merhametine muhtacız.

Büyüklerimizin bir sözü var. “Hasta olan değil, vadesi dolan ölür”. Allah’ın emaneti olan bedeni korumak için bütün tedbirleri alacağız. Sağlığın bir nimet olduğunu bilip muhafazasına çalışacağız. “Tek bir defa gelecek olan ölümü” imanla karşılamak için yapmamız gerekenleri ihmal etmeden. Gelince bize; selim bir kalp; haram bulaşmamış tertemiz bir beden ve mümin bir insan bulsun.

Keşke Açlık da Bulaşıcı Olsaydı

“Keşke açlık da bulaşıcı olsaydı!” dedi delikanlı.

Dünya teyakkuz halinde. Bu güzel bir şey. Kimse hastalanmasın, ölmesin diye.

Ama üzerlerine kimyasal bomba yağan, cesetleri sahillerden toplanan, kumda oynarken mermi isabet eden çocuklar, kadınlar, masumlar için de teyakkuzda olmadıkça adil bir yer olmayacak dünya. Adalet olmayınca da huzur bulamayacak.

Ölmek istediğini söyleyen küçük çocuklar var, isabet eden şarapnel parçasının parçaladığı bedenindeki acıya dayanarak. “Neden” diye soran gazeteciye, “Neden ölmek istiyorsun?” “Cennete gidip karnımı doyurmak için” cevabını veren çocuklar.

Keşke açlık bulaşıcı olsaydı...

O zaman belki anlardı, yediğinden fazlasını çöpe atanlar açın halinden.

Belki anlardı, asgari ücretin iki katını bir öğün yemeğe harcayanlar. Çok görmezdi verdiğini. “Harcamayayı bilsin, yetinmeyi bilsin!” demezdi belki.

Keşke bulaşıcı olsaydı açlık...

Her gün evinin önündeki çöp bidonunu karıştırıp işe yarar bir şeyler arayan elleri, yüzü simsiyah ama yüreği tertemiz çocukların halinden anlardı belki çok yiyip yağ bağladığı için zayıflama salonlarına binlerce lira harcayanlar.

Keşke acı bulaşıcı olsaydı...

O zaman bastığı bir düğmeyle cesetlerini parçaladığı, sakat kalan; yakını ölen insanların acısını belki anlardı savaş baronları. Keşke fakirlik de bulaşıcı olsaydı...

Okula giden çocuğuna harçlık verememenin ne demek olduğunu belki anlardı milyon dolarlık rezidanslarda, milyon liralık arabaya binip cennet bekleyenler.

Belki anlardık, belki harekete geçerdik, belki rahatımız bozulurdu hiç olmazsa...

“Kendisi için istediğini kardeşi için de istemeyen mü’min olmaz.” buyurmuştu Hz. Peygamber (a.s). Şimdilerde buna “empati” diyorlar.

Paylaştıkça, bölüştükçe, dertlendikçe, sevince ve acıya ortak oldukça güzelleşecek dünya.

Elbette ahiret...

“Ölüme, Günah İşlerken Yakalanmamak”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî şöyle bir hikâyeye anlatır:

Süleyman Aleyhisselâm'a, dehşet içerisinde kalmış bir zât gelir. Der ki, “Ey Süleyman Hazretleri! Ben Azrâil (as) ile karşılaştım, o bana çok sert bir nazarla baktı. Ben ise çok korktum. Rüzgâra hükmetmeyi bilir misin? Eğer biliyorsan, ona emret de beni Çin, Hindistan vs. diyarına uçursun.”

Süleyman (as) ise hikâyeye bu ya, rüzgâra emreder. Rüzgâr ise adamı dilediği bir yere uçurur. Sonra Süleyman Aleyhisselâm Azrâil (as) ile karşılaştınca ona der ki: “Dün bana filanca kişi geldi. Senden şikâyette bulundu. Çok korku vermişsin ona. Hid-detle bakmışsın. Korkunca da benden kendisini Hint diyarlarına uçurmamı istedi. Ona niçin öyle ters baktın?” Azrail (as): “Bana verilen listede/emirde o zatın canını Hint diyarında alacağım yazılı idi. Onu burada görünce şaşırdım, acaba burada ne anyor diye düşündüm, yoksa korkutmak maksadıyla bakmadım.”

Her canlı gibi insan da sınırlı bir ömre sahiptir. Allah'ın takdir etmiş olduğu ömür sona erdiğinde her insan Allah'ın izniyle ölümü tadar. Allah'tan başka her şey ölümlüdür. Eğer ölümden kurtulup dünyada sonsuza kadar yaşamak mukadder olsaydı hiç şüphesiz buna en layık olan Allah'ın sevdiği kulları, Peygamberleri olurdu. Oysa âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bile bu dünyadan göçmüştür. Nitekim ayeti kerimede “**Muhakkak sen de öleceksin, onlar da ölecekler.**” (Zümer, 30) buyrulur.

Yine şu âyet-i celîle ölüm gerçeği ile herkesin yüzleşeceğini ifade etmektedir. “**Biz senden önce de hiçbir beşere ölümsüz-**

lük vermedik, şimdi sen ölürsen onlar ebedi mi kalacaklar?”

(Enbiyâ, 34)

“Her nefis ölümü tadacaktır, sizi bir imtihan olarak hayır ile de şer ile de deniyoruz, ancak bize döndürüleceksiniz.”

(Enbiyâ, 21/35)

Rabbimizin kanunu budur. İstisnası da yoktur. Hem ölüm bir son da değildir. Ölümlü dünya hayatından ebedî âleme bir geçiş güzergâhıdır. Ecel bir gün bizim de kapımızı çalacak, kapımız çalındığında ölüme “şimdi değil, başka zaman gel” deme imkânımız aslâ olmayacaktır. Nitekim Allah’u Teâlâ şöyle buyurmakta; ***“Her milletin bir eceli vardır onların eceli geldi mi ne bir an kalabilirler ne de öne geçebilirler.”*** (Araf, 7/34)

Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de ***“O ki hanginizin daha güzel davranacağını sınamak (ve bunu size göstermek) için ölümü ve hayatı yaratmıştır.”*** (Mülk, 2) buyurmak suretiyle, hayata geliş amacımızı bize bildirmiş ve; ***“Öyleyse ey basiret sahipleri! İbret alın!”*** (Haşr, 2) hitabıyla da, gözlerimiz görüyorken dünyada kör olarak yaşamamayı bize öğütlemiştir.

Marifet, ölüme her an hazırlıklı bulunmak, onu güzel karşılayabilmek, ona aslâ Rabbimizin razı olmadığı halde yakalanmamaktır.

Allah Teala hepimize meleklerin cennetin kapısında karşılayıp ***“Selam olsun size, güzel insanlar, ebediyyen kalmak üzere girin cennete.”*** (Zümer, 73) hitabına muhatap olacağımız bir hayatı yaşamayı ve ölmeyi nasip etsin.

İnziva

Mecburi inzivadayız.

Bu süreç bize zaman zaman kendimize, kalbimize, ailemize, evimize emek vermemiz gerektiğini de öğretiyor.

Yoğun çalışma tempomuz içinde ihmal ettiklerimizi imar etmek; tahrip ettiklerimizi tamir etmek için müstesna bir fırsat geçti elimize..

Öyle değil mi?

Ölü köpeği görünce “*Ne güzel dişleri varmış!*” dediği nakledilir İsa (as)’ın. Bütün bu olumsuzluklara bir de bu açıdan bakmayı denemeliyiz.

Çocuklarla bir aradayız, konuşmalı belki birlikte oyunlar oynamalı, sevgimizi göstermeye çalışmalıyız.

“Eşler birbirlerinin yüzüne rahmetle bakarlarsa Allah da onlara merhamet eder; birbirlerinin ellerini tutarlarsa günahları parmaklarından dökülür.” buyuruyor Hz. Peygamber (sav).

Görev yaptığım illerimizden birinde mahalle mahalle aile eğitimi seminerleri vermeye çalışıyordum. Bir seminer sonrası çok üzgün ve bitkin bir görüntüyle konuşmak istediğini söyleyen hanımefendiye neden mutsuz olduğunu sordum. “*Eşiniz şiddet mi uyguluyor? Kötü mü davranıyor?*” gibi sorularına tek bir cevap verdi:

“Eşim konuşmuyor hocam.”

“Küs müsünüz?” diye sorunca da; *“Hayır, ama benimle sohbet etmiyor.”* dedi.

Benzer problemi biz de zaman zaman yaşıyor olabiliriz.

Hep kaçarak erteleyerek kurtulmayı denemiş olabiliriz.

Çocuğumuzun elini tutmaktansa okey taşlarını dizmeyi tercih etmiş olabiliriz.

Mecburi inziva dönemi yüzleşme dönemi aynı zamanda.

Birlikte kitap okuyabiliriz...

Namazları cemaatle kılabiliriz...

Uzun zamandır “isim-şehir”; “adam asmaca”; “hırsız-polis” oyunamamıştık ayrıca.!

İtikaftan Hayırlı

Hz. Peygamber (s.a.s.)'in ebedi aleme irtihalinden sonraki yıllardı.

Abdullah b. Abbas, Mescid-i Nebi'de itikaftayken, vakit namazı için mescide gelen bir arkadaşını solgun ve bezgin görünce sebebini sordu.

Arkadaşı, borcunun olduğunu, ödeme zamanının geldiğini ancak ödeme gücünün olmadığını söyleyince Abdullah, alacaklıyı tanıdığını ve onunla borcunu ödeme zamanını geciktirmek için konuşabileceğini belirtti.

Borçlunun sevinerek, güzel olacağını ifade etmesi üzerine Abdullah b. Abbas (r.a.) alacaklıyla konuşmaya gitmek için itikafta bulunduğu mescitten çıktı. Borçlunun, itikafının bozulacağını, daha sonra da gidebileceğini hatırlatması üzerine Abdullah b. Abbas, Hz. Peygamber (s.a.s.)'in kabri şerifini göstererek şöyle dedi:

- Ben bu kabrin sahibi Muhammed Mustafa (s.a.s.)'den duydum ki; *“Bir mümin kardeşimin işini görmek için onunla birlikte yürümem, mescidde 10 yıl itikafta kalmaktan hayırlıdır.”*

Camilerde cemaatle ibadet edemediğimiz zor günler geçirirken, beş vakit ezanları okumak üzere camiye açan arkadaşlarımız, vazifelerinin yanında, sokak sokak, mahalle mahalle, ev ev dolaşarak fakir, muhtaç, yaşlı ve hastaların halini soruyor ihtiyaçlarını karşılamak için koşturuyorlar.

Abdullah b. Abbas'ın dilinden bize ulaşan rivayetdeki hakikat canlanıyor elhamdülillah: “Bir kardeşin işini görmek için yü-

rümek...” itikaf gibi en faziletli bir nafîle ibadetten bile daha hayırlı olarak nitelendiriliyor.

Alışverişini yapamayan yaşlı ve hastaların ihtiyaçlarını evine teslim eden dostlarımız...

Tarlasını süremeyen yaşlı çiftçi cemaatinin tarlasını süren kardeşlerimiz...

Camisini sosyal markete çeviren, adeta “sadaka taşı” geleneğini canlandıran hocalarımız...

Alemin sağlığı için kendisini, canını ortaya koyan sağlık çalışanlarımız...

Ve daha nice...

Rabbim sizlerden razı olsun.

Ne güzel.!

Abdullah b. Abbas (r.a.)’ların çağlar öncesinden kalkıp, 2020 yılında Anadolu topraklarında dolaşması ne güzel!

Eciri ve mükafatı verecek olan Allah’tır (c.c.).

Bu güzellikler arttıkça daha da güzelleşecek dünyamız.

“Bu sene Kabe’ye gidemedim, ama Kabe bana geldi. Umre için ayırdığım miktarı işini kaybeden komşuma verdim.” diyen şefkat ve merhamet yüklü yürek sahipleri çoğaldıkça hayatımız cennete namzet hale gelecek ...

Duamız ve niyazımız odur ki; ebedi hayatımızda da cennet ve cemal ile müşerref olalım.

Sevinç

Hastalıktan kurtulanlar sevinç içinde alkışlarla uğurlanıyorlar.

Ne güzel!

Rabbim bütün hastalara şifalar ihsan eylesin.

Sınırlı ve süreli olduğunu yüzlerce/binlerce kez tecrübe ederek öğrendiğimiz mutluluklara ne kadar seviniyoruz!

Yine sınırlı ve süreli olduğunu bildiğimiz acılara ne kadar üzülüyor ah-u efgan ediyoruz.

Bir sevinç ya da hüzün anında hep aynı duyguyu yaşarım:

Bir de bu sevincin sonsuz olanını yaşarsam...

Ya da bu acının çok daha fazlasına sonsuz ve sürekli maruz kalırsam...

Yoğun çalışıp yorulduğumuz Ramazan günlerinde, iftara birkaç saat kala susuzluk ve açlığın etkisiyle bitab düşeriz. O an “bu susuzluk ve açlık biraz sonra bitecek, ya sonsuz hayatta süresiz açlık ve susuzluk yaşayacak olursam halim nice olur?” endişesine kapıldığımız çok olur.

Göreve yeni başladığım şehirlerden birinde, akşam üzeri; günün belli saatlerinde ilaç kullanmasını gerektiren hassas bir hastalık geçirmekte olan küçük oğlumla dışarıya çıkmıştık. İlacını içme saatinin geldiğini, lakin yanımıza ilacı almadığımızı fark edince, eve dönmek yerine şehirde açık bulunan bir nöbetçi eczaneye uğramak daha kolay geldiği için eczaneye girdim ve ilacı istedim. Eczacı ilacı tezgahın üstüne koydu ama benim elim cebimden boş çıktı. Evden acele ile çıkarken yanı-

ma para almayı unutmuştum. “Yarın getirsem olur mu?” desem de eczacı beni tanımadığı için haliyle kabul etmedi.

Ben yıllardır, yaşamış olduğum bu birkaç dakikalık mahcubiyeti unutamiyorum. Halbuki 5-10 dakikalık gecikmeyle kolayca telafi edilebilecek bir yokluktu.

O günü hatırlayınca, mahşerde ahiret için hazırlıklarım, yanımda getirdiklerim sorulursa ne cevap verir; mahcubiyetimi, yokluğumu ve yoksulluğumu nasıl telafi ederim diye düşünürüm!

Tekrarı yok!

Bir dahası yok!

Gidip bulup getireyim, deme imkanı yok!

Telifisi yok!

Pişmanlığın faydası yok!

Bir fırsat geçti elimize; eksiklerimizi tamamlayabileceğimiz, yüklerimizden kurtulabileceğimiz bir fırsat!

Şimdi kaybettiklerimiz ve kaçırdıklarımız için pişmanlık yaşarsak, faydasını göreceğimiz bir fırsat!

Ramazan, yakalayabileceğimiz fırsatların en hayırlısı...

Hayrından mahrum olmamak, ardına kadar açılan rahmet kapılarından girmek için mükemmel bir fırsat!

Kur'an-ı Kerim'le, oruçla, sadakayla, diğergamlıkla, fedakarlıkla, açılan kapılardan girmemizin kolaylaştığı bir fırsat!

Öyle yaşanmalı ki; bayram sabahına affedilmedik bir günahımız kalmadan çıkalım!

Öyle yaşanmalı ki; Ramazan'dan hayata takva taşıyalım ve meleklerin kapıda **“Selam olsun size! Ne güzel insanlarsınız. Girin ebedi kalmak üzere cennete”** (Zümer, 73) diyerek karşıladıkları muttakilerden olalım!

Öyle yaşanmalı ki; haklarında **“Kitabı sağ tarafından verilen kimse der ki; ‘alın kitabımı okuyun; doğrusu hesabımla karşılaşacağımı zaten biliyordum.’ Artık o hoşnut olacağı bir hayatta; meyveleri kolayca toplanabilen cennettedir. Onlara ‘geçmiş günlerde yaptıklarınıza karşılık afiyetle yiyin için’ denilir.”** (Hakka, 19-24) buyurulan bahtiyarlardan olalım.

Ramazan'ımız mübarek olsun!

Rahmet Günleri

“Rahmet” günleri geride kaldı...

Merhametine layık olabildik mi, bilemiyorum...

Ama layık olma fırsatı devam ediyor, Ramazan’da da Ramazan’dan sonra da...

“Rahman”; “Erhamü’r-rahimin” Rabbimiz var.

“Rahmeti zatına prensip edinen” Rabbimiz.

“Rahmeti öfkesini geçen” Rabbimiz.

Ramazan yoğunlaştırılmış bir takva eğitimi yapıyor bizlere. Takva eğitimi, merhamet eğitimi, mağfaret eğitimi, cehennemden kurtulma fırsatlarını değerlendirme eğitimi...

Bir aydan bütün aylara ve ömre ne taşıyacağımız önemli.

Önce merhamet taşımalıyız...

“Sarp yokuş”u anlatırken Rabbimiz, “köle azat etmek, kıtlık gününde yakını olan bir yetimi yahut aç açık bir yoksulu doyurmak; sonra iman edip sabrı ve merhameti tavsiye edenlerden olmaktır.” buyuruyor.

Hayata merhamet taşımak...

“Karınca çiğnemez efendi” varmış.

Yürüdüğü yollarda farkında olmadan karıncaların üzerine basıp öldürmesin diye ayaklarına zil bağlayan bir merhamet adamı...

Öteki, oturduğu yerde cübbesinin sarkan kısmında kedinin uyduğunu görünce, cübbenin kedinin altında kalan kısmını kesip orada bırakan merhamet dolu bir yürek...

Ne güzel insanlarmış!

Rahman'ın terbiyesinde yetişen “Alemlere rahmet olarak gönderilen” rehberin öğrencileri!

*Öyle bir rahmetsin ki,
Buluttan da cömertsin.
Bulut verirken ağlar,
Sen tebessüm edersin.*

Mısralarına muhatap olan Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.s.) öğrencileri...

“Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki, göklerin sahibi de size merhamet etsin.”

İşte Rabbimizin rahmetine nail olmanın yolu.

Anne babaya, eşe, çocuğa, akrabaya komşuya merhamet...

Hayvana, canlıya, cansıza merhamet...

*Ne şemmet bülbülün verdin ne de hardan incin,
Ne gayrın yanna meylet, ne sen ağyardan incin,
Ne sen bir kimseden ah al, ne ah-u zardan incin,
Ne sen bir kimseden incin, ne senden kimse incinsin.*

Ramazan Ebedi Olana Çağırır

Hicretten sonra Hz. Peygamber (s.a.s) tarafından Ensardan Sa'd b. Rebi ile kardeş ilan edilen Abdurrahman b. Avf; Sa'd'ın "İşte evim, işte malım istediğini al, istediğini bırak." teklifi üzerine şöyle cevap vermişti: "Allah evini ve malını sana mübarek kılsın, bana çarşının yolunu göster."

Ticarete atılan Abdurrahman b. Avf'ın kazancı bereketlendi. Çok kazandı, çok infak etti. Tabir caizse o verdikçe Allah ona daha çok verdi. Kimi kaynaklarımızda Abdurrahman'ın infakına örnekler verilir.

700 deve ve yükleri, 2000 dinar, 200 ükiyye altın

Bir seferinde 40.000 dirhem gümüş

Bir başka sefer için 40.000 dinar altın

Cihat için 500 at

Yine cihadda kullanılmak için 1500 deve

Hz. Peygamber (s.a.s)'in vefatından sonra 700 develik bir kervanla Medine'ye girerken Hz. Aişe kervanın kime ait olduğunu sormuş; "Abdurrahman b. Avf'a ait" cevabı üzerine "Ben Hz. Peygamber (a.s)'in Abdurrahman b. Avf sürünerek cennete girecektir buyurduğunu duymuştum." demişti. Hz. Aişe'nin bu sözü Abdurrahman'a ulaştırılınca "Annemi şahit tutuyorum ki bu kervan, develeriyle, sırtındaki yükleriyle, eğerleri ve yularlarıyla Allah yolunda vakfedilmiştir." şeklinde mukabele etmişti.

İşte bu Abdurrahman b. Avf bir gün birkaç arkadaşıyla birkaç lokma yedikten sonra gözyaşlarına boğulmuş ve şu ayeti

okumuştı: **“İnkâr edenler ateşin başına getirilince, ‘size ait iyi ve güzel şeyleri dünya hayatınızda tükettiniz ve onlardan yararlandınız, şimdi ise yeryüzünde haksız olarak büyüklük taslamanıza ve yoldan çıkmanıza karşılık olarak aşağılayıcı cezayı çekeceksiniz’ denilecektir”**. (Ahkaf, 20)

Akabinde de **“Hamza şehit edildi ve O’nu kefenleyecek bir şey bulamadık. Halbuki benden hayırlıydı O. Mus’ab b. Umeyr şehit edildi ve O’nu da kefenleyecek bir şey bulamadık. O da hayırlıydı benden. Bize gelince alacağımızı aldık. Acaba bütün iyiliklerimiz bize bu dünyada verildi de ahiretimize bir şey kalmadı mı?”** demişti.

“Bütün iyilikleri dünyada tüketmek” inanan insanın en büyük endişelerinden biridir. Fakat, dünya ve nimetleri insana öyle süslü gösterilmiştir ki (Âl-i İmran, 14), insan çoğu zaman iyilikleri dünyada bitirme, ahirete bir şey bırakmama endişesini unuttur.

Ramazana insana unuttuklarını hatırlama fırsatı sunar. Sahip olduğu nimetlerin tamamını dünyada tüketmek yerine ahirete gönderme yollarını öğretir.

Helal kazançla bir oruçluya iftar ettirene vadedilen mükafat; Ramazana mahsus fitre; oruç süresince helal gıdalardan bile uzaklaşıp aç ve susuz durma hep dikkatleri ebedi âleme çekmeye yöneliktir.

İnsanın, Rabbinin razı olacağı bir kul olmasının önündeki en büyük engellerden biri dünyevileşmedir. Çünkü; **“Dünya sevgisi bütün günahların başıdır.”** (Acluni, Keşfü’l-Hafa, Hadis No: 1099, 1, 392, Dimâşk, 2001) İnsan, **“İki vadi dolusu malı bile olsa üçüncüsünü isteyen”** (Buhari, Cihad, 4/24; Müslim, İmaret 3/1504) bir yapıdadır. Hz. Peygamber (s.a.v)’in ümmeti için en çok endişelendiği hususlardan biri **“dünya nimetlerinin çoğalması ve bu**

nimetlere ulaşmak için yarış içine giren Müslümanların ölçüyü muhafaza edemeyip helak olmasıdır.” (Buhari, Rikak, 7; Müslim, Zühd, 6)

Kur’an-ı Kerim’de “Dünya hayatını ahirete tercih etmenin/ dünyevileşmenin” ağır akıbetinin anlatıldığı pek çok ayeti kerime vardır:

Tebük seferi için hazırlanma emri verilince gevşeklik gösterenleri uyaran Tevbe Suresi 38. ve 39. âyetleri çok dikkat çekicidir.

“Ey İman edenler! Size ne oldu ki ‘Allah yolunda seferber olun’ denilince yerinize çakılıp kaldınız; yoksa ahiretten vazgeçip de dünya hayatıyla yetinmeye razı mı oldunuz? Halbuki dünya hayatının sağladığı fayda ahiretinkine göre pek azdır. Eğer toplanıp seferber olmazsanız Allah sizi elem veren bir azapla cezalandırır, yerinize başka bir topluluk getirir ve siz ona zerrece zarar veremezsiniz. Allah’ın her şeye gücü yeter.”

Uhud’da ganimet toplama arzusuyla görev yerini terk etmenin (Al-i İmran, 152); Hazreti Peygamber Cuma hutbesi irat ederken ticaret ve eğlenceye koşmanın (Cuma, 11) yanlışlığı anlatılır.

Gerek önceki ümmetlerden, gerekse asr-ı saadetten dünya-ahiret dengesini ahiret aleyhine bozmanın ve bozanların konu edildiği pek çok ayeti kerime vardır.

“İnkârcıların diyar diyar dolaşmaları sakın seni yanıltmasın; kısa süren bir faydalanma... Sonra sığınakları cehennem. Ne kötü bir mesken!” (Âl-i İmran, 196-197) **“Bilin ki dünya hayatı, bir oyun, bir eğlence, bir gösteriş, aranızda bir övünme, mal ve evlatta bir çokluk yarışından ibarettir. Tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdikleri çiftçileri imrendirir, sonra kurumaya yüz tutar, bir de bakarsın ki sararmıştır, ardından da çerçöp**

haline gelmiştir. Ahirette ise ya çetin bir azap, yahut Allah'ın bağışlaması ve hoşnutluğu vardır. Dünya hayatı sadece aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir.” (Hadid, 20)

Dünya ahiret dengesini bozmak, başka bir ifade ile dünya sevgisinin ahiret hazırlığının önüne geçmesi İslam ümmetinin mehabetini kaybetmesine ve dağılmasına da sebep olur. Hz. Peygamber (s.a.v): “*Yakında diğer milletler, yemek yiyenlerin başkalarını sofralarına davet ettikleri gibi size karşı savaşmak ya da ülkenizi bölüşmek için birbirlerini davet edecekler/üzünüze üşüşecekler.*” diye buyurunca orada bulunan birisi “*Bu durum bizim azlığımızdan dolayı mı olacak?*” diye sordu. Resulallah (s.a.v.) “*Hayır, aksine siz o gün kalabalık fakat selin önündeki çer çöp gibi zayıf olacaksınız. Allah düşmanlarınızın kalbinden sizden korkma hissini alacak, sizin kalbinize de vehn atacaktır.*” buyurdu. Yine bir adam “*Vehn nedir ya Resulallah?*” diye sorunca Hz. Peygamber “*Dünya sevgisi ve ölümden hoşlanmamaktır*” buyurdular. (Ebu Davud, Melahin, 5/4297; Ahmet bin Hanbel, II, 359)

Velhasıl dünyayı ahirete tercih etmek imtihanı kaybetmektir.

Ramazan takvayı hedefler, ahirete yönlendirir, cennete çağırır. Dünyayla, servetle, şehvetle oyalanan nefisleri ebedi olana davet eder, arınmaya teşvik eder.

“*Oruç kalkandır.*” (Buharî, Savm 9; Müslim, Sıyam 163) Yaratılış amacımız, yemek içmek, arzu ve isteklerimizi tatmin etmek değildir elbette. İmsakla sahur arasında kendimizi tuttuğumuz gibi, sair zamanlarda da tutabilirsek; dünya nimetlerinden ölçülü ve dengeli istifade edebilirsek sınavı kazananlardan oluruz.

Talut askerleri ile Calut'un ordusu ile savaşmaya giderken; “Allah sizi bir nehir ile sınayacak; kim ondan içerse benden

değildir, eliyle bir avuç alan müstesna, ondan tatmayan da bendendir.” dedi.

İçlerinden pek azı dışındakiler ondan içtiler. Kendisi ve onunla beraber inananlar nehri geçince “Bu gün Calut’a ve askerlerine karşı bizim gücümüz yok” dediler (Bakara, 249)

Dünya nimetlerine ölçüsüz dalınca akıbet Talut’un askerlerinin akıbeti ile aynı olur. Ramazan ise insana kendisini tutmayı, var olsa da hepsini dünyada tüketmemeyi öğretir. Varlık ve bolluk içinde ama aç kalır insan. Bütün imkanlara sahip ama nefsinin arzu ve isteklerine karşı direnir.

“Allah’ım senin rızan için oruç tuttum, sana iman ettim, sana güvendim. Verdiğin rızıkla orucumu açtım.” Rızık veren Allah’tır. Yeme iznini veren de Allah’tır. Gün boyunca yasaklananlardan uzak durmanın mükafatı, verdiği rızık yemektir. Hayat boyunca yasaklarından uzak durmanın mükafatı ise Kur’an-ı Kerim’de şöyle ifade edilmiştir:

“Kitabı sağ tarafından verilen kimse der ki ‘Alın kitabımı okuyun; doğrusu ben bu hesabımla karşılaşacağımı zaten biliyordum’ Artık o, hoşnut olacağı bir hayat içerisinde; meyveleri kolayca devşirilebilir yüksek bir cennettedir. Ve cennette olanlara da şöyle denir: ‘geçmiş günlerde yaptıklarınıza karşılık olarak afiyetle yiyip içebilirsiniz.’” (Hakka, 19-24)

Yarış

*Dünya malı deniz suyu gibidir.
İçtikçe hararet artar, eksilmez.
Bir yarış tutturmuş aşıklarıyla,
Kaçanı kovalar, gidene gelmez.*

Hepimiz bir yarış içindeyiz...

Biriktirme yarışı, yükselme yarışı, yükseltme yarışı...

Rabbimiz de yarış içinde olmamızı istiyor:

Mağfiret yarışı, cennet yarışı...

“Genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah’a ve peygamberlerine iman edenler için hazırlanmış bulunan cennete ve Rabbinizin bağışlamasına erişebilmek için yarışın.”

(Hadid, 21)

“İyiler elbette nimetler içindedirler. Koltuklar üzerinde oturup seyredeler. İlahi lütufların sevincini yüzlerinden okursun. Onlara mühürlenmiş, mührü de misk olan nefis bir içecek sunulur. Yarışanlar, işte bunlar için yarışsınlar.” (Mutaffifin, 22-26)

Yarışımız servete olursa; vakti gelince ayrılık pek zor olur...

Yarışımız makama/şöhrete olursa; inince çıktığımız yerden, pek ağır gelir nefsimize...

Ama yarışımız mağfiret ve cennete olursa pek güzel olur. Zorluk olmaz orada. Bıkınlık olmaz. Dönüşü, inişi olmaz.

Süresizdir, sınırsızdır, sonsuzdur...

En önemlisi istikameti doğru belirlemek, hedefi doğru seçmektir!

“Nereye gidiyorsunuz?” (Tekvir, 26) diye sorar Rabbimiz, yanlış yönlerle gitmeyelim diye...

“Allah’a koşun, ben size O’nun tarafından gönderilmiş bir uyarıcıyım” diyen peygamberlerinin diliyle hedefi gösterir:

“Allah’a koşmak”

Yani mağfiretine, cennetine...

Can verip, mal verip cennet kazanmak ne güzel bir alışveriştir!

“Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi alemlerin Rabbi olan Allah içindir.” (En’am, 62)